

List

LETO XII
ŠT. 4
28. APRIL 2006
300 SIT

ISSN 1581-8373

Revija za kulturna in druga vprašanja občine Šoštanj in širše.

Poštnina plačan pri pošti 3325 Šoštanj

Knjižnica Šoštanj
Trg J. Lampreta

3325 Šoštanj

KNJIŽNI SEJEM

Stran 26
Z Milojko o knjigah

Stran 35
Varstvo naravne dediščine

Panoga	Klub/društvo	Kategorija	aktivnosti	Termin	Lokacija
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra A : Šmarje pivovarna Lipnik	ned, 7.5. ob 10:00	Športna dvorana Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-10	Šoštanj : Kovinar Štore	sob, 13.5. ob 9:30	Stadion Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-12	Šoštanj : Kovinar Štore	sob, 13.5. ob 11:00	Stadion Šoštanj
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra Šoštanj B : Mavrica Kamnik B	ned, 14.5. ob 9:00	Športna dvorana Šoštanj
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra A : Hopsi Polzela	ned, 14.5. ob 11:00	Športna dvorana Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-18	Šoštanj : Transport Camloh	ned, 14.5. ob 15:00	Stadion Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-14	Šoštanj : Mozirje	pet, 19.5. ob 18:00	Stadion Šoštanj
taborništvo	Rod Pusti grad	osnovnošolci	Območni mnogoboj	sob, 20.5.	Velenje
planinstvo	PD Šoštanj	osnovnošol., dijaki in študentje	Slovensko planinsko orientacijsko tekmovanje	sob, 20.5.	Savinjska dolina
nogomet	NK Šoštanj	U-10	Šoštanj : Mozirje	sob, 27.5. ob 9:30	Stadion Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-12	Šoštanj : Mozirje	sob, 27.5. ob 11:00	Stadion Šoštanj
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra Šoštanj B : Elektra Livada	ned, 28.5. ob 9:00	Športna dvorana Šoštanj
košarka	KK Elektra	pionirji	Elektra A : Alpos Šentjur	ned, 28.5. ob 11:00	Športna dvorana Šoštanj
nogomet	NK Šoštanj	U-18	Šoštanj : Kovinar Štore	ned, 28.5. ob 15:00	Stadion Šoštanj

Zbiranje podatkov o tekmah in aktivnostih za mlade na področju občine Šoštanj izvaja Športna zveza Šoštanj v sodelovanju s športnimi društvi/kлубi in s podporo Fundacije za financiranje športnih organizacij v RS. Podatke za mesec JUNIJ pošljite do 15. maja na: info@sportna-zveza-sostanj.si.

Poslovni center Langusova hiša oddaja v najem poslovni prostor. INFO: 031/660-573

Z Vami že 10 let

Berite z nami še naslednjih deset.

Naročilnica

April 2006

Nepreklicno naročam List za dobo let. Letna naročnina znaša 3.000 SIT

Ime:

Priimek:

Naslov:

Podpis:

Vse bralce lista obveščamo, da je najlažje in najceneje, če se na mesečnik list naročijo tako, da izpolnijo naročilnico in jo pošljejo na naš naslov: LIST, Trg svobode 12, 3325 Šoštanj. Naročiti se je mogoče tudi telefonsko na št.: 03 / 898 43 39 ali na fax: 03 / 898 43 33. Naročilo lahko pošljete na e-naslov: list@sostanj.si, prav tako pa lahko LIST naročite preko domače strani Občine Šoštanj: www.sostanj.si.

List

Revija za kulturna in druga vprašanja Občine Šoštanj in širše.

Izdaja

Zavod za Kulturo Šoštanj
Trg Svobode 12, 3325 Šoštanj
zanj Kajetan Čop, direktor
Izdajanje Lista finančno omogoča
Občina Šoštanj, zanjo Milan Kopušar,
župan.

Uredništvo

Jožica Andrejč, Milojka Komprej,
Tjaša Rehar, Peter Rezman in Rafko
Srebernjak

Fotografija na naslovnici:

Dejan Tonkli

Odgovorni urednik

Peter Rezman

Lektoriranje

Jožica Andrejč
(Za razpise in objave odgovarja naročnik.)

Priprava redakcije

Milojka Komprej

Oblikovanje in prelom

Vinko Pejovnik ml.
(vse najboljše :-)

Tisk

IGEA d.o.o., Nazarje

Natiskano

900 izvodov.

Vse sodelavce prosimo, da prispevke za
LIST št. 5 (maj 2006), pošljejo ali dostavijo
najkasneje do 13. maja 2006.

ISSN 1581-8373

9 770158 183733

Foto: Pirmanšek

Porušene domačije / Jeričeva kmetija, stran 36.

VSEBINA

4	Fotografija meseca
5	Uvodnik
	Knjiga na zemlji
6	Dogodki in ljudje
8	Naša občina
10	Politika
12	Dogodki in ljudje
16	Prostor za komentar
18	Cerkev in mi
19	Fotoreportaža
20	Dogodki in ljudje
21	Iz prejšnjega stoletja
	Če smo se zvonarji zaspali, so nas šusmani zbudili
22	Sredina vabi
24	Podoba kulture
26	Intervju
	Z Milojko o knjigah
28	Portreti
29	Knjige
32	Čez Uršljo goro
34	Narava in ljudje
35	Varstvo naravne dediščine
36	Porušene domačije
	Jeričeva kmetija
39	Spomini
40	Svetloba
41	Horoskop / Varnost
42	Križanka
43	Listnek

Verč: »Poglej se, kakšen si ... !«
Kobal: »Eeeeh, za teh pet Šoštanjčanov je že v redu!«

Foto: Dejan Tonkli

Knjiga na zemlji

Peter Rezman

V petek, pozno popoldne, se je v Mestni galeriji zbrala peščica ljudi, da bi pozdravila »dan knjige«. Sam sem tam povedal, da mi organizirano »praznovanje« raznih dnevoev ne diši najbolj.

Jaz, na primer, kot vsi, ki so bili v galeriji, so častilci knjige vse leto in kot je rekla ena obiskovalka: »Jaz sem s knjigo zasvojena!« Zato je mnenje, da je takšen dan že koristen, ker da popularizira knjigo na splošno, samo na pol resnično, ker takšen dan sam po sebi ne popularizira nič, ampak samo toliko in tako, kolikor se mi sami, navadno tisti, ki se nas zadeva dotika, ob tem resno zavzamemo.

Če pogledamo samo april, je v tem mesecu cela vrsta »posvečenih dnevoev«. Mednarodni dan knjig za otroke, svetovni dan zdravja, svetovni dan Romov, svetovni dan bolnikov s Parkinsonovo boleznijo, dan slovenske knjige, svetovni dan zemlje, dan slovenskih tabornikov, dan spomina na holokavst, svetovni dan knjige in avtorskih pravic, mednarodni dan plesa. Mi pa v grobem vemo samo za dan knjige in dan zemlje. Zakaj? Zato, ker je to zelo dobrodošla tema. S čaščenjem knjige smo videti intelektualni, s čaščenjem zemlje pa izkazujemo zaskrbljenost za usodo planeta. Zato je problem teh dnevoev ravno v tem, da sta. Da si večina lahko olajša dušo v enem dnevu leta, ko človek misli na knjigo in ga skrbi usoda planeta, vse druge dneve, lahko rečemo celo leto, (ker en dan pač lahko zanemarimo), pa so knjige zgolj dobrodošli okraski v bližini televizijskega sprejemnika, skrb za planet pa eksotično onegavljenje v domeni konzervativnih nergačev, ki ne razumejo napredka. Takšni dnevi se zato večini kažejo kot potuha za njihovo splošno neangažiranost in svoje duševne potrebe potešijo s pritiskanjem gumbov na »daljincu«, ali pa s »klikanjem« mi-

ške na medmrežju, svoje zdravje pa prepuščajo v roke vsemogočnih zdravnikov, ki morajo imeti vsak hip pri roki čudežno knjižico receptov, na katerih lahko predpisujejo zdravila za vse vrste težav.

Zato so takšni dnevi tudi resnično koristni, da lahko tisti, ki knjige pišejo (in od tega živijo), opozorijo med drugim na takšno neverjetno »pragmatičnost« vlade, ki skuša za povečanje blaginje vsega naroda tudi povečati davek na knjige z 8,5, na 20 %.

Koristni so tudi za vsakega posameznika, da ta sam prevzame odgovornost za svoje ravnanje, bodisi doma, bodisi v službi, ko slabša ali celo povzroča uničevanje naravnih danosti, ki jih vsaka generacija posameznikov dobi zgolj v varstvo za svoje potomce. Zmotno je namreč mišljenje, da sta za povzročanje škode, ki je, na primer, posledica pretiranega kurjenje fosilnih goriv, kriva samo direktor TEŠa in predsednik vlade. Vsi ki poznamo posledice takšnega početja, ali se samo zavedamo utopičnosti takšnih neumnosti stroke, kot je »konzerviranje« ogljikovega dioksida v podzemnih kavernah, smo dolžni vsak trenutek in ob vsaki priložnosti opozarjati na takšne nevarnosti, kot je prevelika »proizvodnja« CO₂, ali celo samo širjenje iluzije, da je problem tehnično obvladljiv.

Ni. Planet se segreva, klimatske razmere se spreminjajo in če bo šlo tako naprej, se bo slej ko prej vse skupaj skuhalo, z vsemi knjigami vred.

Je pa res, da nas za to ni treba preveč skrbeti, saj se bo to zgodilo šele čez kakšen milijon let.

Foto: Nada Žgank

Foto: Milojka Komprej

V Šoštanju je dan knjige v galeriji počastilo dvanajst (12) ljudi.

Samo »jamranje« ne bo prineslo rezultatov

Strateški svet za razvoj Občine Šoštanj je v začetku aprila organiziral okroglo mizo, tokrat na temo turizma v Občini Šoštanj. Številni zainteresirani so se zbrali v sejni dvorani v Termah Topolšica.

Foto: Marija Lebar

Izbira kraja gotovo ni naključje, saj je ta družba nosilka turističnega razvoja v Občini Šoštanj. Gostiteljica srečanja, direktorica Lidija Fijavž, je predstavila nekatere rezultate gospodarjenja, ki so dokaj ugodni, saj se družba uvršča med šest najuspešnejših slovenskih zdravilišč. Več pozornosti je namenila konkretnim načrtom za prihodnje obdobje, pa tudi viziji razvoja dolgoročno. Odkar so razširili bazensko ponudbo, imajo kar 75-odstotno letno nastanitveno zasedenost, zato razmišljajo o izgradnji apartmajskega naselja na Ocepku za zahtevnejše goste. Ob tem zaznavajo še potrebo po dodatnih privatnih namestitvah, kjer vidijo možnost sodelovanja s prebivalci tudi v okolici Topolšice. V prepričanju, da je gost tisti, ki izbira, gostitelj pa mora poskrbeti za dovolj pestro ponudbo, že sedaj vključujejo v svoje aranžmaje tudi turistične znamenitosti tako Velenja in Šoštanja z okolico kot tudi Zgornje Savinjske doline, torej bodoče Sa-Ša regije.

Prepričani so, da je pri turizmu nujno presegati ozke lokalne poglede in poskrbeti predvsem za zadovoljnega gosta.

Foto: Marija Lebar

V kratkem bodo gostom ponudili še nekatere dodatne zanimivosti, kot sta doslej po krivici prezrt topolški park in bodoči gozdni teater, ki ga načrtujejo.

Srečanje je vodila dr. Cvetka Tinauer, ki je povedala, da je Strateški svet civilna pobuda za razvoj Občine Šoštanj. Seveda pa je tudi tukaj jasno, da turizma ni mogoče omejevati na občinske meje, temveč se je smotrno povezovati, da bi gostu lahko nudili dovolj raznovrsten program preživljanja pro-

stega časa. Vabljeni so bili tudi predstavniki turističnih društev, vendar je bil na tokratnem srečanju poudarek na turizmu kot dejavnosti, kjer se vložijo kapital z namenom kasnejšega dobička. Tinauerjeva je prisotne spodbudila k razmišljanju o tem, ali ima turizem kot podjetniška dejavnost (razen Term Topolšica, ki ta produkt že tržijo) v Občini Šoštanj perspektivno ali ne. Ob tem je poudarila, da je v naši miselnosti Šoštanj še vedno preveč povezan z onesnaženjem in umazanostjo, čeprav že dolgo ni več tako. Na to kažejo tudi različne okoljske analize od izboljšanja kakovosti tekočih voda, predvsem Pake, do izboljšanja kakovosti zraka. Dokler domačini ne bomo pričeli misliti (in govoriti) o Šoštanju kot o čistem mestu, o njem ne bodo tako mislili niti drugi.

Šoštansko jedro je po njenem mnenju zelo primerno za razne dejavnosti malega podjetništva, turizma pa bi se morali lotiti bolj kompleksno in predvsem odgovoriti na vprašanje, ali turizem da ali ne. In če da, potem pod kakšnim geslom. »Kajti,« pravi Tinauerjeva, »samo jamranje nam ne bo prineslo rešitve. Za svoj razvoj je treba kaj ukreniti, se truditi, združiti interese, moči in zmožnosti!«

Seveda je pomembno tudi vprašanje, kaj na tem področju omogoča infrastruktura in prostorsko planiranje naše občine. Po njenem mnenju bi morala občina bodoče vlagatelje spodbujati z različnimi bonitetami in ugodnostmi, kot je oprostitev plačila nadomestila za stavbna zemljišča ali za komunalno ureditev.

Oglasil se je šoštanski župan Milan Kopušar, ki je dejal, da na občini skrbijo, da prostorsko dokumentacijo uredijo v najkrajšem času. Oprostitev nekaterih plačil bodočim investitorjem pa je dvorezen meč. Prvič mora občina skrbeti za vse občane, kar pomeni, da bi bilo težko nadomestiti izpad teh prihodkov v proračunu, drugič pa bi bilo težko določiti, komu oprostiti prispevkov in komu ne.

Dodal je, da imajo na občini dokaj dobro dodelane idejne zasnove za bodoči turistični center ob Šoštanskem jezeru, ki pa seveda ni uresničljiv tako dolgo, dokler se ugrezanje oziroma zemljišče tamkaj ne umiri.

Svoje mišljenje o temi je povedal tudi direktor Bolnišnice Topolšica, dr. Poles. Dejaj je, da bi bila bolnišnica voljna stopiti v partnerski odnos in kot kapitalski vložek prispevati svojo prazno stavbo, kjer bi bilo mogoče narediti hotel za goste Term, pa tudi ostale. Vendar se tukaj še pojavljajo nekatere formalne zapreke na Ministrstvu za zdravje.

Kajetan Čop, direktor Zavoda za kulturo Občine Šoštanj je dejal, da pri turistični ponudbi vse pre pogosto pozabljamo na kulturo. Na Zavodu se trudijo, da bi bila tudi ta ponudba taka, da bi vsakdo našel kaj zase. Pri tem je posebej poudaril vlogo bodočega Muzeja usnarstva Slovenije.

Direktor Premogovnika Velenje, Evgen Dervarič, je prav tako mnenja, da je bodočnost našega turizma samo v povezovanju, predvsem na območju bodoče Sa-Ša regije. Dodal je, da okrog Velenjskega jezera že nastaja zametek družinskega turističnega centra s Pikinim centrom, Western Cityjem (kavbojskim mestom), športnimi površinami in hotelom, imenovanim Kolumbovo jajce. Ves center naj bi se imenoval Velandija.

Če povzamemo: vsi udeleženci so se strinjali, da je turistična dejavnost kot podjetništvo pri nas ne samo mogoča, pač pa tudi nujna odločitev. Niso pa dorekli, pod kakim sloganom bi naj aktivnosti za

uresničitev tega potekale, niti tega, kdo naj bi vse skupaj povezoval in koordiniral.

Marija Lebar

Varovanje okolja za naš razvoj

Ob dnevu Zemlje, ki ga od leta 1970 praznujejo vsi zavedni ljudje tega planeta, sta Društvo za kakovost in ravnanje z okoljem Velenje in GZS Savinjsko-šaleška območna zbornica Velenje organizirali v Gorenju v Velenju sedmo konferenco kakovosti – tokrat z naslovom Varovanje okolja za naš razvoj. Na začetku so v kulturnem programu, ki so ga izvedli učenci Osnovne šole Šoštanj, prikazali vpliv medijev in informiranja na oblikovanje zavesti, v tem primeru ekološke odgovornosti. Ob tem so predstavili tudi svoj nagrajeni plakat, s svojim uvodnim nastopom pa jim je čestital tudi župan Občine Šoštanj Milan Kopušar.

Foto: Joža Miklavc

Tematiko varstva okolja odgovorno obravnavata tudi oba župana, velenjski in šoštanski.

Tematika konference je bila okoljevarstvena zakonodaja, še posebej pa implementacija IPPC direktive. Ta zakonodaja obravnava celovito preprečevanje in nadzor industrijskega onesnaževanja, zadeva celo paleto slovenske industrije, v okolju Šaleške doline še zlasti energetiko, področje ravnanja z odpadki ter kovinsko industrijo. Referati na konferenci, ki je bila dobro obiskana, so bili primeri dobre prakse in razvojne usmeritve rešitev v posameznih podjetjih in lokalnih skupnostih. Nakazane so bile možnosti za povezavo industrije, nevladnih organizacij, lokalnih skupnosti, drobne obrti v eko-biznis, ki ima potencialne visoke rasti.

Tako predavatelji kot ostali udeleženci so ob zaključku sodelovali na okrogli mizi z naslovom »Ša-

Foto: Joža Miklavc

Učenci OŠ Šoštanj so izvedli kulturni program ob začetku konference.

leška dolina - kompetenčni center za ekologijo?». Na njej so iskali odgovore na vrsto vprašanj. Najpomembnejši med njimi so bili sposobnost povezovanja potencialov, znanja in kapital za izpolnjevanje strogih zahtev okoljske zakonodaje. Spremembe v tehnologijah, ki so potrebne za implementacijo IPPC direktive, so na drugi strani tudi velik potencial za trženje in razvoj znanja in oblikovanje novih delovnih mest za visoko usposobljene kadre, še zlasti mlade.

Predstavljeni prispevki in rdeča nit okrogle mize sovpadajo z letošnjim motom dneva Zemlje: Konkretni koraki v smeri izboljšanja klimatskih razmer.

Jože Miklavc

Včasih je treba biti pogumen

»Minulo poslovno leto bi lahko ocenili kot odlično. Tako po obsegu kot po finančni plati smo presegli pričakovanja in načrte,« je za List povedal direktor Kmetijske zadruge Šaleška dolina Šoštanj Ivo Drev.

Naša zadruga zaposluje okoli 40 oseb tako v upravi kot v lastni proizvodnji in vzdrževanju. Na tržišče plasiramo lastne pridelke in pridelke združnikov. Predvsem odkupujemo meso in mleko, svojim članom pa dobavljamo tudi repromaterial. Že pred časom smo uvideli, da je treba biti pogumen pri zagotavljanju trga in rezultati kažejo, da so naše usmeritve pravilne,« pravi Drev.

Foto: Marija Lebar

Že leta 2004 so pričeli izvažati goveje meso v Avstrijo. Lansko leto so prodrli še na nemški trg, kjer so prodali 25 ton govedine, kažejo pa se tudi možnosti prodaje v Veliki Britaniji. Lotili so se odkupa mesa po vsej Sloveniji in presegli načrtovano realizacijo kar za zavirljivih tristo odstotkov. V letu 2006 bodo sledili istim trendom, za

našo govedino pa se zanimajo tudi italijanski kupci.

Prav Italijani kažejo tudi zanimanje za slovensko mleko. Zavedajo se, česar se mi doma premalo, da je naša mlečna proizvodnja še izredno naravna, brez škodljivih dodatkov zdravil, hormonov in gnojil. Proizvajalci mleka, združeni v šoštanjski zadrugi, so drugi največji dobavitelj za Mlekarno Arja vas. V minulom letu so ga oddali kar 10.700 milijonov litrov.

Lani so v zadrugi na lastnih površinah pridelali 506 ton kvalitetnih jabolk, vse iz integrirane, to je zdravju ljudi in okolju prijaznejše tehnologije. Zaščitni znak integrirane pridelave je stilizirana sinička. Njihova stalna skrb je obnova sadovnjakov, dopolnjujejo pa tudi sortiment jabolk, tako zgodnjih kot poznojesenskih. Ponosni so, da imajo v nasadih jabolka, za pridelavo katerih je potrebno imeti celo licenco. Jabolka prodajajo doma. »Kot je kraški pršut najboljši v kamniti kraški kleti, kjer zavija burja, so naša jabolka najokusnejša pri nas doma. Poleg tega lahko počakamo na tehnološko zrelost in ne obiramo nezrelih plodov, kot je potrebno, če se sadje pripravlja na daljši transport. Tako lahko svojim kupcem po dovolj dostopnih cenah ponudimo res kvalitetno sadje,« dodaja direktor.

Tudi njihove trgovine - imajo tri neživilske in eno mesnico - so lani poslovale zelo dobro. V kratkem nameravajo napraviti prodajno točko v Velenju, kjer bodo kupcem na voljo tako meso kot jabolka lastne proizvodnje.

V Kmetijski zadrugi Šaleška dolina so se letos lotili velikega projekta. Na svojem zemljišču v Metlečah so pričeli z gradnjo nakupovalnega centra. Gradnja poteka po načrtih in če bo še dalje vse teklo v redu, bo otvoritev centra nekje v avgustu.

Čeprav je majhnost velikokrat prednost, pa zaradi prepoznavnosti na evropskih trgih in zaradi znižanja stroškov razmišljajo o različnih povezavah. Pri tem ne zanemarjajo niti izobraževanja. »Stanje na današnjih trgih zahteva pogumne in nenehno učeče se strokovnjake. Če ne slediš tem trendom, morda lahko životariš, ne moreš pa biti uspešen!« zaključuje Ivo Drev.

Marija Lebar

Delujemo že 50 let

Čestitamo ob praznikih!

Občinski proračun

Na Občini Šoštanj smo se odločili, da bomo od te številke dalje v vsakem Listu predstavili določeno področje našega dela. Začeli bomo s proračunom, ki je osnova za celotno delovanje občine, ravno na zadnji seji Občinskega sveta Občine Šoštanj pa je bil tudi sprejet rebalans proračuna Občine Šoštanj za leto 2006, ki je objavljen na občinski internetni strani www.sostanj.si.

Spolšno o proračunu

Tako kot blagajna posameznega gospodinjstva je tudi občinski proračun seveda sestavljen iz prihodkov in iz odhodkov. Zakoni in podzakonski predpisi pa določajo, da morajo biti vsi prihodki in tudi odhodki občine natančno vnaprej opredeljeni, zato se konec vsakega leta sprejema proračun za naslednje leto. Pripravi ga občinska uprava, sprejme pa ga nato Občinski svet. Ta ima možnost sprejemanja amandmajev, kar pomeni, da lahko posamezen svetnik predlaga drugačno porabo sredstev. Pri tem pa je zelo pomembno to, da je treba pri vsakem vložnem amandmaju natančno določiti, od kod se sredstva 'vzamejo' in kam se namesto tega namenijo. Eno ključnih pravil sestave proračuna je namreč ravnovesje med prihodki in odhodki.

Čeprav morajo biti vsi prihodki in vsi odhodki občine vnaprej predvideni, pa je proračun kljub vsemu 'živ' dokument, saj se ga v primeru večjih in nujnih sprememb, ki jih vnaprej ni mogoče predvideti (lahko so odvisne od vremena, kot na primer zimsko vzdrževanje cest), med letom lahko spremeni z rebalansom.

PRIHODKI

Največji delež (več kot polovico) občinskega proračuna predstavljajo tako imenovani davčni prihodki. Občina prejme 35 % dohodnine, ki jo plačajo zaposleni prebivalci s stalnim prebivališčem v občini. Velik del davčnih prihodkov pa predstavljajo tudi davki na premoženje, predvsem nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča (NUSZ) za pravne in fizične osebe. Položnico za plačilo NUSZ prejmejo uporabniki zazidanega stavbnega zemljišča, na katerem živijo ali opravljajo kakšno dejavnost, od Davčne uprave RS, prihodek pripada občini, ki tudi vodi evidenco o NUSZ. Med davčne prihodke sodita med drugim tudi komunalna in turistična taksa. Slednja, ki jo vsi kot turisti plačujemo praktično povsod, kjer prenočimo, ko se odpravimo na dopust, je v celoti prihodek občine. Plačuje se zaradi tega, ker občina zagotavlja infrastrukturo (cesto, razsvetljavo, odvodnjavanje, komunalne storitve ...) na celotnem področju nekega turističnega objekta.

Druga večja skupina prihodkov so nedavčni prihodki, v katero sodijo upravne takse (upravni koleki oziroma plačilo po položnici ob vložitvi kakšne vloge na občini), prihodki od oddaje stanovanj in poslovnih prostorov v najem in drugo. Največji del teh prihodkov pa predstavljajo sredstva, prejeta od posameznih ustanov, v naši občini v največji meri

od Termoelektrarne Šoštanj. Z njo ima vsaka krajevna skupnost sklenjen odškodninski sporazum, s katerim ji TEŠ nameni določeno višino sredstev. Ta sredstva pa se morajo porabiti za investicije. Poleg tega sem sodijo še prihodki od nadomestila za kurjenje mesno-kostne moke v TEŠ, sredstva, za katera se dogovorimo s Premogovnikom Velenje, da jih prispeva v naš proračun in druga.

Občina razpolaga s svojim stvarnim premoženjem. Znesek predvidene odprodaje osnovnih sredstev, zemljišč in zgradb, je opredeljen med kapitalnimi prihodki, transferni prihodki so tisti, ki jih prejmemo od države ali od drugih občin. Od države občina prejme tako imenovano finančno izravnavo. Ta predstavlja sredstva, ki jih država zagotavlja za zaščito finančno šibkejših lokalnih skupnosti. Zanimiv je podatek, da je v Sloveniji od finančne izravnave odvisnih kar 75 % občin. Z ustanovitvijo novih, pa bo takšnih občin še več. Občina prejme iz državnega proračuna tudi sredstva, za katera kandidira preko razpisov za posamezne investicije. V letošnjem proračunu so takšna sredstva za sanacijo Zdravstvene postaje Šoštanj. Od drugih občin pa Občina Šoštanj prejme sredstva za plačilo vrtca za otroke, ki hodijo v vrtec v naši občini, stalno prebivališče pa imajo drugje. Prav tako je Občina Šoštanj zavezana plačevati drugim občinam za otroke, ki imajo stalno prebivališče v Šoštanj, vrtec pa obiskujejo v kaki drugi občini. Več o odhodkih v nadaljevanju.

Prihodki v številkah

Celotni prihodki Občine Šoštanj, predvideni z rebalansom proračuna za leto 2006, znašajo nekaj več kot milijardo šeststo osemdeset milijonov tolarjev. Od tega je davčnih prihodkov skoraj devetsto petdeset milijonov, nedavnih štiristo dvajset milijonov, kapitalskih skoraj devetdeset milijonov in transfernih dvesto dvajset milijonov tolarjev. Natančnejši razrez prihodkov in seveda tudi odhodkov je razviden iz rebalansa proračuna, objavljenega na občinskih internetnih straneh.

Nekateri prihodki Občine Šoštanj so namenski in se kot taki lahko uporabijo zgolj za točno določeno stvar. Tako je lahko občina sredstva, ki jih je iz državnega proračuna v preteklih letih prejela za izgradnjo osnovne šole, lahko porabila samo za to, kar smo morali redno tudi dokazovati. Podobnih namenskih prihodkov je v občinskem proračunu še kar nekaj.

ODHODKI

Številni zakoni in tudi drugi predpisi določajo obveznosti, ki jih je dolžna zagotavljati posamezna občina na svojem območju. Posledica tega je, da je večji del občinskega proračuna razdeljen brez maneverskega prostora, za investicije in ostale 'neobvezne' dejavnosti tako ne ostane veliko sredstev. V nadaljevanju predstavljamo nekaj glavnih odhodkov, ki jih ima Občina Šoštanj. Kot je že bilo omenjeno zgoraj, so zneski opredeljeni v posebnem delu proračuna, ki ga najdete na internetni strani.

Izobraževanje

Skoraj 30 odstotkov proračuna Občine Šoštanj je namenjenega izobraževanju. Ta številka že sicer vsako leto predstavlja največji delež v proračunu, letos je odstotek zaradi plačevanja zadnjih

računov za izgradnjo šole in odplačevanja leasing obrokov za izgradnjo telovadnice še nekoliko večji.

Zagotavljanje varstva in vzgoje predšolskih otrok v največji meri bremeni občinski proračun. Ekonomska cena programa vrtca za enega otroka, starega od enega do treh let, je namreč nekaj več kot 93 tisoč tolarjev mesečno, v Občini Šoštanj pa starši v povprečju plačujejo 23 % te cene. Razliko (torej 77 %) poravnava občina, ki je dolžna plačevati tudi vse materialne stroške za vrtec in prav tako tudi za osnovno šolo, pri kateri so ti večji zaradi nadstandarda. Tudi pri zaposlenih na šoli občina plačuje določeno nadstandard, tj. razliko od priznanega števila zaposlenih, ki jih odobri Ministrstvo za šolstvo in šport. Veliko sredstev pa je namenjenih tudi za prevoze otrok v šolo, in sicer kar 70 milijonov tolarjev letno.

Socialno varstvo

Za socialno varstvo občanov skrbi občina preko različnih proračunskih postavk. Nekatere so vključene v izobraževanje, iz občinskega proračuna se financira obvezno zdravstveno zavarovanje brezposelnih, domska oskrba odraslih in pomoč družini na domu. V to področje lahko vključimo tudi razne subvencije, ki jih občina plačuje najemnikom stanovanj in podobno.

Prostorsko planiranje in stanovanjsko komunalna dejavnost

Občina Šoštanj skrbi za najrazličnejše evidence s področja prostora, med drugim smo vključeni v PISO, preko katerega lahko vsak občan izve številne podatke o določenih parcelah v občini kar preko interneta. Zakon določa, da morajo vse občine do julija leta 2007 izdelati dolgoročno strategijo prostorskega razvoja, za kar so seveda tudi potrebna določena sredstva... Skrbeti moramo za ureditev komunalne infrastrukture, javne razsvetljave in drugo.

Občina Šoštanj med drugim sofinancira urejanje pokopališča Podkraj, prav tako pa skrbi za lepši izgled mesta z vzdrževanjem zelenic, gred, obrezovanjem dreves in podobno.

Občina ima v lasti tudi nekaj stanovanj, za katera mora seveda plačevati investicijsko in tekoče vzdrževanje ter upravljanje.

Prometna infrastruktura (ceste)

Velik del proračuna (skoraj dvesto osemdeset milijonov) je namenjenega cestam v naši občini. Več kot polovica teh sredstev je namenjenih rednemu letnemu in zimskemu vzdrževanju cest, preostala sredstva pa so namenjena investicijam v ceste.

Zdravstveno varstvo

V letošnjem letu je predvidena sanacija Zdravstvene postaje Šoštanj, čemur je namenjena večina sredstev s tega področja. Občina zagotavlja delovanje diabetološke ambulante v Šoštanju, s katero to dejavnost približa bolnikom, namenja sredstva za že omenjeno obvezno zdravstveno zavarovanje brezposelnih ...

Kultura

Kulturi Občina Šoštanj namenja precej pozornosti in seveda tudi sredstev. Največji del preko Za-

voda za kulturo Šoštanj, preostali del pa za delovanje Knjižnice Šoštanj, sofinanciranje društev in ohranjanje kulturne dediščine.

Šport

Sredstva, ki so namenjena športu, bi lahko razdelili na dva dela. V prvem so sredstva, ki se na podlagi razpisa razdelijo športnim društvom v občini, v drugem pa sredstva, ki so namenjena za delovanje in vzdrževanje športnih objektov (bazen, nogometno in rokometno igrišče, športna dvorana pri bivši osnovni šoli Bibe Rōčka, igrišča v posameznih krajevnih skupnostih ...).

Na kratko o financiranju društev

Sredstva, ki jih iz občinskega proračuna prejemajo posamezna društva, so odvisna od dejavnosti, s katero se društvo ukvarja. Tako športna društva prejmejo sredstva na podlagi razpisa, prav tako tudi kulturna (za slednja je zaradi ustanovitve ZKS, katerega namen je med drugim tudi sodelovanje z društvi, namenjenih manj sredstev kot športnim). Turističnim društvom pa se razdeli določen odstotek pobrane turistične takse, ključ razdelitve določi Turistična zveza Šoštanj. Posebno postavko v proračunu imajo tudi Gasilska društva v naši občini.

Krajevne skupnosti

V občinski proračun so vključene tudi krajevne skupnosti, ki se financirajo po ključu - glede na število prebivalcev in na dolžino cest, ki so jih krajevne skupnosti dolžne vzdrževati. Vsaka izmed njih sklene še odškodninski sporazum s Termoelektrarno Šoštanj v določenem znesku. Sredstva, ki jih prejme iz tega naslova, so namenjena izključno investicijam. Poleg tega krajevne skupnosti skrbijo tudi za krajevne ceste in javne poti na svojem področju, večina med njimi pa tudi že ima v upravljanju svoj dom, ki je namenjen predvsem druženju krajanov.

Zaključek

Vsak med nami se je že zagotovo znašel v situaciji, ko si je želel kaj kupiti, vendar tega zaradi pomanjkanja denarja ni mogel, zato si je privoščil 'sam' tisto, kar si je pač lahko. Težko je uskladiti že želje petčlanske družine, kaj šele celotne občine. Nema lokrat se namreč zgodi, da iz ene strani na občino dobimo očitke, da določenemu področju namenimo pre malo sredstev, iz druge strani pa slišimo, da smo za to isto področje namenili čisto preveč sredstev ... Na občini krmarijo med potrebami in željami občanov na način, da skušamo dajati prednost tistim stvarim, ki koristijo čim večjemu številu prebivalcev in obenem pazimo na skladen razvoj celotne občine.

V kolikor vas v zvezi s proračunom še kaj zanima, se lahko obrnete na Občino Šoštanj, kjer vam bomo z veseljem odgovorili na vaša vprašanja. Lahko pridete osebno, se javite po telefonu (03/ 8984 300) ali po e-pošti tjasa.rehar@sostanj.si. Na ta naslov se lahko obrnete tudi s kakršnikoli idejami glede teme, ki bi želeli, da jo obravnavamo v kateri izmed prihodnjih številk Lista.

Tjaša Rehar
svetovalca za odnose z javnostmi

Cesta iz Penka v Šoštanj ne bo več prednostna!

Na križišču pri železniški postaji v Florjanu se bo predvidoma sredi maja spremenil prometni režim.

Cesta, ki vodi iz Penka proti Šoštanju, ne bo več prednostna! Po novem bo torej prednostna cesta med Florjanom in Šoštanjem.

Predlog za spremembo prometnega režima je podala KS Skorno - Florjan, prometna komisija Občine Šoštanj pa ga je preučila in podprla. Na tej osnovi smo na Občini Šoštanj izdali odločbo o spremembi prometnega režima.

Na cestah, ki jih poznamo, pogosto vozimo 'na pamet', zato opozarjamo vse uporabnike te ceste, da so v prihodnje na tem odseku bolj pazljivi.

Želimo vam varno vožnjo.

Foto: Darko Jug

V Šoštanju so tudi letos zaznamovali mednarodni in slovenski Dan knjige s prireditvami.

Načrtovali so jih s pomočjo Osnovne šole Šoštanj, podružnic šole ter Vrtca Šoštanj.

Pred šolsko stavbo je potekal velik knjižni sejem, kjer so si šolarji izmenjevali knjige, tradicionalno zbiranje knjig, ki ga organizira Občina Šoštanj, pa je bilo letos namenjeno Psihiatrični bolnišnici Vojnik, oddelek Ravne pri Šoštanju.

Podari knjigo

Že tretje leto na Občini Šoštanj organiziramo akcijo zbiranja knjig.

Vse, ki ste pripravljeni podariti kakšno knjigo, ki je ne potrebujete ali ne želite več, vabimo, da na Občino Šoštanj prinesete takšno knjigo. V letošnjem letu bomo knjige podarili šoštanjskemu oddelku Psihiatrične bolnišnice Vojnik v Ravnah pri Šoštanju predvidoma sredi maja.

Vsem darovalcem se že sedaj zahvaljujemo.

Tjaša Rehar
svetovalca za odnose z javnostmi

OBČINA ŠOŠTANJ
Trg svobode 12, 3325 Šoštanj, telefon: (03) 89 84 300 fax: (03) 89 84 333

OBVESTILO

Obveščamo vse občane, da je v prostorih Občine Šoštanj - I. nadstropje, Trg svobode 12, Šoštanj, v času od **25.04.2006 do 25.05.2006**

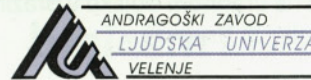
javno razgrnjen

predlog sprememb in dopolnitev Odloka o PUP za dele mesta Šoštanj z imenom Šoštanjski trikotnik z grafično prilogo prikaza predlaganih sprememb in povzetka za javnost.

Javna obravnava razgrnjenega dokumenta bo organizirana v sredo, dne 10.05. 2006, ob 16.00 uri v mali sejni sobi Občine Šoštanj, Trg svobode 12, v Šoštanju.

V času javne razgrnitve lahko k dokumentu podajo svoje pripombe in predloge vsi občani, organi in organizacije ter drugi zainteresirani oziroma prizadeti subjekti. Pisne pripombe in predlogi, poslani na naslov Občine Šoštanj, Trg svobode 12, Šoštanj ali vpisane v knjigo pripomb, ki bo ves čas javne razgrnitve na voljo v prostorih Občine Šoštanj, kakor tudi ustne pripombe, podane na javni obravnavi dne 10. 5. 2006, bodo posredovane v obravnavo županu občine Šoštanj, ki bo do njih zavzel stališča ter nato predlog odloka posredoval v sprejem Svetu Občine Šoštanj.

Občina Šoštanj

ANDRAGOŠKI ZAVOD
LJUDSKA UNIVERZA
VELENJE

LJUDSKA UNIVERZA VELENJE,
Titov trg 2, 3320 Velenje

V sodelovanju z Občino Šoštanj organiziramo hortikulturno delavnico s priznanim strokovnjakom **Simonom Ogrizkom**

POSADIMO BALKONSKO CVETJE.

PROGRAM DELAVNICE:
O kulturi cvetja in hortikulturi kot duhovni človekovi dobrini
Spomladanska dela na vrtu in stanovanjskih koticah

POSADIMO BALKONSKO CVETJE:
Izbira vrst cvetja in zelenja glede na lego in ambient
Posode - korita za balkonske zasaditve
Prst in gnojila, zalivanje in nega balkonskega cvetja
Urejeni balkoni, terase, stopnišča in vrtovi - ponos stanovalcev
Praktičen prikaz zasaditve različnih tipov balkonskega cvetja in zelenja v rastlinjakih vrtnarstva PUP Velenje.

Delavnica bo potekala v sejni sobi Občine Šoštanj, Trg svobode 12 v Šoštanju, v SREDO, 9. MAJA 2006 od 15. do 19. ure (praktični del v rastlinjaku PUP v Velenju !)

Informacije in prijave na telefonih 898 54 50 in 898 54 62 ali osebno na Ljudski univerzi Velenje, Titov trg 2. Vpisujemo do zapolnitve mest, število mest je omejeno.

Na doisku pri Slovencih v Južni Ameriki

DRAGO KOREN

poslanec Nove Slovenije - Krščanske ljudske stranke

V dneh od 13. do 22. marca sem bil kot član delegacije Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu na uradnem obisku v Braziliji, Argentini in Urugvaju.

BRAZILIJA

Federativna republika Brazilija je največja in najbolj naseljena država v Južni Ameriki. Je peta država na svetu tako po velikosti kot po številu prebivalcev (8.511.965 km², 174.468.575 prebivalcev). Širi se prek ogromnega področja med Andi na zahodu in Atlantikom na vzhodu. Brazilija je dobila ime po braziljki, krajevnem listnatem drevesu, ki daje les za rdeče barvilo, v njej pa najdemo tako ekstenzivna kmetijska področja kot deževne pragozdove. Sporazum iz Tordesillasa, potrjen z bulo papeža Aleksandra VI. iz leta 1494, je razdelil novo odkrite dežele na vplivna območja Španije in Portugalske. Obala današnje Brazilije, ki so jo Evropejci prvič ugledali leta 1500, je pripadla Portugalski. V 16. stoletju so jo razvili kot kolonijo, katere gospodarstvo je v znatni meri temeljilo na suženjskem delu. Leta 1808 se je v Brazilijo pred Napoleono vojsko začasno zatekla portugalska kraljeva družina in vlada. Kljub njihovi vrnitvi trinajst let pozneje je to obdobje med Brazilci vodilo k naraščajoči želji po neodvisnosti, tako da je leta 1822 takratni knez, namestnik Dom Pedro I., ustanovil neodvisno Brazilsko cesarstvo, ki je trajalo do leta 1889, ko je bil njegov naslednik Dom Pedro II. odstranjen in namesto tega vzpostavljena federativna republika. Konec 19. in v začetku 20. stoletja se je v Brazilijo priselilo preko 5 milijonov ljudi. To je bilo obdobje industrializacije in nadaljnje širitve v notranjost dežele. Leta 1937 je oblast prevzel diktator Getulio Vargas do leta 1945, ko so bile znova razpisane splošne volitve. Leta 1964 je oblast z državnim udarom prevzela vojaška hunta, ki je ostala na oblasti do leta 1985, ko se je Brazilija vrnila k demokratični izbiri voditelja.

Še dvema poslanskima kolegoma smo najprej obiskali Brazilijo, kjer smo se v Sao Paulu srečali s slovensko skupnostjo. Glavnina Slovencev se je v Brazilijo priselila konec 19. stoletja ali na pre-

hodu v 20. stoletje. Drugi večji val priseljencev iz Slovenije je prišel med obema vojnoma, manjša in še danes dejavna skupina pa je prišla šele v 50. letih 20. stoletja.

Skupina slovenskih izseljencev iz obdobja 50. in 60. let 20. stoletja je nekaj mesecev pred razglasitvijo samostojnosti Republike Slovenije pri Janezu Hlebanji ustanovila Zvezo Slovencev Brazilije. Društvo nima svojih prostorov, središče dogajanja pa je bila vedno hiša Janeza Hlebanje. Sedaj je predsednik društva g. Martin Černugelj. Glavna dejavnost društva je sprejemanje gostov iz Slovenije, pomoč pri iskanju prenočišč, organizacija kulturnih in drugih gostovanj. Člani se redno dobivajo dvakrat letno, za božič in ob obletnici slovenske osamosvojitve konec junija. Gre predvsem za pripadnike prve generacije, večinoma dobro situirane in izobražene rojake, ki se jim postopoma pridružujejo tudi mladi.

Po prihodu v Sao Paulo in nastanitvi v hotelu so nam pokazali delček mestnega središča. Vedeti moramo, da gre za zelo veliko mesto, katerega ožje območje šteje 13 milijonov prebivalcev, širše mestno območje pa kar 19 milijonov. Zvečer smo se srečali z vodstvom društva. Srečanje je bilo zanimivo in prisrčno. Veseli so bili, da smo jih obiskali in zelo jih je zanimalo, kako mlada Slovenija odrašča, saj je stara že celih 15 let. Seznanili smo jih tudi z Zakonom o odnosih Republike Slovenije s Slovenci zunaj njenih meja, ki je v parlamentarni proceduri in je čakal na tretjo obravnavo.

Naslednji dan smo si dopolne ogledali še nekaj mestnih znamenitosti. Res mogočen in veličasten je bil pogled z vrha slovenskega nebotičnika (nebotičnik je projektiral Slovenec in ima zelo podobno obliko kot ljubljanski nebotičnik). Ker smo imeli srečo z vremenom, je bil odličen razgled. Do kamor je segel naš pogled, je bilo videti samo stolpnice in nebotičnike. Z besedami se ne da opisati, kakšne razsežnosti ima Sao Paulo. Popoldan smo se srečali z zelo uspešnim slovenskim podjetnikom in farmerjem Fredericom Hlebanjo. Ogledali smo si njegovo podjetje, kjer proizvajajo vse vrste ventilov za plin in razne specialne dele za avtomobilsko industrijo. Poleg podjetja ima kmetijo z 800 kravami in velikim številom konjev in nojev. Zanj skrbi šest družin, na žalost pa si je nismo mogli ogledati, saj leži izven mesta.

Zvečer smo imeli srečanje s člani Zveze Slovencev Brazilije kar pri Fredericu Hlebanji doma. Zbralo se jih je kar lepo število. Mislim, da nas je bilo blizu petdeset. Predsednik nas je podrobno seznanil z njihovim delom, dejavnostmi pa tudi težavami. Pripravili so nam tudi lep kulturni program. V okviru zveze deluje tudi mešani pevski zbor, ki je zapel precej slovenskih pa tudi nekaj brazilskih pesmi. V spomin so nam poklonili zgoščenko, ki jo je posnel njihov pevski zbor.

Polni novih znanstev in spoznanj smo se proti polnoči vrnili v hotel. Razmišljal sem o tem, kar sem doživel v teh dveh dneh, in o tem, kaj so ti ljudje odnesli s sabo, ko so odšli iz Slovenije, da je v njih toliko ljubezni in spoštovanja do Slovenije, do slovenskega jezika in kulture. Kdor hoče spoznati, kakšno je pravo slovenstvo, mora obiskati Slovence v izseljenstvu!

S tem bom zaključil današnji prispevek. V naslednji številki bom pisal o obisku v Argentini, kjer je tudi največ Slovencev.

Kušar še naprej v vrhu. Zasluzeno

Na volilni skupščini društva upokoencev Šoštanj, ki je bila v petek, 17. 3. 2006, so člani obdelali obsežen dnevni red, v katerem je večjo težo nosila točka volitev članov v upravni in nadzorni odbor ter častno sodišče. Volitve niso prinesle večjih sprememb.

V vodstvu društva še naprej ostaja Leopold Kušar, podpredsednik je Jože Rebernak, tajnik društva Stanislav Mazej, blagajniške posle bo vodila Berta Berložnik. Referent za rekreacijo bo še naprej Zvonko Tonkli in predsednik zbora Rudolf Vrčkovnik. V nadzorni odbor in častno sodišče so bili izvoljeni po trije člani z ravno takim številom namestnikov.

Dnevni red je bil obsežnejši in tega so se na skupščini po uvodnem kulturnem programu v izvedbi MePZ DU Šoštanj resno lotili.

Volilno skupščino je vodil Jože Rebernak in člani so že na začetku potrdili poslovnik ter ugotovili, da jih je od 55 delegatov prisotnih 47, tako da je skupščina v nadaljevanju nemoteno prisluhnila poročilom o delu v lanskem letu. Predsednik Leopold Kušar je preletel dejavnosti in okviru društva, ki se nanašajo na posamezne sekcije, še prej pa podal poročilo o tem, kako so potekala obnovitvena dela na zgradbi društva, ki so zajemala poleg obnovljene fasade še krovsko in kleparska dela, menjavo oken in vrat, dokup računalniške opreme, beljenje prostorov, obnovo ure in še kaj. Ker društvo letos praznuje biserni jubilej, bo dogajanje okoli tega rdeča nit skozi celo leto in bodo dejavnosti, ki so zajete v planu, sklop le-tega. Stanislav Mazej, tajnik društva je svoje poročilo navezal na statistične podatke o delovanju in članih društva. Leta 1946 ob ustanovitvi društva, ki je zajemalo okoliš Šoštanja, Šmartnega ob Paki in Pesja, je bilo včlanjenih 389 upokoencev, po podatkih za konec leta 2005 pa jih je v društvu 1253, seveda samo za okoliš Občine Šoštanj. Gospod Mazej, znan po svoji natančnosti, je v svojem poročilu nanizal še podatke o strukturi članov, gibanju in prejemnikih spominskih listin, ki sta jih v lanskem letu prejeli Marija Hudaes in Marija Kampjut. Ker so poročila vodij posameznih sekcij preobsežna za članek, je treba povedati to, da so člani zelo aktivni v zboru, literarnem krožku, izletniški sekciji ter na športnem področju, v okviru katerega deluje kar 10 sekcij. Lani je bilo namenu predano tudi rusko kegljišče v Šoštanju.

V začetku smo že nakazali, da društvo praznuje letos 60 let delovanja, kar bodo primerno obeležili s proslavo v septembru. Še prej pa bodo sledile dejavni v upravnem odboru, po sekcijah in tudi sicer nameravajo še kaj postoriti po hiši in po posameznih pododbrih.

Skupščine se je udeležil tudi župan Občine Šoštanj Milan Kušar ter predsedniki sosednjih društev. Ni odveč povedati, da so novemu vodstvu in tudi članom vsi skupaj zaželeli dobrega dela še vnaprej.

Milojka Komprej

Pomlajeni borci

Na redni letni skupščini Krajevne organizacije ZB NOB Šoštanj, ki je bila konec marca, so člani potrdili novo vodstvo. Mesto predsednika je prevzel Vojko Režen.

Poleg tega je skupščina sprejela program dela za naslednje leto, člani pa so prisluhnili poročilom in po-zdravom gostov, med njimi župana Občine Šoštanj Mi-lana Kopusarja, predstavnika občinske organizacije Antona Berložnika in predsednice sosednjega odbora Ane Vrabič.

Volilno leto je bilo volilno tudi v vrstah te organi-zacije. Dosedanjšega predsednika Maksa Medveda je po volitvah zamenjal Vojko Režen, podpredsednik bo še naprej Karel Valič, z mesta tajnika je odšel Bogo Gnezda, na njegovo mesto pa je prišla Andreja Molan. Blagajno bo še naprej vodila Marica Pirečnik, ostali člani izvršilnega odbora pa so še Anton Čebul, Milan Ježovnik, Angela Pajer, Janko Zacirkovnik in Terezija Zajc.

Novo vodstvo se je zahvalilo prejšnjemu in zagoto-vilo, da bo uresničevalo interese organizacije v skladu z dosedanjim delom in duhom. Za leto 2006 je v planu kar nekaj aktivnosti, med katerimi so skrb za obeležja NOB, organizacije proslave skupaj s KS Šoštanj ter so-delovanje na komemoraciji. Vodstvo se je zahvalilo za podporo Krajevni skupnosti Šoštanj, Občini Šoštanj in tudi Termoelektrarni Šoštanj.

Predsednik borcev v Šaleški dolini je v Ve-lenju gostil bivšega predsednika Kučana.

Dosedanji predsednik Maks Medved, ki je organi-zacijo vrsto let zgledno vodil, pa se je poslovil z bese-dami:

Živimo v čudnem prelomnem času, ki je poln konfliktov, nasilja in sovraštva. Čedalje bolj se krepi medsebojno nezaupanje, hinavščina in zavist. Krepi se brezobzirni pohlep po materialnih dobrinah. Za dosego tega so dovoljena vsa sredstva, brat ne pozna brata. Vrednote izginjajo, človekova notranjost se siromaši, moralnih predsodkov ni več... Naša organizaci-ja ZB nosi ime iz nekih drugih časov, ko je bilo treba še s puško v roki braniti svoj narodni obstoj. Četudi bi organizacija z ozirom na trenutke časa spremenila ime, bo njena vsebina ostala ista. Zato je prav, da vstopate v naše vrste novi, mlajši ljudje, z visoko narodno zavestjo in pokončnostjo, da nadaljujemo skupni boj za ta narod, za zemljo, za to domovino.

Na koncu iskrena hvala našim terenkam in celo-tnemu odboru za nesebično požrtvovalno delo, ki ni nikoli dovolj priznано in nagrajeno. Posebna hvala dolgoletnemu tajniku, ki je tako vestno opravljal taj-niške posle. Zahvaljujem se vsem tistim tovarišicam, ki nas na vseh občnih zborih tudi posladkajo s svojimi

dobrotami. Hvala tudi našim muzikantom in pevcem, ki vedno popestrijo naše izlete in srečanja. Taki osta-nite naprej. Novemu odboru želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Milojka Komprej

Letna skupščina Zdrúženja borcev in udeležencev NOB Gaberke 2006

ZBU NOB Gaberke trenutno šteje 41 članov s povprečno starostjo 74 let. Kljub temu jim ne manjka energije, čeprav se dejavnosti, ki zahtevajo večjo fizično aktivnost, več ne lotevajo.

Ob obisku njihovega občnega zbora, ki so ga imeli na lepo sončno cvetno nedeljo, pa me je prijetno prese-netila številčnost njihove udeležbe (75 %). Tako visoke udeležbe na občnih zborih so namreč med društvi v Gaberkah zelo redke. Zaradi visoke starosti članov društva pa se njihovo število, žal, vsako leto postopoma zmanjšuje. V letu 2005 so jih zapustili Terezija Meh, Marija Borovšek in Berta Trpin. Žal pa sta jih že to leto zapustila dva člana, in sicer Jože Juvan in Ivan Dermol.

Namen društva je predvsem ohranjanje vrednot in spomina na NOB, s praporjem pa se udeležujejo proslav po Šaleški dolini in njeni okolici. Precej časa namenijo tudi vzdrževanju urejenosti spomenika žrtvam 2. svetovne vojne pred Domom krajanov v Gaberkah. Vsako leto gredo tudi na izlet. Lani so obiskali Maribor. S splavom so se peljali po Dravi, zaključek pa so imeli na Legnu pri Slovenj Gradcu. Redno tudi obiskujejo ostarele člane, ki se zaradi oslabelosti ne morejo več udeleževati sestankov in proslav. Spomnijo pa se tudi tistih, ki praznujejo okrogle življenjske jubileje. Odbor njihovega združenja je lani imel 5 sej, na katerih so diskutirali o tekoči problematiki združenja in njegovega delovanja, razpravljali pa so tudi o drugih aktualnih dogajanjih.

ZBU NOB Gaberke 2006.

Glede na slabše fizične, zdravstvene in starostne zmožnosti članstva, v letu 2006 v društvu večjih fizičnih aktivnosti ne planirajo. Omejeni pa so tudi s skromnimi finančnimi sredstvi. Še naprej bodo skrbeli za urejenost spomenika, obiskovali bodo ostarele člane, gotovo pa je najbolj pričakovan dogodek izlet po Sloveniji.

A. Grudnik

Želimo Vam, da prvomajske praznike preživite lepo in praznično.

Slovenska nacionalna stranka
OO SNS Šoštanj Marjan Vrtačnik

URADNE URE
Vsak ponedeljek in sredo
od 10-11 in 17-18 ure
na sedežu stranke
Trg bratov Mravljakov 5, CIGLER
ŠOŠTANJ
Predsednik OO SNS
Marjan Vrtačnik

Bralkam in bralcem Lista čestitamo za 27. april in 1. maj.

LDS Šoštanj

LDS
LIBERALNA DEMOKRACIJA
SLOVENIJE

Bralkam in bralcem Lista čestitamo za 27. april in 1. maj.

SDS
SLOVENIJA
na novi poti

TV Šoštanj

Redni občni zbor Kabelsko razdelilnega sistema Šoštanj, ki je bil 20. aprila, je bil po besedah predsednika zadruge Nina Ošlovnika uspešen, saj so na skupščini predelali vse potrebno in razrešili tudi nekatere nejasnosti. Sprejeli in potrdili so finančno in poslovno poročilo za leto 2005 in načrt za leto 2006, kakor tudi spremembo pravil zadruge glede članstva (od zdaj dalje člane potrjuje občni zbor) Z zadovoljstvom so ugotovili, da so bili vsi zastavljeni cilji realizirani, zaradi nujnosti posodabljanja omrežja pa celo preseženi, saj se je s tem povečal delež za naložbe.

Foto: M. K.

Razveseljivo je dejstvo, da jim je uspelo posodobiti kabelski sistem v tej smeri, da zagotavlja dvosmerno komunikacijo.

To pomeni, da lahko v Šoštanju prav vsi postanejo uporabniki kabelskega interneta, prav tako pa je dober signal za celotno območje mesta.

Ošlovnik je zadovoljen tudi z pridobivanjem projekta izvedbenih del za celotni Šoštanj in z obnovitvijo tercialne instalacije na objektih Cankarjevega naselja, Kajuhove ceste, Tekavčeve in tako dalje. V letu 2005 so bili tudi obnovljeni dogovori sodelovanja med KRS, Zavodom za kulturo in portalom Šoštanj info, naročena pa je tudi analiza možnosti za razvoj interneta kanala KTV Šoštanj. Delovanje zadruge je bilo osredotočeno seveda še na vzdrževalna dela, odprave napak, kakor tudi na črne priklope.

Ošlovnik je vesel zadanih ciljev zadruge za leto 2006, ki zajemajo redna vzdrževalna dela, gradnjo alternativnega napajanja za čas izpada sistema, digitalizacijo sprejema in retramizacijo programa (iz analognega v digitalno), realizacijo optične napeljave ter še marsikaj.

Inšpektor telekomunikacij, ki je pregledal delovanje zadruge ni ugotovil nobenih večjih nepravilnosti, kar je na nek način lepa zagotovitev za vse člane in potrditev za dobro delo tudi članom upravnega odbora, ki ga sestavljajo Ivan Žnidar, dr. Valter Pirtovšek, Viki Drev ter po preselitvi namesto Matjaža Cesarja Marko Anželak. Preglednik naprav je Milan Sekulič.

Ob koncu je Ošlovnik člane opozoril, da je drugo leto volilno leto in jih pozval k sestavi kandidatnih listin, občni zbor in naš pogovor pa zaključil s besedami:

Rad bi se zahvalil vsem sodelavcem KRS Velenje za dobavo programa, Velkomu za vzdrževanje ter občini Šoštanj za pomoč in razumevanje. Vesel sem, da se vsi skupaj zavedamo in strmimo za boljšimi pogoji kabelsko razdelilnega sistema v Šoštanju, zavedajoč se konkurence ter v želji po graditvi čim boljšega sistema.

Milojka Komprej

Če je razumevanje, je tudi uspeh

Medobčinsko društvo invalidov, odbor Šmartno ob Paki, je konec minulega meseca za svoje člane organiziral redno letno konferenco, ki se je udeležilo kar 90 članov pa tudi številni gostje.

Za primeren uvod v dogajanje so poskrbele Vesele babice in tako razgibale že sicer živahno razpoloženje v dvorani. Ko je bilo izvoljeno delovno predsedstvo in ostali organi, ki so potrebni za nemoteno delovanje, je predsednik Alojz Gruden navzočim razgrnil delo odbora v minulem letu. To je bilo res pestro. MDI, odbor Šmartno ob Paki, šteje 213 članov, ki se po svoji invalidnosti in prizadetosti med seboj zelo razlikujejo, zato v društvu skrbijo, da bi bilo po možnosti ugodeno vsem članom. Posebej veliko zanimanje je za počitniške kapacitete. Lani so omogočili letovanja petnajstim svojim članom. Ob tem je predsednik apeliral na predstavnike Medobčinskega društva invalidov Velenje, da posredujejo v Ljubljani, saj so dodeljena letovanja premalo, poleg tega pa so v neugodnih terminih in ni niti enega v poletni sezoni ali med počitnicami.

Odbor Šmartno je bil ustanovljen leta 1987, torej bo drugo leto praznoval 20. obletnico delovanja. Lani so pridobili 12 novih članov, umrlo pa je pet članov.

Člani precej sodelujejo tudi z ostalimi odbori iz Velenja in Šoštanja (pikado) pa tudi z društvom iz Mozirja. V minulem letu so z darilnimi paketi obiskali sedemnajst svojih težje prizadetih članov. Na koncu se je Alojz Gruden zahvalil županu Podgorški, ki vedno prislusne njihovim potrebam, pa tudi društvu upokojencev, kjer imajo invalidi svoje prostore, in gasilcem, ki jim odstopijo dvorano za letno konferenco. »Če je med ljudmi razumevanje, je tudi uspeh zagotovljen,« je za zaključek svojega poročila pristavil predsednik.

Ko sta poročila prebrala še blagajničarka in predsednik nadzornega odbora, so udeleženci poslušali predlagani načrt dela za letos in ga soglasno potrdili. Ta predvideva vse že običajne aktivnosti, kot so sodelovanje z ostalimi društvi, obiski članov na terenu, obdaritev ob novem letu, humanitarne akcije in spomladanski izlet.

Delo odbora so pozdravili številni predstavniki društev iz Šmartnega pa tudi iz Šoštanja. Navzočim pa je spregovoril še predsednik MDI Valter Golob. Ta se je ustavil predvsem pri kritičnih besedah glede terminov letovanj in povedal, da večletna dogovarjanja na zvezi v Ljubljani še vedno niso prinesla pričakovanih rezultatov. Obenem

je povedal, da imajo člani vseh treh odborov MDI na sedežu v Velenju na voljo pravno službo v primeru kakršnih koli potreb. Dejal je, da so tudi letos predvidena tradicionalna srečanja invalidov na Boču, Kopah in v Logarski dolini in navzoče pozval, da se srečanj še naprej udeležujejo, saj so ta namenjena druženju, razvedrilu in izmenjavi izkušenj.

Župan Občine Šmartno ob Paki Alojz Podgoršek je pozdravil delo društva in dejal, da ga veseli, ko vidi, da kljub problemom med člani vedno vlada dobra volja in pripravljenost za sodelovanje. Čeprav imajo invalidi sami malo denarja, so se vendar odločili in prispevali za nakup prapora Planinskemu društvu Šmartno. Dodal je, da je v zadnjem času zaznati nekatere težnje po krčenju že pridobljenih pravic, in opomnil invalide, naj bodo glede tega še posebej pozorni.

Za zaključek so spet poskrbele Vesele babice, vsi prisotni pa so se zadržali ob prigrizku, kozarku in prijetnem klepetu.

Marija Lebar

Nov projekt Naravovarstvene zveze Smrekovec

NZ Smrekovec je v mesecu sušču/marcu izvedla projekt z naslovom *Vpliv okoljskih sprememb na gozd Smrekovškega pogorja*, ki je nastal s finančno podporo Britanskega veleposlaništva. Cilj projekta je bil preučiti pomembnost dejavnikov okolja, ki povzročajo spremembe in vplivajo na gozdni prostor. V projektu sta sodelovala inštitut ERICO Velenje in Gozdarski inštitut Slovenije, ki sta pripravila poročila dosedanjih raziskav oz. meritev, ki opredeljujejo »zdravstveno stanje« gozda. Poročila sta predstavila mag. Samar Petkovšek z ERICa Velenje in mag. Miran Čas z Gozdarskega inštituta Slovenije na delovnem srečanju, ki so se ga udeležili župan Občine Šoštanj Milan Kopušar, podžupan Občine Mozirje Joško Grudnik, direktor Termoelektrarne Šoštanj dr. Uroš Rotnik, Izток Hrastel iz družbe Esotech Velenje, vodja Zavoda za gozdo OE Nazarje Anton Breznik in člani NZ Smrekovec. Iz poročil in razprave je bilo razvidno, da se je stanje gozda v zadnjih dveh desetletjih izredno izboljšalo. Pretekle škodljive vplive onesnaženega zraka, ki so se pričeli zmanjševati po naložbah v čistilne naprave na Termoelektrarni Šoštanj in Tališčnici Žerjav, pa v današnjem času nadomeščajo novi vplivi človekovega delovanja. Ti izvirajo predvsem iz neusklajenega razvoja, ki preobremenjuje občutljivo naravno okolje, po

Foto: M. L.

Foto: Damjan Jevšnik

mnenju naravoslovnih raziskovalcev edinstveno v mednarodnem merilu.

Udeleženci delovnega srečanja smo sprejeli naslednje sklepe:

1. Zberejo naj se podatki o opravljenih analizah in raziskavah na območju Smrekovskega pogorja.
2. Potrebno je spodbujati sodelovanje občin Šoštanj, Črna, Ljubno in Mozirje na področju ohranjanja narave.
3. Domačinom naj se omogoči in nudi spodbude za trajnostni vir preživetja (npr. so-naravni turizem).
4. Omejiti je potrebno nenadzorovan promet štrikolesnikov in motorjev v poletnem času ter motornih sani v zimskem času.

Ob priložnosti dogodka je izšla tudi nova zloženka, ki na zanimiv način ponazarja vplive na gozd Smrekovskega pogorja skozi pretekli, današnji in prihodnji čas. Sporočilnost fotografije in jedrnatost spremne besede nas spodbudita k razmišljanju o mnogoterosti vplivov, s katerimi človek nenehno deluje na gozd, gozdne živali in rastline. 4.700 izvodov smo razposlali na gospodinjstva občin Šoštanj, Črna, Ljubno in v del Občine Mozirje. Zloženke so še na voljo tudi na naslovu NZ Smrekovec ali naših spletnih straneh www.smrekovec.net.

Martina Pečnik

Ko v vojsko pojdem jaz ...

Mnogo generacij gaberških fantov je preživelo en delček svojega življenja v vojaški suknji. To so bili za nekatere dobri, za druge pa slabši časi. Odvisno pač od tega, kako je kdo prenašal ločitev od doma in kako se je kdo navadil na vojaški režim. Najtežje je bilo tistim, ki so še služili v JLA. Tam je vojaška služba pred desetletji trajala tudi dve leti in kdor je imel nesrečo, je bil poslan v oddaljene kraje bivše Jugoslavije. V slovenski vojski nam ni bilo preveč hudo, saj smo bili kar blizu doma. Okolici se je včasih zdelo, da smo več doma kot v vojski. Pa se je kmalu izkazalo, da je vse več tistih, ki bi radi vojsko služili civilno in zakaj bi potem fante silili v vojsko. Naj gredo tisti, ki jih to veseli, zakaj le taki bodo lahko nekoč dobri vojaki.

Foto: A. G.

Vesela gaberška družina, ki je Anito pospremila do vojašnice v Novem mestu.

Z ukinitvijo naborništva se je spremenil tudi sistem služenja vojske. Zdravstveno sposoben posameznik se lahko odloči za trimesečno prosto-

voljno služenje, lahko postane poklicni vojak ali pa samo rezervist. Tudi med gaberškimi fanti je nekaj takih, ki služijo v rezervni sestavi vojske. Po tradiciji so se vojaški obvezniki zadnje dneve pred vstopom v vojsko na vso moč poslavljali od prijateljev za šankom. Če vojašnica ni bila predaleč, kar v Sloveniji ni mogla biti, so nas prijatelji pospremili tudi do vhoda v vojašnico. V bivši Jugoslaviji pa je spremstvo trajalo le do prvega vlaka, potem pa adijo in mladenič je bil prepuščen sam sebi.

Od nekdaj je bila tudi navada, da so fantom v vojsko pisala dekleta. Ta so namreč ostajala doma. Takrat je bila velika sreča, če si srečal kakšno žensko v vojski. Njim so bili namenjeni drugi poklici. A izkušnje so pokazale, da so tiste ženske, ki se odločijo za nek »moški« poklic, v njem zelo uspešne. Odločijo se namreč tiste, ki so za to res sposobne.

Tudi v Gaberkah je dekleta, ki si je za svoj izziv izbralo trimesečno prostovoljno usposabljanje v slovenski vojski. Anita Sovič se je odločila, da gre poskusit, ali ji bo ugajala vojaška suknja. Po uspešno opravljenih preskusih je dobila poziv in veselo novico je sporočila svojim prijateljicam. Bile so presenečene, saj je bilo to nekaj novega. Pa so se fantje spomnili, da bi se spodobilo, da bi tudi Anito na podoben način, kot so včasih gaberške fante, pospremili do njene vojašnice. In to so tudi storili. Z gasilskim avtom so jo 27. februarja v sneženem dnevu zapeljali proti vojašnici v Novem mestu, kjer se je morala javiti. Da pa dogodek ne bi bil preveč »žalosten«, je poskrbel Vili Mravljak s harmoniko. Pred vojašnico so se še malo poveselili, nato pa je prišel poveljnik in zabave je bilo konec. Dekleta je postrojil in po hitrem postopku pospremil v vojašnico.

Anita, želimo ti zanimive in pestre tri mesece, ko se boš spoznavala z vojaškim načinom življenja. Nekoč se je fantom ob vstopu v vojašnico zaželelo, naj jim služenje vojaške suknje čim hitreje mine. Ampak takrat je bilo služenje vojski obveznost in večina od nas je težko čakala zadnji dan oziroma, kdaj ti bo »sitno«. Zato sem v zadregi, kako bi to željo izrekel tebi, ki si se sama odločila za vojsko. Najboljša bo morda tale misel: »Naj ti bo lahka suknja vojaška, kakor dolgo jo že nameravaš nositi.«

A. Grudnik

Krožišče še pred poletjem

Strateško križišče med Velenjem, Šoštanjem in v smeri proti Mozirju in Šmartnemu ob Paki (v naselju Pesje-Družmirje), ki je de-

Foto: Jože Miklavc

Foto: Jože Miklavc

setletja pilo kri Šoštanjčanom predvsem pa delavcem TEŠ-a in Premogovnika, bo kot kažejo začetna gradbena dela, do letošnjega poletja preurejeno v krožišče. Tako bo promet bolj pravično razdeljeval prednost po pravilu desnega, bistveno pa se bo povečala tudi propustnost za promet.

Predračunska vrednost del je 92 milijonov tolarjev (!). Pripravljalna dela so bila opravljena tik pred zimo koncem lanskega leta, zdaj pa bo križišče dokončno zgrajeno pred letošnjim junijem. Izvajalec del je Cestno podjetje Celje investitor pa Direkcija RS za ceste. No, vsaj ena vzpodbudna »pomladna« novica.

Jože Miklavc

Na podmladku Topolšica stoji

Življenje je lepo, zabavno, duhovito in ljubeznivo, včasih plemenito in včasih zelo sivo. Toda kar koli, če sploh kaj, pride za njim, tega življenja ne bomo nikdar več imeli. Tako je postanek in hiter pomislek na kratko in edinstveno življenje vzpodbudil naše glavne pobudnike k ustanovitvi podmladka Turističnega društva Topolšica (TDT).

Konec leta prinese s seboj številne miselne ključke. Ljudje opravijo še zadnje naloge prejšnjega leta in hkrati zaključijo še eno poglavje življenja. Pri nas pa je bilo ravno obratno, saj je konec leta prinesel začetek novih druženj, prijateljstev, užitkov, pustolovščin ...

Foto: Anhi

Gospa Jana Kovič nam je predlagala, da bi ustanovili podmladek TDT in je tudi organizirala prvo srečanje. Presenetljivo veliko nas je na prvem sestanku obujalo spomine na čas, ko smo še na povsem sproščen način nabirali in dokazovali naše znanje. Podoživljanje starih posnetkov odrskih predstav raziskovalnih nalog je v nas zbudil občutek nostalgije in vznemirjenja. V očeh, pol-

nih iskric, je bilo razbrati občutek navdušenja in želje po vrtnitvi v to sladko obdobje, ki smo si ga vsi vtisnili globoko v spomin.

Še bolj pozorni pa smo postali, ko smo med hitrim nagovorom zasledili tudi možnost lastnih zabav. Izvolili smo odbor, ki vodi podmladek, in pripravili osnutek načrta dela. Naša prva naloga je bila pomoč pri izdelavi raziskovalne naloge za letošnje tekmovanje Turizmu pomaga lastna glava, ker je v letošnjem četrtem razredu podružnične šole samo pet učencev. Z veseljem in resnostjo smo pristopili k nalogi. Po zaslugi učiteljice Darje Rotovnik nas je ves čas spremljal občutek sreče in pozitivizma, ki ga ona s polno mero izžareva. Stkala so se nova prijateljstva, ki so pripeljala do večje povezanosti med mladimi. V nalogi je bilo vložena veliko truda, najpomembnejše pa je, da smo ves čas uživali in predvsem zaradi osvojenega prvega mesta na področnem tekmovanju še vedno uživamo. Zavedamo se, da je naša sreča biti v prijetni družini prijatelj in istočasno opraviti vse naloge, ki smo jih načrtovali. Uspeli bomo le, če si bomo vsak dan naložili le toliko bremena, ki ga je namenjeno za ta dan. Tovor pa bo postal pretežak, če bomo današnjemu bremenu dodali še včerajšnje in jutrišnje. Zato se sprotno, postopoma spopadamo s posameznimi problemi in naš načrt uresničujemo korak za korakom.

Z zaključkom raziskovalne naloge smo se javnosti kot podmladek prvič predstavili z organizacijo pustne »žurke« in s sodelovanjem v otroškem pustnem karnevalu skupaj s Termami Topolšica. V mesecu marcu smo začeli z učenjem plesov. Naše zlate mamice pa smo za materinski dan presenetili z darili iz gline, ki smo jih ustvarili sami. Del odbora predstavljajo športni in kulturni referenti. Za pomlad so pripravili zabavna tekmovanja in kulturno prireditev Pozdrav pomladi, ki jo bomo izvedli v mesecu aprilu. Intenzivno želimo tudi sodelovati ob krajevnem prazniku in prireditvi Veselje ob Toplici, ker bomo le tako čim bolj izpolnili program, ki smo si ga zastavili že v raziskovalni nalogi Turizmu pomaga lastna glava. Eden izmed mnogih ciljev je tudi izvedba čistilnih akcij in organizacija skrbstva mlajših. Zelo pomembno se nam zdi, da se znotraj podmladka tudi strokovno izobražujemo o zgodovini Topolšice in izpopolnjujemo znanje tujih jezikov. Tako bomo v bližnji prihodnosti sposobni predstaviti Topolšico tudi tujim turistom.

Delovanje našega društva lahko opišemo s preprostim rekom: »Če želiš nekaj, česar še nikoli nisi imel, moraš narediti nekaj, česar še nikoli nisi naredil.« Bistvo tega je, da lahko samo s trdim delom in tveganjem dosežemo zelene cilje. Vsi mladi Topolščani, ki si želite to poskusiti, ste prisrčno vabljeni, da se nam pridružite.

V imenu podmladka se za vso podporo in omogočeno delovanje mladih, izražanja in uresničitev naših misli, idej in sanjarij zahvaljujeva predsedniku Turističnega društva Topolšica Dušanu Krivcu. Posebno zahvalo pa si zasluži glavna iniciatorica ter dobra voditeljica in naša prijateljica, ki nas uspešno vodi skozi vse ovire, gospa Jana Kovič. Resnično se vama zahvaljujemo, ker kljub dvomom nekaterih verjameta v nas in z nami tvegata.

V imenu podmladka TD Topolšica zapisali
Saša in Katja

Zeleni nahrbtnik v vrtcu

V petek, 24. 3. 2006, je skozi vrata našega vrtca vstopil zmajček. Prinesel nam je zeleni nahrbtnik, ki je z zmajčkom potoval že po drugih vrtcih v Sloveniji. Otrokom je zastavljala nalogo s področja ekologije.

K nam so ga prinesli otroci iz enote Barbka. Pripravili smo jim sprejem, jim zapeli, zaplesali in jih pogostili. Seznanili so nas z nalogo, ki smo jo morali opraviti.

Tema naše naloge je bila: »Razišči onesnaženost zraka v našem kraju«. Pridno in z velikim interesom smo se lotili problema. Ker smo v enoti štiri skupine, smo si delo razdelili. Dve skupini sta raziskovali vpliv elektrarne, drugi dve pa vpliv avtomobilov na onesnažen zrak. Zmajček je vsakodnevno potoval iz skupine v skupino in motiviral otroke za delo. V tem času smo se naučili tudi himno Zeleni nahrbtnik.

Projekt je potekal teden dni. Odvijale so se zelo zanimive aktivnosti, ki so vzpodbujale otroke k raziskovanju, pogovoru, opazovanju in še kaj.

Imeli smo možnost obiskati elektrarno, kar je bilo za otroke nepozabno doživetje.

V potek projekta smo vključili tudi starše in ostale zunanje sodelavce, ki so nam pomagali pri zbiranju različne literature, izvajanju eksperimentov in podobno.

Ob koncu projekta smo se z avtobusom odpeljali v Topolšico, kjer smo otrokom enote Urška predali zeleni nahrbtnik z novo nalogo.

Otroci so ob raziskovalnih nalogah in ostalih dejavnostih, ki so potekale v sklopu projekta, uživali in postali bolj pozorni na okolje, v katerem živimo.

S tem pa je bil cilj zastavljenega projekta tudi dosežen, kajti nikakor nam ne bi smelo biti vseeno, v kakšnem okolju živimo.

Z otroki smo pričeli raziskovati ekološko problematiko v našem kraju z majhnimi koraki v želji, da bi nam odrasli sledili in ukrepali z večjimi koraki, in ob misli, da so otroci naše največje bogastvo. Upamo, da bodo lahko odraščali v čistem okolju.

Strokovne sodelavke
Vrtca Šoštanj, Enote BRINA

Izlet na Lisco

Proti koncu lanskega leta se je porodila zamisel, da bi med prihodnje planinske izlete uvrstili tudi Lisco. Na to ni bilo potrebno dolgo čakati. Načrtovali smo ga za 8. april. In glej – vreme nam je čudovito ustreglo. Tako nas je petnajst krajanov, željnih hoje in spoznavanja novih krajev, odšlo na pot.

Peljali smo se mimo Radeč do vasi Breg (ob Savi) in pustili avtomobile malo prej, preden se odcepi planinska (Jurkova) pot z glavne ceste v gozd in čez travnike. Hodili smo skozi pretežno listnati gozd, občasno pa smo prečkali čistino. Ko smo se ozirali naokrog, smo levo v daljavi uzrli ponosni, še vedno zasneženi Kum, pozornost pa so vzbujale tudi vasice in cerkvice, posejane po okoliških gričih in hribih. Kmalu smo se tudi mi povzpeli do ene takih idiličnih vasic – vasic Razbor. Ob cerkvi smo zagledali mizo s klopmi in noge so kar same zavile tja, saj smo našli idealen prostor za postanek

Foto: Arhiv

in okrepcilo, razgled pa se je od tam kar ponujal. Naš »ata« Janko Zelcer se je tukaj prvič preoblekel.

Pot smo nadaljevali proti cerkvi sv. Jošta, kjer smo naleteli na zaplate nedavno zapadlega snega. Klopi za počitka potrebne pohodnike pa so bile suhe in lahko smo se usedli in malicali.

Naš »ata« Janko Zelcer se je tukaj drugič preoblekel.

Vedeli smo, da nas do vrha loči le še dvajset minut. Zato smo po okrepcilu urno vzeli pot pod noge in naš trud je bil poplačan, ko smo pred sabo zagledali Jurkovo kočjo in Tončkov dom. Jurkova kočja je imenovana po Blažu Jurku, ki je učiteljval v vasi Razbor. Bil je zaveden Slovenec, ki je pri gradnji kočje na Lisci prehitel »sevniške kopitarje«. Nemce iz tamkajšnje kopitarne in njihove somišljenike iz Brežic, ki so želeli graditi nemško planinsko kočjo. Slovenci so bili po Jurkovi zaslugi hitrejši in otvoritev so obhajali 21. avgusta 1902 s cerkveno slovesnostjo pri sv. Joštu in z veselico pri koči. Po 1. svetovni vojni je bila kočja premajhna, 1932 so zato postavili ob njej večji planinski dom. Oba so partizani leta 1944 požgali. 1948 je bila postavljena nova Jurkova kočja, 1952 pa nov planinski dom, imenovan po društvenem predsedniku in graditelju Tončku Čebularju.

Tončkov dom je bil tisto soboto precej obiskan. Gaberški planinci smo zasedli sončen prostor na ploščadi pred domom. Tu se je naš »ata« Janko Zelcer tretjič preoblekel. Tistega, ki pa se ni preoblekel, je posušilo kar sonce, kateremu smo se nastavljali kot martinčki. Na samem vrhu smo si ogledali meteorološko postajo, videli smo lahko smučišča. Razgled je bil prekrasen, saj je ob lepem vremenu in čistem zraku mogoče videti: Pohorje na severu, Boč na severovzhodu, Gorjance in gozdove Kočevskega Roga na jugu, na zahodu Julijce, na severu Kamniško-Savinjske Alpe in še kaj. Imeli smo kaj videti tudi, ko smo opazovali jadralne padalce in zmajarje, ki so s pridom lovili veter, da jih je ponesel v višave. Še in še bi lahko ostali gori na hribu, a treba se je bilo odpraviti v dolino.

Med pohodniki je bil tudi Pavle Župevc, ki so mu ti Posavski hribi še posebno domači, saj je mladost preživel v Zabukovju nad Sevnico. Seveda mu žilica ni dala miru, da nam ne bi pripravil kakšnega presenečenja. Navzdol nas je povedel po drugi poti, ki se strmo spušča proti zaselkom in gričem nad Sevnico. Po približno dveh urah in pol smo prispeli na cilj.

Pavle je namreč navezal stike s svojo sestro in svakom, ki sta nam pripravila čudovit zaključek izleta. Da je bila pot s hriba nekoliko daljša kot smo pričakovali, smo za obloženo mizo hitro pozabili. Bili smo mnenja, da smo ta dan preživeli nepozaben izlet, še posebno zato, ker smo bili vsi razen Pavleta na Lisci prvič.

Martina Plaznik

Popotnica Slovenskemu usnjarskemu muzeju Šoštanj
SLOMŠEK IN ŠOŠTANJ

SVETA VERA
BODI VAM LUČ,
MATERNI JEZIK
PA KLJUČ ...

To so velike besede škofa Antona Martina Slomška, prvega sina slovenskega naroda, povzdignjenega do časti oltarja, kot ga je v svojem govoru imenoval papež Janez Pavel II. na Betnavi v Mariboru 19.

septembra 1999 ob razglasitvi za blaženega. Takrat je tudi nastala publikacija OTROK LUČI, kar je zgodovinska povest o škofu Slomšku, ki jo je založila in izdala Družina.

V župnijski cerkvi sv. Mihaela v Šoštanju je zazvonilo poldne. Vsa dolina, ki se je grela na toplem pomladanskem soncu, je sprejela to zvonjenje. Kmet na polju je obstal za plugom, se pokrival in molil. Popotnik na cesti je snel klobuk z glave. Otroci na trati so utihnili in sklenili roke. Gospodinje pri domačih ognjiščih so pozdravljale Marijo z angelskim pozdravom. Delavci v delavnicah so odložili svoje orodje. Tudi v Vošnjakovih usnjarni so kožarji prenehali z delom, otepli svoje mokre roke ob trde usnjene predpasnike, sneli čepice in jih stisnili pod pazduho ter molili. Poldne je odzvonilo, molitev je bila končana. »K obedu!« Tako začenja svojo Zgodovinsko povest o otroštvu in mladosti Slomška pisatelj Franc Hrastelj. Prav tu v Vošnjakovih tovarni, ki je nastala že davnega leta 1788, sta se spoznala Slomškova starša. Oče Marko je delal v strojarni, mama Marija pa je pomagala gospodinji v kuhinji in skrbela za delavce v tovarni. Oba sta prišla iz oddaljenih krajev v službo v Šoštanj. Marko Slomšek iz Sloma pri Ponikvi, Marija, roj. Zorko, pa iz Črešnjice nad Frankolovim. Poročila sta se 17. februarja leta 1800. Na poroko so prišli tudi Markovi sorodniki iz Šoštanja. Novoporočencema na Slomu se je istega leta 26. novembra rodil prvi otrok. Še isti dan, kakor je bila tedaj navada, sta ga botra odnesla v župnijsko cerkev sv. Martina na Ponikvo k svetemu krstu. Krstili so ga za Antona.

Farna cerkev v Družmirju; levo je Slomškov dom. Med njim in zvonikom je župnišče, skrajno desno mrliška veža. V sredini je mala družinska kapela z zvonikom, grobnica Vošnjakov. Tu je bilo tudi pokopališče, ki je bilo leta 1975 premeščeno na pokopališče v Podkraj pri Velenju.

Okoli leta 1924 so na rahli vzpetini v Šoštanju oziroma v Družmirju gradili poleg cerkve sv. Mihaela Slomškov dom in ga posvetili ter predali namenu 18. avgusta

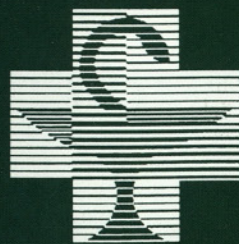
1929. Sprva je bil to tudi katoliški prosvetni dom, kasneje pa se je preimenoval v Dom svobode. Še danes se ga mnogi v Šaleški dolini zelo dobro spominjajo, kajti v njem so našli zavetje Kulturno društvo Svoboda, godba Zarja, Šaleški oktet, Mešani pevski zbor Svoboda, Harmonikarji diatoničarji, oddelek glasbene šole, samostojna gledališka skupina in vrstile so se redne kinopredstave. Toda leta 1975 je Slomškov dom žalostno skupaj s cerkvijo, pokopališčem in vasjo Družmirje zaradi izkopavanja premoga potonil pod jezersko gladino Družmirskega jezera. Danes stoji v središču Šoštanja nadomestni dom z imenom kulturni dom, ki je v arhitekturnem smislu zasnovan povsem drugače, kot pa je bil prejšnji. Prav tako je ime Antona Martina Slomška zaznamovano na Sv. Križu nad Belimi Vodami, kjer je 8. avgusta 1862, tik pred smrtjo, posvetil to romarsko svetišče in ob odhodu s Kriške gore zapisal večno pesnitev O, križ! Na visoko postavljen ...

Blaženi Anton Martin Slomšek (Jože Zel; šoštanjska župnijska cerkev). Romanje k Svetemu Križu.

To je le del življenjske poti Slomškovih staršev, mame Marije in očeta Marka, ter svetniškega škofa Antona Martina Slomška, povezanega s Šoštanjem. Kaj me je pravzaprav vodilo k temu razmišljanju, ki je nastalo na podlagi različnih virov: Mohorjeve družbe, Družine, knjige Franca Hribernika Mesto Šoštanj in arhiva Delavskega prosvetnega društva Svoboda Šoštanj iz leta 1989. Predvsem to, da sta starša blaženega škofa Slomška prav v Šoštanju pri industrialcih Vošnjakih začrtala svojo skupno življenjsko pot. Zlasti se mi zdi to pomembno omeniti, kajti v našem mestu se v prihodnje načrtuje slovenski in evropski muzej usnjarstva. Prav bi bilo v ta prostor umestili omenjenega blaženega Slomška in starše. Usnjarstvo je stoletja dajalo težko prigraran kruh in s tem tudi preživetje številnim generacijam bližnje in daljne okolice. Prav bi bilo, da bi Šoštanjčani preko besede in pesmi enkrat v letu v mesecu septembru okrog Slomškove nedelje pripravili SLOMŠKOV VEČER v Kulturnem domu v Šoštanju in na ta način ohranili spomin na Slomška kot velikega KULTURNEGA DELAVCA.

Rajko Zaleznik

Lekarna Velenje

OE Lekarna Center Velenje
Vodnikova 1, Velenje
telefon: 898 18 80, fax: 898 18 95

OE Lekarna Kersnikova Velenje
Kersnikova 2d, Velenje
telefon: 897 05 71, fax: 897 05 72

OE Lekarna Šmartno ob Paki
Šmartno ob Paki 80,
telefon: 891 51 30, fax: 891 51 31

OE Lekarna Šoštanj
Lampretov trg 1, Šoštanj
telefon: 897 26 10, fax: 897 26 12

Poslovni čas Lekarne Šoštanj:
ponedeljek - petek od 7.30 do 15.30 ure

Vsem, ki rabijo
našo pomoč in
vsem drugim
čestitamo za

Dan upora proti
okupatorju in
praznik dela!

Zastopnik za AMIS:

Bojan Rotovnik s.p.
e-mail: info@atim.si
GSM: 031/382-450

- 1. ADSL**
že od 6.590 SIT/mesec
(27,50 €) - 512/128 kbps
- 2. ADSL+**
hitrosti od 10 do 20 Mbps
- 3. KABELSKI DOSTOP**
že od 3.600 SIT/mesec
(15,02 €) - 128/56 kbps
- 4. KLICNI DOSTOP**

Naravovarstvena zveza Smrekovec

Zadnji četrtek v februarju so se na sedežu Esotecha Velenje zbrali člani upravnega in nadzornega odbora Naravovarstvene zveze Smrekovec, da pregledajo delo, ki so ga opravili v minulem letu. Precej časa so namenili načrtom za letos, dotaknili pa so se še srednjeročnih načrtov.

Zveza je bila ustanovljena kot gibanje civilne družbe in je rezultat dveh okroglih miz na tematiko varstva smrekovskega pogorja, ki jih je privedilo Planinsko društvo Šoštanj. V njej sodelujejo predstavniki društev, gozdarjev in občin s tega območja, za katere je varovanje našega edinega vulkanskega pogorja še posebej pomembno.

»Čeprav delujemo šele eno leto, so nekateri uspehi že vidni,« meni predsednica zveze Zofija Mazej Kukovič, direktorica Esotecha. »Postali smo prepoznavni, ljudje nam dajejo vsaj moralno podporo, prijavi smo se na natečaj CIPRE, velike organizacije za varstvo Alp, in smo tako v njenih datotekah, uredili smo pisarno v šoli v Belih Vodah, pričeli smo s projektom Zavzemci se za Smrekovec in izdali zloženko. Zanj smo sredstva pridobili od nizozemske vlade. Pravkar pa se končuje naš drugi projekt, in sicer meritve vpliva onesnaženja na gozd, ki ga izvajata Erico in Gozdarski inštitut.«

V zvezi s temi meritvami sta predstavnika nazarskega gozdnega gospodarstva Damjan Jevšnik in Milan Pogorelčnik povedala, da se stanje gozda izboljšuje, odkar je Termoelektrarna Šoštanj namestila dimniške čistilne naprave. Ostajajo pa drugi problemi, kot so motoriziran promet in, lahko rečemo, že kar vandalsko nabiralništvo, ki grozi porušiti občutljivo ravnovesje v rastlinskem svetu, ogroža pa tudi živalstvo tega predela. »Na območju med Starimi stani in Smrekovcem nameravajo zgraditi precej novih objektov, čemur bi morali nasprotovati,« meni Jevšnik. Temu mnenju se je pridružil tudi Milan Cerar z Ljubnega, znan naravoslovni fotograf in član fotokluba Diana, ki Smrekovec in probleme, povezane z njim, dobro pozna, saj je doma v njegovem podnožju.

Jevšnik še meni, naj se turizem razvija predvsem v dolini, ki je že tako naseljena, kljub temu pa lahko turistu nudi dovolj lepot, razvedrila, zabave in rekreacije.

Smrekovec ogrožajo trume ljudi, ki jim dostop omogoča vse več asfaltiranih in urejenih cest, zato bi bilo treba dostop omejiti s fizičnimi ovirami, predvsem pa z ozaveščanjem. Martina Pečnik iz Lepe Njive je povedala, da so se v ta namen povezali z učenci v osnovnih šolah v Šoštanju, na Ljubnem in v Črni, in ti bodo izdelali razglednice na omenjeno tematiko. Bojan Rotovnik, Planinsko društvo Šoštanj, je pristavil, da bodo planinci skupaj s policijo ob koncu tedna poostriili kontrolo motornega prometa na Smrekovcu. Predlagal je tudi, da bi zveza vodila v okviru svojega delovanja še več projektov in se tako javljala na razpise za evropska sredstva. Težava pa je v premajhni kadrovski zasedenosti in zato preobremenjenosti sedanjih nosilcev projektov. Podal je tudi nekaj konkretnih predlogov, kako priti do sredstev.

Določili so še posamezne nosilce zadolžitve, kot je organizacija okrogle mize.

V delovni načrt za letos so dali pripravo okrogle mize, v juniju srečanje članov zveze in simpatizerjev ter izdajo še ene zloženko. V finančni plan pa so zapisali, da imajo zagotovljena določena sredstva od britanskega veleposlaništva in našega ministrstva za šolstvo, vendar je za pridobitev teh treba zagotoviti določen del lastnih sredstev, za katera bodo zaprosili tako občine kot gospodarstvo.

Foto: Marija Lebar

Vsem delovnim ljudem
čestitamo za praznik dela!
KOVINARSTVO SOVIČ

**Čestitamo za
praznike vsem
našim
strankam!**

www.sostanj.tv **kabelsko razdelilni sistem šoštanj**

Vsi, ki delamo, se ob
prazniku veselimo
delovnih zmag!

CIGRAD d.o.o.
Ravne 103c, 3325 Šoštanj
TELEFON: 03/ 898 48 40
TELEFAX: 03/ 898 48 54
http://www.cigrad.com

Še ni dolgo, kar nas je zeblo, pa že postaja spet vroče. Še posebej nam je vroče, ko čakamo na gradbišču novega krožišča, a nas pomirja že misel, da bo promet po izgradnji potekal bolj tekoče. Kdorkoli je že »zaslužen«, da bo že dolgo zelena rekonstrukcija križišča končno udejanjena, si zasluži pohvalo.

Pohvalo pa si zasluži tudi gostitelj drugega srečanja Strateškega sveta občine Šoštanj v Topolšici. Kot ste verjetno že slišali ali prebrali, gre za odprto neformalno skupino razpravljavcev na temo razvoja naše občine, ki jo vodi predsednica KS Šoštanj. Družčina se je tokrat zbrala, da bi izmenjala mnenja o turizmu v Šaleški dolini in SAŠA regiji. Po uvodni predstavitvi nič kaj vzpodbudnih rezultatov analize gospodarskih kazalcev v občini (izstopa nizka izobrazba, visoka povprečna starost ljudi in slaba struktura podjetij, ki so še vedno precej odvisna od »velikih«) je direktorica največjega turističnega podjetja v dolini predstavila dosedanj razvoj in načrte za prihodnost. Ni kaj, Terme Topolšica so na pravi poti, pozitivne učinke uspešnega razvoja pa je zaznati tudi v urejenosti same Topolšice. A turizem ne more sloneti le na enem podjetju. Gre za tisto vrsto dejavnosti, za katero je potrebna visoka stopnja medsebojne usklajenosti vseh gospodarskih subjektov. Tu pa smo šele na začetku, zato ni presenetljivo, da se omenjeno podjetje obrača v okolico, išče strateške partnerje, od lokalne skupnosti pa pričakuje podporo.

Na težave so naleteli že pri zastarelih prostorskih aktih, ki onemogočajo hitre investicijske odločitve, a so v domeni lokalne skupnosti. Nekdo bi moral prevzeti koordinacijo z ostalimi dejavnostmi v kraju (bolnišnica, oskrbovana stanovanja, turistične kmetije, rekreacijske po-

Informacije v prostoru

Edi Vučina

vršine, centralno parkirišče, ...), za kar bi spet bila najprimernejša lokalna skupnost, ki bi lahko izdelala urbanistični načrt bodočega razvoja Topolšice. Tudi skrb za urejenost ceste, ki vodi v kraj bi morala biti turizmu primerno povečana in nenazadnje, turizem že dolgo ni več zgolj čista postelja, dobra hrana, topla voda v bazenu in prijazno osebje hotela, ampak je nujno potrebna dobro povezana mreža turistično zanimivih točk, ki jih bo potencialni gost v prostem času lahko obiskal.

Na srečanju smo lahko izvedeli nekaj več o načrtih velenjskega premogovnika, ki namerava ob velenjskem jezeru z ostalimi sovlagatelji razviti neke vrste atraktivni družinski turizem (vključno s kopališčem), ki pa dejansko ne bo predstavljal konkurenco specifični dejavnosti turizma v Topolšici (pretežno zdraviliški turizem za starejšo populacijo). Prej gre za dopolnjevanje, ki se lahko z ustrezno povezavo (kolesarske in pešpoti, turistični vlak, ...) zaokroži v zanimiv kompleks.

Na sredi te, recimo ji turistične poti, pa se nahaja »mesto svetlobe«, ki s svojimi dimniki in smradom seveda ni najbolj mamljivo za bodočega obiskovalca doline. Res, le kaj bi v Šoštanju sploh lahko ponudili nekomu, ki se namaka v termalni vodi zdravilišča ali pa obišče bodoči »Western city« in spi v »Kolumbovem jajcu« (predvidenem hotelu v Velenju)? Mimogrede, strinjam se s tistimi, ki menijo, da bi lahko namesto ameriških kavbojev, iz naše bogate kulturne zgodovine našli kaj bolj primernege.

Šoštanj, kot vmesna postaja turistične poti, bi lahko goste prestregel s pestro gostinsko ponudbo v ustrezno prenovljenem starem mestnem

jedru (le tega nima ne Velenje in ne Topolšica). Že od nekdaj je naš kraj slovel po številnih gostilnah (tudi po eni slaščičarni) od katerih pa je po dolgoletni stagnaciji ostalo bore malo. Se sreča, da imamo na lokaciji nekdanjega hotela vsaj eno gostilno, kjer lahko poješ tudi pico. A Pibernikovi so nam s svojo kavarno dali upanje, da je s kvalitetnim delom možno privabiti gosta tudi od drugod. Ni nobenega razloga, da nebi podobno prenovljeni objekti in ulični lokali privabili v srednjeveško zasnovano mestece še več ljudi, kot jih sicer. Zaenkrat je zanimiv za mlajšo (mobilno) generacijo, ki ob koncu tedna napolni redke nočne lokale.

Lokalna skupnost pa bi lahko, poleg celovite prenove javnih površin v mestu (na primer Trg Svobode, vključno z ureditvijo parkirišča), dokaj visoko takso, ki jo pobira od gostincev za vsako mizo postavljeno na javno površino, odstopila Zavodu za kulturo, ki bi za pobrani denar organiziral še več zanimivih uličnih predstav. Prav kultura, vključno tista, ki jo gojijo številna društva, je namreč zelo pomemben element v dejavnosti turizma, v nekaterih mestih (Praga, Salzburg, Verona, ...) celo najpomembnejši. Pogostejši sejmi domače obrti bi v celovito turistično ponudbo lahko vključili lokalne obrtnike.

Veliko je še idej, kot na primer tista o sposejalnici koles, a je težko razmišljati o turizmu, med tem ko premogovnik požira bližnje Gorice in ko nam elektrarna polni pljuča s kaj vem čim vse. Prepričan sem, da ENERGETIKA v dolini ne bo večno glavna gospodarska panoga, do takrat pa bo potrebno poiskati drugačne načine preživetja in TURIZEM je primeren kandidat za to.

V majskem cvetenju

V skromno preprosti lepoti se od zgodnje pomladi plete cvetni venec pisanih barv, prijetnih vonjav, veličastnih oblik.

Plete se po vrtovih in sadovnjakih, ob hišah in ob cestah, po poljih in gozdovih, na oknih in v vazah bolniških sob. In ko bo maj kot kralj okronal vso to lepoto, bo vzcvetela šmarnica. S svojo belino bo kot nežna vila objela preproste, vdane, iskrene. Tiste, ki se še znajo čuditi, tiste, ki še verjamejo čisti lepoti, ki si vzamejo čas, da v majskem cvetju dišečih šmarnic prisluhnejo melodiji srca, nahranijo otroškost svoje duše, počastijo Materino ime in se predajo njenemu varstvu. Z upanjem na blagoslov jutrišnjega dne in dneva, ki bo prinesel preizkušnjo.

Že sv. Avguštin je zapisal: »Spomni se, o premila Devica, da še nikoli ni bilo slišati, da bi ti koga zapustila, ki je pod tvoje varstvo pribežal in tebe pomoči prosil.« Sv. Bernard pa vzklika: »Nihče te ne more klicati, ne da bi bil uslišan in ne bi čutil tvoje pomoči!«

Marija je »Vrata nebeška«, skozi katera k nam prihaja vse dobro iz nebes in skozi katera moremo vi vstopiti v nebesa. Marija je most, ki nas povezuje z nebesi. Marija je ključ, ki nam odpira Kristusove milosti.

S to vero v srcu se ji v letošnjih šmarničnih dnevih priporočimo tudi mi in gotovo bomo uslišani, če že ne tako, kot si mi želimo, pa prav gotovo tako, kakor bo za nas najbolje.

Tudi letos se bomo v maju zbirali pri šmarnični pobožnosti in prisluhnili šmarnicam. Šmarnična pobožnost bo skozi ves mesec maj pri jutranji in večerni maši. Vsak torek in četrtek bodo šmarnice v Topolšici ob 17.30, vsako sredo in petek ob 17.30 pa v Gaberkah.

MOLITEV K MARIJI, ZDRAVJU BOLNIKOVI

O, Devica Marija, Zdravje bolnikov, Ti si spremljala Jezusa na Kalvarijo in si bila zraven ob smrti svojega Sina. Globoko si doživljala njegovo trpljenje, sprejmi tudi naše trpljenje in ga pridruži njegovemu. Tako bodo semena svelega leta še naprej rojevala sadove.

Z zaupanjem se obračamo nate. Pri svojem Sinu nam izprosi moč, da bi ozdraveli in kmalu spet opravljali svoje dolžnosti ter tako koristili bližnjim. Ostani z nami v preizkušnjah in pomagaj nam, da bomo ponavljali s teboj tvoj DA, da bomo z Božjo pomočjo svet spreminjali v dobro.

Brezmadežna Devica, naj bodo sadovi svetega leta za nas in za naše drage trajna obveza za prenovo našega življenja, da bi v zrenju v obraz vstalega Kristusa našli obilje Božje milosti in veselje za bratsko sožitje med nami, kar je predokus večnega veselja.

Janez Pavel II.

ŽUPNIJSKA OBVESTILA

1. 5. 2006, sv. Jožef Delavec, praznik dela – maša:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. uri
Sv. Križ ob 10. uri
šoštanjaska mestna cerkev ob 19. uri

4. 5. 2006, sv. Florijan – maša:

sv. Florijan ob 18. uri

6. 5. 2006, srečanje zakoncev jubilarcev – maša:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 10. uri

7. 5. 2006, 4. velikonočna nedelja – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30 uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri
sv. Florijan ob 11. uri

14. 5. 2006, 5. velikonočna nedelja – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10. uri
Topolšica ob 9.45

21. 5. 2006, 6. velikonočna nedelja – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7., 8.30 in 10. uri
(1. sv. obhajilo)
šoštanjaska mestna cerkev ob 19. uri
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 8.30

25. 5. 2006, vnebohod – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 8.30
šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Bele Vode ob 8.30
Zavodnje ob 10. uri
Topolšica ob 17.30

28. 5. 2006, 7. velikonočna nedelja – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30 (skupni krst)
šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Topolšica ob 9.45
Bele Vode ob 9. uri (1. sv. obhajilo)
Zavodnje ob 10.30 (1. sv. obhajilo)

4. 6. 2006, binkošti – maše:

šoštanjaska župnijska cerkev ob 7. in 8.30
šoštanjaska mestna cerkev ob 11. in 19. uri
Zavodnje ob 10. uri
Gaberke ob 9.45 uri
Sv. Križ ob 9. in 10.30

MOLITEV ZA NOVE DUHOVNE POKLICE

Gospod Jezus, Božji Pastir duš, ti si poklical apostole, da bi postali ribiči ljudi.

Pritegni tudi danes k sebi goreče in plemenite fante iz naših družin ter jih naredi za svoje učence in služabnike. Zbudi v njih željo po odrešenju vseh ljudi, za katere na naših oltarjih vsak dan obnavljaš svojo daritev na križu.

Pokaži jim, Gospod, vse pokrajine, kjer toliko naših bratov in sester prosi za luč resnice in gorečo ljubezen. Naj odgovorijo tvojemu klicu, postanejo sol zemlje in luč sveta. Na zemlji naj nadaljujejo tvoje delo odrešenja in gradijo tvoje skrivnostno telo, ki je Cerkev.

Tudi številna in velikodušna srca deklet milostno pokliči, Gospod.

Vlij jim hrepenenje po evangelijski popolnosti in zbudi v njih željo, da se bodo službi za tvojo Cerkev ter za uboge in bolne žrtvovali z vsem žarom in uso močjo tvoje ljubezni. Amen.

papež Pavel VI.

Hrupna tradicija

V Velikonočnem času se je ohranila tradicija pokanja. Na sosednji strani je prikazan običaj streljanja s »štuki« v Zavodnjah.

Foto: Aleksander Grudnik

Foto: Aleksander Grudnik

V Gaberkah pa so fantje zadnja leta razvili tehniko pokanja z »bojlerji«. Namesto smodnika, ki se uporabi v možnarjih, je pri »bojlerski« tehnologiji treba »špukniti na karbid«, kar povzroči kemično reakcijo, v kateri izhaja aceten. In to je to. Poči ko strela ...

Posadimo balkonske rože z znanjem in občutkom

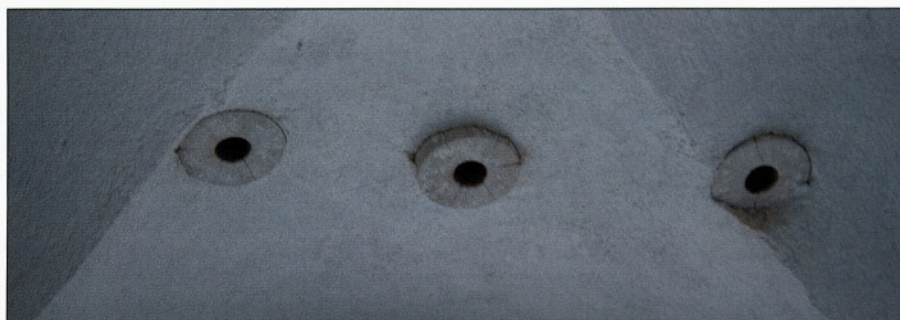
Prav te dni je čas, da si omislite letošnjo še posebej domiselno zasaditev balkonskega cvetja, rož in zelenja. To vam bo lažje ob strokovnih nasvetih mojstra hortikulture in vrtnarstva, popularnega Simona Ogrizka iz podjetja PUP Vrtnarstvo Velenje, ki bo povedal vse, kar potrebuje ljubitelj cvetja in urejenega doma za to spomladansko delo.

Občina Šoštanj, Ljudska univerza Velenje ter PUP Velenje so za sredo, 10. maja, ob 15. uri v sejni sobi Občine Šoštanj ter nato še v rastlinjaki PUP Velenje organizirali štiriurno delavnico Posadimo cvetlična korita po svoji meri. Ne le zanimivo, koristno in prijetno bo druženje s »cvetličnim mojstrom«, zato ne spreglejte oglasa v tem Listu. Pomlad

je tudi že v vašem vrtu!

Jože Miklavc

Štuki v Zavodnjah na veliko soboto. / Foto: Špela Janežič

Turistični center Golte

»S poslovanjem smo zelo zadovoljni.«

V ponedeljek, 10. aprila, je uprava Turističnega centra Golte d. o. o. na skupščini predstavila rezultate poslovanja za leto 2005. Poletna sezona še ni popolnoma rentabilna, zato pa je bila toliko boljša zimska, del katere bo vplival še na letošnje rezultate. Lani so ustvarili 5.000.000 sit čistega dobička, ki ga bodo porabili za pokrivanje izgube iz prejšnjih let.

Podjetje ima 22 lastnikov. Med večjimi so Italijani s polovičnim deležem, vseh devet občin savinjsko-šaleškega območja, tudi šoštanjska, delnice pa ima tudi nekaj manjših delničarjev.

»S poslovanjem smo zelo zadovoljni. Delali bomo tudi za velikonočne praznike, tako da bomo v zimski sezoni imeli skupaj okoli 130 dni obratovanja. Število obiskovalcev bo okoli 80.000. Letošnja zima je omogočila, da smo naprave pognali že 3. decembra in bi glede na snežne razmere lahko »potegnili« vse do prvomajskih praznikov, če bi bilo zanimanje,« razlaga direktor Ernest Kovač.

Foto: Marija Lebar

Uspešna je bila tudi poteza, da so za goste, ki so se do Starih stanov pripeljali, ponudili popust pri nakupu kart in tako razbremenili gondolsko žičnico. To možnost je čez zimo izkoristilo po 1.500 obiskovalcev mesečno.

Obilna snežna odeja pa bo najbrž ovira za pričetek letne sezone, saj so nameravali Alpski vrt odpreti in ponuditi že prvim obiskovalcem Mozirskega gaja. Tudi sicer imajo z alpinetomom letos velike načrte. Urediti nameravajo poti, stopnice in ograje, da bo dostopen tako starejšim kot otrokom. Pri vzhodu bodo zasadili grede z večjimi skupinami alpskega cvetja.

Poletno sezono želijo dvigniti na višji nivo, zato bodo na novo uredili tako poti iz doline kot tudi Pot po Golteh. Skozi vse poletne mesece bodo organizirali prireditve in dogodke, kot sta planšarski in lovski praznik, pozabili pa ne bodo na športne prireditve. Prenovili in preplekali bodo hotel in obnovili fasado.

Letos bo to tretja poletna sezona. V prvi so beležili obisk 2.500 obiskovalcev, lani jih je bilo že 5.000, zato predvidevajo, da bi jih z dobrimi poslovnimi »prijemi« letos lahko gostili 10.000. V ta namen si želijo povezovanja s turističnimi ponudniki v Zgornji Savinjski in Šaleški dolini, pri čemer računajo zlasti na Logarsko dolino, Mozirski gaj, Terme Topolšica in Premogovnik Velenje kot največje nosilce turistične dejavnosti v bodoči Sa-Ša regiji. Pogrešajo povezavo z gostinci in tistimi, ki v obeh dolinah nudijo nastanitvene kapacitete, saj sami nimajo dovolj možnosti za nočitve. Tukaj vidi priložnost za individualne ponudnike nastanitve.

Še bolj želijo popestriti ponudbo na Starih stanih, kjer bi radi gostom postregli zlasti s specialitetami in dobrotami domačega porekla, kot so borovničevo žganje, jabolčnik, sir, želodec pa tudi čisto navadni žganci.

»Prepričani smo, da ima naša okolica velik turistični potencial, ki ga bomo lahko tržili le povezani, da bomo na velikih trgih prepoznavni. Treba se bo ozreti k novim tržiščem, kot je Madžarska. Tako bomo lahko odpirali dodatna delovna mesta in bo od tega imela koristi tudi širša skupnost.«

Lani je bilo ustanovljeno Gospodarsko interesno združenje turističnih destinacij (GIZ) bodoče Sa-Ša regije, ki naj bi koordiniralo turistično ponudbo. Prvi rezultat je izdaja kataloga Savinjska in Šaleška dolina s podnaslovom Iz podzemlja do Alp, ki obiskovalcu dobro predstavi možnosti (aktivnega) oddiha pri nas.

Ernest Kovač dodaja, da je treba v regijo privabiti ne samo dnevne, temveč večdnevne turiste in jim zagotoviti dovolj raznovrstno ponudbo, da bodo gostje svojim potrebam in pričakovanjem primerno lahko izbirali. Svojo ponudbo nameravajo v TC Golte dobro predstaviti tudi na spletu.

Marija Lebar

Gozdni revir in delo z lastniki gozdov

Razmišljanje revirnega gozdarja

Ko povem, da sem po poklicu gozdar, marsikdo zavzdihne in pravi, da je to romantičen in zdrav poklic in kako lahko po mili volji uživam na svežem zraku, nabiram gobe in borovnice ter opazujem gozdne živali, od zajcev in srnc naprej. V tem je zrno resnice, vendar so zdaj že daleč tista leta, ko je gospod logar odločal in odobril vsem skoraj vse, kar se je v gozdu dogajalo. Nekaj teh let sem tudi sam doživel, ampak časi so šli naprej in marsikaj se je spremenilo, predvsem v odnosu med gozdarji in lastniki gozdov. Mislim, da na bolje in prav je tako. Nekoč »žandarski« odnos se je spremenil v nujno sodelovanje obeh strani in danes veliko gospodarjev na kmetijah upošteva nasvete svojega gozdarja. Seveda so tudi posamezniki, ki sodelovanje odklanjajo, v gozdu pa vidijo le možnost za hitri zaslužek.

V preteklosti se je vse gozdarstvo dogajalo na močnih gozdnih gospodarstvih »GG-jih« z veliko zaposlenimi; danes pa je javna gozdarska služba organizirana v Zavodu za gozdove Slovenije (ZGS) in gozdarstvo urejeno z Zakonom o gozdovih (1993). Gozdarji ZGS opravljamo javno gozdarsko službo v vseh gozdovih ne glede na lastništvo. Sedež zavoda je v Ljubljani, območna enota zavoda v Nazarjah in Krajevna enota v Šoštanju. V Sloveniji je 408 gozdnih revirjev in eden izmed njih je tudi »moj« revir Bele Vode, ki obsega okrog 2200 ha, pretežno zasebnih gozdov.

Gozdovi mojega revirja segajo od predmestja Šoštanja pa skoraj do vrha priljubljenega Smrekovca, do 1500 m nadmorske višine. V revirju sta dve katastrski občini: nižinski Florjan in hribovite Bele Vode. V Florjanu so gozdne posesti manjše, lastnikov je več, gozd tu ni edini vir prihodka. V Belih Vodah so kmetije večje, večja je tudi navezanost na dohodek iz gozda. Velike zaokrožene kmetije imenujemo celki. Celki so bili v preteklosti samozadostni, velikim kmetom je kmetija zagotavljala skoraj vse dobrine za preživetje.

Danes je drugače in tudi hribovski kmetje kupujejo veliko življenjskih potrebščin v trgovini v dolini ali pa jim jih celo pripeljejo na dom. V današnjih pogojih za kmetijstvo tudi velike kmetije niso več dovolj velike in je potrebno iskati druge vire dohodka – službe.

Delo gozdarja je težavnejše pri denacionaliziranih velikih kmečkih gozdovih, ki so bili vrnjeni več dedičem, danes že pokojnih nekdanjih lastnikov. Dediči se pogosto težko dogovorijo za enotno gospodarjenje z gozdom, vsak bi najraje imel svoj del površine. Gozd pa je zaradi pestrosti pogosto nemogoče pravično razdeliti. Mnogi, ki tradicionalno niso navezani na dohodek iz gozda, vidijo v gozdu le hlovino in denar, za nujno nego mladih gozdov, obnovo gozdov in vzdrževanje traktorskih vlak pa se bolj malo zanimajo. Gozdarji zavoda za gozdove lahko na nujna dela lastnika le opozorimo, za sankcioniranje pa je pristojna gozdarska inšpekcija. K sreči so takšni lastniki v revirju v manjšini, veliko je dobrih gospodarjev, ki so zainteresirani za strokovno gospodarjenje in trajen dohodek iz gozda.

Foto: Marija Lebar

Z lastniki gozdov sodelujem predvsem pri izbiri drevja za posek, pri negi mladega gozda, obnovi in varstvu gozdov, pri vzdrževanju gozdnih cest in načrtovanju izgradnje gozdnih vlak. Pri izdelavi gozdnogojitvenih načrtov pa pogrešam večji interes lastnikov. Tudi pravilen in vnaprej načrtovan posek je nega gozda! Količina izbranega drevja za posek v revirju se je v zadnjih letih v zasebnih gozdovih skoraj prepolovila. Vzrok za manj sečen vidim v nizki ceni smrekovega lesa, tudi večjih investicij v obnovo starih hlevov in hiš ter kmetijske mehanizacije v zadnjem času ni bilo.

Dogovarjanje in načrtovanje gozdnogojitvenih del v mladih gozdovih zahteva precej dela in administracije, posebno sedaj, ko gojitvena dela polovično financira Evropska skupnost.

Med lastniki gozdov je v zadnjem času veliko zanimanja za tečaje o varnem delu z motorno žago ali s traktorjem, ki jih skoraj vsako leto organiziramo na naši krajevni enoti v sodelovanju z inštruktorji srednje gozdarske šole iz Postojne, pa tudi za druge tečaje, na primer o ukrepih za zatiranje podlubnikov in o negi gozda.

Večkrat letno sodelujem pri naravoslovnih dnevih za osnovnošolce, kjer jim na terenu predstavimo svoje delo in gozdove.

V revirju sem že skoraj 30 let. Spoznal sem veliko čudovitih ljudi in pridobil mnogo prijateljev. Tega ne bi nikoli spreminjal, pa romantika gor ali dol.

Vlado Šavc

Zavod za gozdove Slovenije

OE Nazarje / Krajevna enota Šoštanj

Trg svobode 12, 3325 Šoštanj

Če smo se zvonarji zaspali, so nas šusmani zbudili.

Zapísala Špela Janežič

V času velikonočnih praznikov po Šaleški dolini s hribov doni **pokanje**, ki je poleg zvonjenja cerkvenih zvonov še od nekdanj nepogrešljiv del praznične zvočne kulise od velike sobote dalje. Pokanje oz. hrup, ki ga namerno povzročajo v tem času, pomeni potres ob Jezusovi smrti. Danes običajno streljajo s karbidom, na bojljerje. V Zavodnjah pa so – kot le še malokje – ohranili tradicijo pokanja z možnarji in s smodnikom. Poleg velikonočnega »tresenja tal« so s streli iz možnarjev obeleževali tudi slavje na lepo nedeljo in pomembnejše krajevne dogodke.

Možnarji ali *štuki* so ročno skovani iz železa, izdelani prav za pokanje. So različnih velikosti in teže, kar vpliva na moč poka. Na spodnjem delu možnarja je odprtina, *pršnik*, skozi katero se prižge *purfl* (smodnik). Pršnik se pred *naladanjem* (nabijanjem možnarja) zadela s papirjem, nato se v votlo sredico možnarja z vrha nasuje merica smodnika. Za plastjo smodnika se naloži natrgane kose papirja (včasih zemlje ali žagovine, ker se ni dobilo papirja) in nazadnje zdrobljen *cigl* (rdeča opeka). Z močnimi udarci kladiva po *štangi* (nabijalni palici) plasti v možnarju čvrsto zbijejo: »Bolj je nabito, bolj pokne! Možnar izprazniš tako, da odstreliš.«

Nekdanj so v možnarji v Zavodnjah hranili preko 30 cerkvenih možnarjev; nekateri so bili označeni s križem. Možnarje različnih velikosti so različno imenovali: najmanjšega *nuček*, večjega *ajncer*, največjega *topler* (50 cm, 40 kg). Večji ko je bil možnar, več smodnika se je porabilo. V 30 do 40 možnarjev so običajno nasuli 2 kg smodnika. Leta 1992 so v Zavodnjah ob pomembni slovesnosti za polnjenje možnarjev porabili 15 kg smodnika.

Smodnik mora biti črn in ne siv, da se ne vžge prehitro. Včasih so smodnik *kuhali* doma. Oglje, žveplo in soliter je bilo potrebno neprekinjeno mešati v posodi nad ognjem, kar je bilo izredno nevarno in pogosto jalovo delo, ker smodnik »ni ratal«. V možnar je bilo potrebno odmeriti pravo količino smodnika. Merica je bila velika jedilna žlica: »Najmanj 3 žlice smodnika morajo v 40 kg možnar, če hočeš, da se fejest pokadi.«

Od nekdanj je pokanje z možnarji izključno moško opravilo; ženske in otroci niso smeli biti udeleženi. Sodelovali so trije, štirje izkušeni moški (pripovedujejo, da so pred drugo svetovno vojno streljali *ledig pobi*, neporočeni fantje). Pokanje

z možnarji je izjemno nevarno. Čeprav je varnost vedno na prvem mestu, je »gašenje žeje« bolj opogumljalo strelce, kot je bilo potrebno.

Dan pred pokanjem so morali napolniti 30 do 40 možnarjev; dva sta jih *nabijala* do 5 ur. S streljanjem so začeli na veliko soboto popoldan, »ko se od žegna nese«. Strelci so se povzpeli na Petrov kancil nad Vèsjo, kot pravijo vzpetini v bližini cerkve, od koder se bobnenje možnarjev sliši daleč naokoli. Strelci so si – da so bili bolj opazni – nadeli bele, čez kolena segajoče *firtohe* (predpasnike). Oblekli so bele srajce, si poveznili klobuke in pripeli *pušce* (šopke).

Naladane *štuke* so pred začetkom streljanja v razdalji dveh metrov položili pod kotom v luknje, izkopane v zemljo. Daleč stran od možnarjev so zakurili ogenj, v katerem so razbelili *kušarja* (na kol nataknen železni nastavek, ki spominja na kuščarja). Možnarje je prižigal *kurjač* s strani in z varne razdalje, tako da je močno segretega kuščarja približal pršniku, ki so ga prej še dodatno potrosili s smodnikom. Drug način je prižiganje s *cinderžnuro* (zažigalno vrvico). Vročina sproži smodnik, ki se vžge in močna eksplozija povzroči silovit pok. Možnar pri strelu zabije globlje v zemljo, lahko pa ga tudi vrže nazaj ali v najhujšem primeru raznese.

Pokanje se je nadaljevalo na veliko noč pred *jutr'ncu* (jutranjico) pred svitom. Po ljudski razlagi to pokanje ponazarja odvalitev skale, ki je zapirala Kristusov grob. Zvonjenje, ki je sledilo pokanju, pa oznanja Kristusovo vstajenje, konec trpljenja, veselje. – Strelci so navsezgodaj poslušali, v katerem kraju bodo začeli prvi s streljanjem. Sledilo je še pokanje med vstajensko procesijo. Med procesijami so najprej zvonili in nadaljevali s pokanjem, temu je spet sledilo zvonjenje. Pobi so včasih v belih predpasnikih po koncu streljanja prišli v cerkev in ponosni šli okrog oltarja (*k ofru*).

Ilustracija: Rok Poles

Kušar.

Foto: Š. Janežič

Ilustracija: Rok Poles

Strelci z možnarji (kasneje so jim nadeli rudarski naziv *šusmani*) in pritrkovalci (*zvonarji*) morajo biti zaradi izmeničnega pokanja in zvonjenja dobro usklajeni. Včasih so zvonarji z zvonika dali strelcem znamenje z belo zastavico, kdaj bodo nehali zvoniti, da so strelci imeli dovolj časa pripraviti se na streljanje. Nekoč se zaradi goste megle niso videli in so med procesijo hkrati zvonili in streljali. Danes uporabljajo prenosne telefone.

Po drugi svetovni vojni je pokanje z možnarji kot del velikonočnih šeg vedno bolj zamiralo; posvetna oblast ga je začela preganjati. Streljanje z možnarji je bilo potrebno predhodno prijaviti oz. si pridobiti dovoljenje za pokanje. »Bolj je b'lo prepovedano, bolj smo strelali!«

Pripovedovali so: Franc Juvan, Ana Meža, Franc Meža, Bernard Roglšek, Marija Roglšek.

Ob koncu slovesnosti so pet možnarjev postavili drug poleg drugega in pršnike povezali s cesto smodnika. Ko so prvi možnar prižgali, je to sprožilo verižno reakcijo in rafalno pokanje možnarjev.

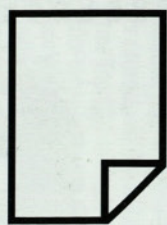

List

kabelsko razdelilni sistem šoštanj

Šoštanj.info
http://sostanj.info

Sredina

NAPOVEDNIK PRIREDITEV

maj 2006

KDAJ	ZVRST	KAJ	KJE	VABI VAS
1. teden				
ponedeljek, 1.5.	planinstvo	Izlet na Kobansko (lahka pot)	Kozjak	Planinsko društvo Šoštanj
ponedeljek, 1.5. ob 12:00	planinstvo	Prvomajsko srečanje na Pristavi	Prireditveni prostor Pristava	Turistično društvo Pristava
četrtek, 4.5. ob 17:00	predavanje	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 4.5. ob 18:00	koncert	Koncert violont	Mestna galerija Šoštanj	Glasbena mladina Velenje in Zavod za kulturo Šoštanj
sobota, 6.5. ob 10:00	gasilstvo	3. meddruštveno gasilsko tekmovanje pionirk in pionirjev za pokal KS Šoštanj	Gasilski dom Šoštanj	Prostovoljno gasilsko društvo Šoštanj
sobota, 6.5. ob 20:00	košarka	Elektra Esotech : Union OLIMPIJA (LIGA UPC TELEMACH - LIGA ZA PRVAKA)	Športna dvorana Šoštanj	Košarkarski klub Elektra
nedelja, 7.5. ob 16:00	predstava	Lutkovna predstava Trije prašički	Kulturni dom Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
2. teden				
torek, 9.5. ob 17:00	delavnica	TORKOVA PETA-ustvarjalnica za otroke in starše	Kulturni dom Šoštanj	Medobčinska zveza prijateljev mladine Velenje
sreda, 10.5.	pohodništvo	Izlet Trojane - Limbarska gora	Limbarska gora	Društvo upokojencev Šoštanj
sreda, 10.5. ob 17:00	nogomet	Šoštanj : Brunšvik (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
četrtek, 11.5.	pohodništvo	Izlet v Slovenske Konjice in okolico	Slovenske Konjice	Društvo upokojencev Šoštanj
četrtek, 11.5. ob 19:00	koncert	Koncert Tomaž Marčič - Akorden	Mestna galerija Šoštanj	Glasbena mladina Velenje in Zavod za kulturo Šoštanj
nedelja, 14.5. ob 16:30	nogomet	Šoštanj : Šentilj Jerenina (Štajerska liga v nogometu)	Stadion Šoštanj	Nogometni klub Šoštanj
3. teden				
ponedeljek, 15.5. ob 10:00	prireditve	Dan odprtih vrat za družine na Kavčnikovi domačiji	Kavčnikova domačija v Šentvidu	Muzej Velenje
ponedeljek, 15.5. ob 10:00	predavanje	Predstavitve prostovoljnega dela	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj in Mladinski center Velenje
četrtek, 18.5. ob 10:00	prireditve	Dan odprtih vrat za družine na Kavčnikovi domačiji	Kavčnikova domačija v Šentvidu	Muzej Velenje
četrtek, 18.5. ob 17:00	predavanje	Ura pravljic	Mestna knjižnica Šoštanj	Mestna knjižnica Šoštanj
četrtek, 18.5. ob 18:00	bridge	Bridge - razmigajmo možgane	Kavarna in slaščičarna Štorman Šoštanj	Šaleški bridge klub Velenje
četrtek, 18.5. ob 19:00	razstava	Fotografska razstava Joca Žnidaršiča: NAŠ TITO	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
petek, 20.5. ob 10:00	tekmovanje	Športne igre skupine HSE	Športna igrišča in dvorane v Šoštanju	Športno-kulturno društvo TES
sobota, 21.5. ob 10:00	delavnica	Nedeljska muzejska ustvarjalnica za otroke	Kavčnikova domačija v Šentvidu	Muzej Velenje
sobota, 21.5. ob 10:00	predavanje	ABECEDA - Igra za mlade	Kulturni dom Šoštanj	Ona-on
nedelja, 22.5. ob 19:00	film	Film (Na svoji zemlji) in pogovor z gostom	Mestna galerija Šoštanj	Zavod za kulturo Šoštanj
4. teden				
četrtek, 25.5. ob 16:00	ekskurzija	Ogled gradu Forhtenek in rudnika na Pristavi	Pristava, grad Forhtenek	Muzej Velenje

Napovednik prireditev objavljajo: mesečnik LIST, Kabelska televizija Šoštanja (kanal 34) in spletni Portal Šoštanj.info (<http://www.sostanj.info>). Podatke o prireditvah pošljite na el. naslov: prireditve@sostanj.net.

KATEGORIJE PRIREDITEV:

šport

kultura

šolstvo

gospodarstvo

splošno

LESNA TRGOVINA VRABIČ d.o.o.

Skarno 37, 3325 ŠOŠTANJ
TELEFON: 00 386 (0) 3 89 11 250, FAX: 00 386 (0) 3 89 11 251
GSM: 00 386 (0) 41 622 637, 00 386 (0) 31 622 637

Vsem občanom želimo prijetne praznike!

PROIZVODNJA IN TRGOVINA
KMETIJSKA ZADRUGA
ŠALEŠKA DOLINA Z.O.O.

Želimo vam vesele prvomajske praznike in se veselimo vašega obiska v naših trgovinah!

Trg svobode 12, 3320 Šoštanj telefon: tajništvo 03/898 49 70
komerciala 03/898 49 78 računovodstvo 03/898 49 72

Mesnica Šoštanj
(na Kmetijskem domu)
tel. 898-49-89

Prodaja jabolk Turn - Velenje
(Hrastovec 1)
tel. 898-49-90
Prodaja poteka od pon. do pet. od 12.00 do 18.00

Kmetijska trgovina Velenje
(Krištof 21)
tel. 897-28-30

Kmetijska trgovina Smartno ob Paki
tel. 896-52-52

BDV storitve in trgovina d.o.o.
Levstikova 15, 3325 Šoštanj,
fax: +386 3/5-865-967
e-mail: bdv.pisarna@email.si

Trgovina Elektro ČAS
Akerčeva 5/d, 3325 Šoštanj,
tel&fax: +386 3/5-881-333
e-mail: elektro.cas@email.si

Čestitamo za 27. april in 1. maj

KOLEKTIV ELEKTRO ČAS

Gostilna in Pizzeria
Kajuh

BORIS STRNIŠA s.p.

Vsem našim strankam in drugim občanom želimo prijetno praznovanje!

Podoba kulture

pripravila Milojka Komprej

Senegačnikove Bordure

Razstava Bordura, akademskega slikarja Denisa Senegačnika, ki je na ogled od četrta, 13. aprila dalje, v Mestni galeriji Šoštanj, je nedvomno zanimiva in drugačna. Avtor je s slikami iz žive narave neposredno interveniral v neživi prostor, to so stene galerije, pri čemer je upošteval obstoječe gabarite. To mu je uspelo s slikami sončnic, ki so razdelile stene prostora na spodnji in zgornji nivo. Spodnji je s svojo umirjenostjo kontradiktoren zgornjemu, katerega posamezni segmenti se prilagodijo prostoru glede na optične in vratne odprtine.

Razstavljene slike so bile narejene in prilagojene natančno za ta prostor in kot take tudi prvič predstavljene.

Kulturni dogodek je pospremila beseda arhitekta Bojana Pavška in pa glasbeni program v izvedbi Blaža Pentka. Razstavo je v imenu organizatorja, Zavoda za kulturo Šoštanj, uradno predal ogledu Kajetan Čop.

Glavno izhodišče Senegačnikovega slikarstva je doživljanje odnosa interier - eksterier. Pogled od zunaj - notri in od znotraj - ven. Ta zanj neizpeta tematika in izhodiščna osnova za negovanje idej je pripeljala do obravnave in interpretacije doživljanja vodnih globin ali plitvin. Tu ostaja pri klasični zasnovi barve s platnom, vendar pa poseže v prostor na način, da slike postanejo objekti in se s tem vrivajo v prostor. Slikane so po robu,

Foto: Dejan Tonkili

kar nudi nekakšno prosto izbiro položaja gledalca pri opazovanju, hkrati pa so odmaknjene od zidu in dajo vtis samostojnega lebdenja.

O razstavi je spregovoril tudi arhitekt Bojan Pavšek, ki je med drugim povedal:

Izhodišče avtorjeve razstave je premišljena predstavitev likovnih artefaktov, ki s svojo kompozicijo preoblikujejo razstavni prostor. S tematiko žive narave avtor posega v prostor, tega pa se loteva s prefinjenim občutkom za ambient. Izdelava posameznega likovnega artefaga in njegovo apliciranje na steno metaforično vizualizira ekran oz. monitor, ki seva oz. reflektira okolico. Razpored likovnih del je pragmatičen in upošteva načela arhitekturne zasnove razstavnega prostora. Razgibanost umirja z zeleno nitko, ki pooseblja horizont opazovalca. Način določevanja horizonta upošteva človeško merilo...

In zaključil:

Takšen način likovne prezentacije odstopa od klasičnih načinov postavitve, ki temelji predvsem na likovnem delu kot individualni stvaritvi. Likovna dela se transformirajo v arhitekturne elemente, ki sooblikujejo prostor. S tem postane kvaliteta razstavnega prostora večslojna.

Celovitost prostora zaradi načina apliciranja likovnih del tvori homogeno celoto. Optično deluje kot notranja opna obstoječega volumna. Nastal je likovni prostor v arhitekturnem prostoru. Izbrani likovni formati ter njihov način postavitve opazovalcu sugerirajo gibanje po prostoru. Gibanje opazovalca je s tem načrtno manipulirano. Iz gibanja nastane pot. Pot s tem dobi svoj začetek in konec. Konec poti je v življenju pogosto nezaveden. Avtor reši to dilemo s presenečenjem, ki ne potrebuje argumenta. Tako kot ga življenje samo ne!

Se nekaj besed o akademskem slikarju Denisu Senegačniku. Leta 2001 je diplomiral pri Gustavu Gnamušu in dr. Nadjji Zgonnik, od leta 2002 pa deluje kot samostojni ustvarjalec. Razstavlja doma in v tujini, za svoja dela pa je prejel že več nagrad. Živi in ustvarja v Velenju.

Razstava je na ogled do 13. maja v času uradnih ur galerije.

Koncert harmonike

Koncert harmonike prof. Zmaga Štiha in njegovih učencev Primoža Plaznika in Leopolda Mikeka, ki je bil v Mestni galeriji Šoštanj v sredo, 19. aprila, je privabil mnoge mlade in manj mlade obiskovalce, ki so navdušeni zaploskali vsem trem in jih s tem dodatno vzpodbudili k uspešnemu nastopu, ki jih čaka na mednarodnem tekmovanju v maju v Moravskih toplicah. Prijetno vzdušje je nedvomno naredil tudi program, ki je zajemal narodno zabavno glasbo, kakor tudi glasbo tujih klasikov. Primož Plaznik obiskuje glasbeno šolo F. K. K., oddelek Šoštanj, Leopold Mikek pa Glasbeno šolo Nazarje, obema pa je mentor Zmag Štih.

Lep kulturni dogodek, ki ga je pripravil Zavod za kulturo Šoštanj in Glasbena šola F. K. K. Velenje, oddelek Šoštanj sodi v sklop prireditev, ki dobivajo čedalje več stalne publike.

Občni zbor Kulturnice Gaberke 2006

Sredi februarja se je večina članov Kulturnice Gaberke in gostov zbrala na občnem zboru v dvorani Gasilskega doma Gaberke. Pregledali smo delovanje društva v prejšnjem letu in se s plani zazrli v novo leto.

Foto: A. Grudnik

Leto 2005 je bilo kar pestro. Že v januarju smo dobili obisk slovenskega zamejskega Kulturno-prosvetnega društva Bazovica z Reke na Hrvaškem. Predstavili so se nam s komedijo Piknik s tvojo ženo. Poleg tega smo gostili Reinharda Brečka, ki je ob diapozitivih doživetno opisoval svojo avanturo, ko je čisto sam v 71 dneh z jadrnico premagal Atlantski ocean v smeri od zahoda proti vzhodu. V februarju smo se udeležili pustnega karnevala v Šoštanju in pripravili pester kulturni in zabavni program ob praznovanju kulturnega praznika. V marcu smo zopet izvedli učno delavnico na temo Izdelovanje rož iz krep papirja. Aprila smo gostili Kulturno društvo Miklavž pri Ormožu. Pevke Gaberški cvet so v Miklavžu pri Ormožu nastopile na srečanju ljudskih pevcev in godcev Sosed postoj, slišiš, kako Slovenec Slovincu poje. V aprilu smo se lotili tudi velikega projekta predstavitev Lesjakovega kozolca na lokacijo bivšega Gasilskega doma Gaberke, udeležili pa smo se tudi delavnice z naslovom Moja dežela - lepa in gostoljubna, ki je bila v Ljubljani. V maju smo organizirali predavanje o lepem in čistem okolju ter gojenju cvetlic. Pevke so nastopale na tradicionalnem prvomajskem srečanju na Forhteneku. Junija smo na novo postavili bivši Lesjakov kozolec, ki bo služil potrebam društva. Društvo se je skupaj s pevskami predstavilo na TV Celje. Pevke so nastopile tudi na zaključku kuhanja oglja na Pristavi. Konec meseca smo sodelovali na prireditvi ob dnevu državnosti v Skornem. Julija so pevke nastopile na koncertu ljudskih pevcev v cerkvi svete Ane v Pamečah, avgusta pa so se udeležile srečanja citrarjev, ljudskih pevcev in godcev v Šaleku. Avgusta so stekle tudi priprave na prireditev Kravje dirke, vendar pa jih, kljub izjemnemu prizadevanju, zaradi slabega vremena ni bilo moč izpeljati. Septembra smo sodelovali na Srečanju ljudskih pevcev in godcev treh občin v Šmartnem ob Paki. Pevke so nastopile tudi na tradicionalnem srečanju borcev, planincev in veteranov na Graški Gori. Oktobra smo se s pevskami Gaberški cvet udeležili srečanja ljudskih pevcev in godcev v Cirkovcah pri Ptujju. Novembra smo organizirali družabno prireditev Veselo nedeljsko popoldne v Gasilskem domu Gaberke. V božičnem času je pevska skupina Gaberški cvet nastopila na

prireditvi Božična skrivnost v jami Pikel. Skozi vse leto so potekale tudi aktivnosti v zvezi z obnovo Kovačeve kovačije.

Tudi plan za leto 2006 je pester. Že v januarju smo gostovali na Reki pri Prosvetnem društvu Bazovica. V februarju pa smo izvedli prireditev ob kulturnem prazniku. V načrtih imamo še izvedbo nekaterih drugih družabnih prireditev in različnih delavnic za krajanje. Gostiti nameravamo druga kulturna društva in vsaj enega svetovnega popotnika. Pevke Gaberški cvet se bodo še naprej predstavljale na različnih prireditvah, izdati pa nameravamo tudi svojo prvo zgoščenko. Končati nameravamo dela na kozolcu, pod katerim se že v juniju in oktobru planirata dve večji družabni prireditvi. Še naprej bomo delali na obnovi Kovačeve kovačije, skrbeli pa bomo tudi za lepši izgled kraja. Tudi letos smo Gaberke prijavili na tekmovanje v urejenosti slovenskih krajev v sklopu projekta Moja dežela - lepa in gostoljubna.

Na koncu uradnega dela je predsednik Kulturnice Franc Štehnarnik podelil priznanja za dolgoletno uspešno delo in pomoč Pavlu Pungartniku, Francu Mehu, Tonetu Rezmanu, Valentinu Heindlu ter Marjanu Žonti. Po podelitvi priznanj je sledila večerja, nato pa ples do jutranjih ur.

Zdenka Mazej

Še enkrat sami sebi

V sklopu prireditev Glasbene mladine Slovenije s soorganizatorji je bil v Kulturnem domu Šoštanj v petek, 7. aprila, koncert klavirja in saksofona Ane Josimovski in Luka Loštreka, ki pa, žal, ni doživel zaslužene pozornosti. Odlična glasbenika sta profesionalno izvedla več kot uro dolg koncert, a je dvorana ostala več ali manj prazna. Mogoče je bilo krivo tudi to, da je bila podobna prireditev v glasbeni šoli Velenje, a slab občutek ostaja. Organizatorji lahko samo upajo, da je kljub temu v lokalnem okolju več posluha za to vrsto glasbe in ta nivo. To pa je seveda spet stvar posameznika. Vseeno je bil lep koncert in takih si lahko samo še želimo.

Foto: Arhiv

Ana Josimovska prihaja iz Kumanova v Makedoniji. Po srednji šoli, ki jo je končala v Skopju, je leta 2003 diplomirala pri prof. Dubravki Tomšič. Sedaj se izpopolnjuje na mojstrskih tečajih prof. Konstatina Bogina v Bergamu ter poučuje na Waldorfski šoli v Ljubljani. Prejela je vrsto mednarodnih nagrad na številnih tekmovanjih in nastopala na koncertnih odrih od Slovenije, Avstrije, Švice in Nizozemske.

Luka Loštrek je z igranjem saksofona pričel v domačem Logatcu pri prof. Matjažu Albrehtu, ki je

odločilno prispeval k njegovemu profesionalnemu nadaljevanju glasbene poti. Študij je nadaljeval na srednji glasbeni šoli in nato na Akademiji za glasbo v Ljubljani pri prof. Matjažu Drevensku, kjer leta 2004 diplomiral z odliko. Vmes se je izpopolnjeval na glasbenem konzervatoriju v Parizu, kjer je tudi diplomiral. Dejaven je predvsem kot komorni glasbenik.

Na koncertu sta izvajala dela Milka Lazarja, Paula Crestona in Cesarja Francka.

Goličnik - osmič

Tudi letošnji koncert ansambla Goličnik s prijatelji, že osmi po vrsti, ki je bil v začetku aprila v Šoštanju, je presegel pričakovanja. Ali pa tudi ne, kajti že samo povabilo na koncert je obetalo veliko dobre glasbe, humorja in odličnih gostov. Že imena, kot so ansambel Storžič, Mladi Dolenjci, ansambel Petra Finka, Brendi, ansambel Goličnik in seveda njegov orkester v tradicionalni zasedbi, zasedbi Sončki in Juniorčki, so bila dovolj zvoneča, da so privabila poslušalstvo od blizu in daleč. Dodatno sta Goličnikove prijatelje razveselila kar dva humorista: Darko Žviželj in Marko Jevšnik - Matevž, lepa popestritev pa so bile topolške mažorete. Tudi sicer bi se dalo o koncertu veliko lepega napisati, kajti bil je poln majhnih presenečenj in pozornosti, med katere sodi obdaritev vseh glasbenih gostov ter seveda pozornost vsem mamicam v dvorani v obliki šopka. Kako lahko majhne stvari povzročajo velika zadovoljstva, vedo tisti, ki jih znajo dajati in dobivati. Za vse prisotne pa velja, da je minil še en dan v dobri družbi glasbe, humorja in veselih ljudi.

Foto: Arhiv

Seveda smo o organizaciji, pripravi in izvedbi ob koncu spregovorili z Robijem Goličnikom, ki stoji za vsem tem. »Gre predvsem za to, da se predstavijo moji varovanci in učenci, hkrati pa na koncertu sodelujejo prijatelji muzikanti iz cele Slovenije. Na tak način, se združita delo in zabava,« pravi.

Robi Goličnik, absolutni državni prvak igranja na diatonično harmoniko Ljubečna 1996, je od tistih časov naredil že mnogo ovinkov na svoji glasbeni poti.

Njegov veliki orkester trenutno žanje uspehe z zadnjo melodijo Mamica moja, katere avtorja sta Janko Urbanc, st., in Robert Goličnik. Z njo se pripravljajo na nastop na Raketi pod kozolcem. Pet izdanih zgoščenk pa tudi ni majhna bera. Njegov orkester harmonikarjev, Sončki in Juniorčki, ima vedno več članov in tudi uspešnih nastopov, poleg »fraitonarice« se v šoli Robija Goličnika da naučiti tudi kitaro in bas kitaro. V januarju so v 46-članski

zasedbi posneli dva videospota. Prvi je Sankaška polka, ki je bila posneta v Gaberkah pri Jeriču, drugega pa so snemali pri Pirnatu v Topolšici, v sodelovanju s starši mladih glasbenikov in predstavlja zgodbo, kako pridejo muzikanti na zabavo.

Robiju na zmanjka idej in zagona. Mnogi njegovi varovanci so že bili predstavljeni v raznih oddajah, kot so Pri Joževcu in Polka in majolka. Ansambel, ki ga sestavljajo poleg njega še Matej, Andreja in Marko, pa se redno pojavlja na lestvicah priljubljenih domačih melodij.

K pozitivizmu, ki odseva iz Robijevih besed in njegove glasbe, prav gotovo prispeva njegova družina: žena Irena in sinova Aljaž in Ambrož. Slednji je novi član njihove družine in se še ne ve, po katerem instrumentu bo segel. »Ima še čas,« pravi Robi, saj šteje šele tri mesece.

Osmi koncert v aprilu je bil priprava na gala praznovanje 10. obletnice, ki bo neke v novembru. Če bo koncert tako dober, kot je bila generalka, potem ne vemo, kje ga bo Robi pripravil. Že zdaj je bila dvorana nabit polna.

Medobmočno srečanje otroških folklornih skupin

Medobmočno srečanje otroških folklornih skupin je bilo tokrat v Šoštanju, in sicer v četrtek, 13. aprila, naši osnovni šoli. Nastopilo je devet folklornih skupin iz celjske in koroške regije, izbor za srečanje pa je pripravila Nežka Lubej. Nastopile so šole: Osnovna šola Blaža Arničiča iz Luč, OŠ Gustava Šilih iz Velenja, Druga OŠ Slovenj Gradec, podružnica Pameče, OŠ Frana Goloba iz Prevalj, OŠ Frana Kocbeka iz Prevalj, OŠ Črna na Koroškem, podružnica Javorje in otroška folklorna skupina KD Prežihov Voranc, Ravne na Koroškem ter Otroška folklorna skupina Pisanke, KUD Lipa, Rečica pri Laškem.

Foto: Janez Eržen

Skupine je ocenjevala Mojca Lepej, ki je izmed sodelujočih izbrala najboljšo. Ta se bo udeležila tekmovanja na državnem nivoju, ki bo 26. maja v Ribnici na Dolenjskem. Izbor bo najbrž težak, kajti program je bil raznolik, zanimiv in kvaliteten, tako da bo najbrž težko izločiti najboljšo skupino. Nina Krenker Mavec, vodja velenjske izpostave javnega sklada za kulturne dejavnosti, je bila nad skupinami navdušena, saj so bili plesi dobri, srečanje pa nad vse prisrčno. Predvsem je razveseljivo, da ima folklor tako velik podmladek.

Prireditveni prostori v Osnovni šoli Šoštanj so bili polni navdušenih gledalcev in tako se je izbira Šoštanja zaradi prenove prostorov v Velenju izkazala za zelo dobro.

Intervju z Milojko Komprej

Z Milojko o knjigah

Marija Lebar

Milojke Komprej našim bralcem ne bi bilo treba posebej predstavljati, če tokrat ne bi bila vzrok dva dogodka. Milojka je že dolgo tako vpeta v kulturno dogajanje Šoštanja in širše, da jo vsi poznamo. Ali pa vsaj mislimo tako. Ker je april mesec knjige in ker je pravkar »ugledala luč sveta« Milojkina prva knjiga, smo se odločili za obisk in pogovor. Z veseljem nam je ustregla in odgovorila na naša vprašanja.

Kdaj si se prvič srečala s knjigami?

Težko je reči čisto natančno. Kar pomnim, so me knjige zanimale. Še čisto majhna sem obiskovala staro mamo v Skornem, ki je zelo rada brala in imela veliko zanimivih starih knjig, iz katerih mi je kaj prebrala ali pripovedovala. Še posebej mi je ostala v spominu Jurčičeva knjiga Sosedov sin.

Tako je bilo pri stari mami. Kaj pa doma, ste tudi brali?

Tudi. Oče in mama sicer nista bila ravno kakšna »knjižna molja«, brala pa sta oba rada. Mama je imela lepo navado, da mi je namesto igrač kupovala knjige. Najprej seveda slikanice. Dobro se še spominjam knjigarne, ki je bila v sedanji Langusovi hiši, kjer so bile v izložbah knjige. Tako sem dobila Grimmove in Andersenove pravljice z lepimi ilustracijami. Od začetka sem seveda gledala »slikice«, kasneje pa sem jih pričela brati.

Torej si pričela z branjem knjig nekje v prvem razredu?

Ne, že precej pred šolo me je sestra naučila velikih tiskanih črk, male tiskane pa sem se nekako naučila kar sama. In seveda takoj pričela brati. Nekoč je prišel na obisk sosed in se začudil, ko sem sedela pri mizi – bila sem še tako majhna, da mi je miza segala tam nekje do nosu – in brala časopis. Mislim, da se narejam, zato sem mu morala nekaj prebrati, da je verjel.

Kako pa je bilo potem v šoli? Ti je šlo zato lažje?

Laško bi rekla, da res. Sicer pa mi učenje nikoli ni delalo prevelikih preglavic. Doma so se odločili, da bom hodila v šolo v Skorno in tako sem iz Penka vsak dan pešala skozi gozd v Skorno, kar je imelo svoje slabosti, pa tudi svoje čare.

Tudi sicer je bilo moje otroštvo tesno povezano s knjigami. V naši sosesčini ni bilo otrok moje starosti, zato so bile knjige moje prijateljice, moj pobeg iz vsakdana in okno v širni in neznani svet. Brala sem toliko in tako zavzeto, da so me že preganjali, zato sem to počela naskrivaj, včasih tudi ponoči pod odejo in z baterijo v roki. Knjiga je zame bila in je pot v svobodo, prostost.

Se je že takrat pokazala tvoja nagnjenost k pisanju?

Najbrž je bilo res tako. Pred kratkim sem v Šmartnem ob Paki srečala svojo nekdanjo učiteljico iz skornjske šole, Jožico Kovač, ki me je vprašala, če se še spomnim, kako lepe spise sem pisala. Menda jih je z veseljem prebral tudi šolski nadzornik ali inšpektor, kot se mu je takrat reklo.

Ko je v Skornem »zmanjkalo« razredov, si v šolo hodila v Šoštanj. Je bilo kaj težav?

V Skornem je bila štirirazrednica, nato pa sem nadaljevala v Šoštanju. S prilaganjem nisem imela nobenih težav. Pravzaprav je bilo kar nekaj prednosti, saj sem se zdaj lahko vozila z avtobusom. Poleg tega pa sem za slovenski jezik dobila krasno učiteljico Marijo Hudomal, ki je veliko pripomogla k mojemu pisanju. Nekako se ji je zdelo vredno spodbujati moje sposobnosti. Zato sem že takrat poleg spisov pisala tudi v šolsko glasilo.

Prvi uspehi na literarnem področju?

Morda pa bi raje povedala o svojem prvem tovrstnem neuspehu. V Šoštanju so se pripravljali na neko javno radijsko oddajo. Mislim, da je bil Veseli tobogan. Prav posebej za to priložnost sem napisala pesmico. Ko je bila avdicija, pa so tehtali, ali naj nastopim ali ne in na koncu nisem prišla v oddajo. To me je takrat zelo potrla. Vendar ne toliko, da bi nehala pisati. Danes vem, da sem se iz te zavrnitve naučila veliko koristnega, saj življenje še zdaleč ni sestavljeno iz samih uspehov. Morda znaš uspehe ravno zaradi takih dogodkov ceniti še bolj.

Torej si že v osnovni šoli pričela tudi pesniti?

Da, čeprav moram reči, da se mi je zdelo veliko resnejša zvrst. Šele pred nekaj leti sem spoznala, da je pravzaprav težje pisati pesmi kot prozo, ker moraš z manj besedami zajeti bistvo.

Poznamo te kot redno sodelavko in urednico šoštanjskega LI-STA, v zadnjem času pa pišeš tudi v Naš čas. Kako gledaš na publicistiko? Te »moti« pri tvojem literarnem ustvarjanju?

To sta dve dejavnosti, ki se ne izključujeta, včasih se celo dopolnjujeta. Delo za časopis mi ni všeč, kadar moram napisati kako vest ali novico, ki je raje ne bi. Po drugi strani pa pri tem pisanju srečujem čudovite ljudi, ki mi odkrivajo svoje notranje bogastvo in s tem bogatijo tudi mene.

Redno sodeluješ v vsaj dveh literarnih društvih. Si tudi predsednica Šaleškega literarnega društva Hotenja, na razpisu v Šentjurju pa si že trikrat osvojila nagrado.

Svojo prvo objavo v zborniku Hotenja sem imela že leta 1998, od takrat redno sodelujem. Ko smo hotenjevcu goste povabili avtorje iz šentjurskega literarnega društva, pa so me ti sprejeli v svoje vrste, tako da od leta 2000 sodelujem tudi tam in objavljam, zlasti prozo, v njihovih publikacijah.

Ali poleg tega, da pišeš, še vedno rada bereš?

Ne predstavljam si življenja brez knjige. Tudi na dopustu veliko berem. Takrat vzamem s seboj kako knjigo z »lažjo« tematiko. Občudujem avtorje kriminalnih romanov. Mislim si, da bi sama težko napisala kaj takega.

Sicer pa rada posežem poleg leposlovja tudi po bolj »študijski« literaturi, ki mi pomaga, da kot človek rastem in se nadgrajujem.

Omenila bi, da me je v zadnjem času izredno prevzel roman škotske avtorice Janice Galloway z naslovom Dihati moraš, to je vsa skrivnost. Imam pa še veliko drugih knjig, ki so mi ljube in bi jih težko naštela.

In tako sva prišli do tvoje knjige. Povej nam kaj o nastajanju.

V moji knjigi je zbranih trinajst zgodb, ki jih uvaja trinajst pesmi. Te so kot nekakšen uvod v zgodbe. Knjige gotovo ne bi bilo brez vzpodbude Petra Rezmanca, ki jo je tudi uredil. Sama sem dolgo oklevala. Literaturo preveč spoštujem, da bi med platnice spravila kar koli, samo da bi lahko rekla, da sem izdala knjigo. Pravzaprav sem še nedolgo tega trdila, da jaz knjige ne bom nikoli izdala. Pomembna izkušnja zame so bila tudi ostala opravila v zvezi s knjigo potem, ko so bile zgodbe in koncept knjige že »postavljeni«.

Misliš pri tem na finančno plat te zgodbe?

Ne samo na to. Tudi iskanje založbe, pa ljudi, ki bi delo ocenili in mi napisali recenzije, pa izbira sodelavcev. Že veliko pred tem sem si želela, da bi mojo knjigo opremila z deli Marjane Verbuč, na kar je ta prijazno pristala. Fotografije sta po-

snela Dejan Tonkli in Marjan Tekavc, dodala sem še exlibrise Arpada Šalamona. Seveda pa je svojevrstna izkušnja tudi zbiranje sredstev, potrebnih za knjigo, ko moraš racionalno razpolagati z omejeno količino denarja.

Potem je bila knjiga natisnjena, treba je bilo pripraviti predstavitev. In ta je bila takšna, da je Šoštanj najbrž še ni doživel. V dvorani smo slišali veliko smeha in videli tudi solze.

Res je bil odziv na našo predstavitev neverjeten. Pravim »našo«, ker brez mnogih prijateljev ne bi mogla dogodka pripraviti na takšen način. »Scenarija« ni bilo, kar sproti smo na vajah dodajali, odvezemali, improvizirali, pa je kar uspelo.

Kako to, da si se odločila za Kulturni dom Šoštanj?

Odločili smo se že prej, vendar smo mislili pripraviti predstavitev v avli. Ker pa je dvorana tehnično bolj opremljena, smo se odločili zanjo. Nikakor nisem – nismo pričakovali takega števila obiskovalcev.

Si imela kaj treme?

Že nekaj dni prej me je kar precej dajala. Res je, da sem se nastopanja pred javnostjo zaradi narave moje službe že dodobra navadila, vendar je veliko lažje predstavljati dela nekoga drugega kot pa svoja.

Dvorana je bila nabita, da bolj ne bi mogla biti. Kako ti je uspelo nekaj, česar ne zmorejo niti priznani avtorji?

Kot sem že rekla, smo bili izredno presenečeni. Res smo predstavitev najavili v napovedniku LISTA, poslala sem tudi nekaj vabil, dogodek je najavil radio, ... a takega odziva si nisem predstavljala niti v sanjah. Nisem mogla pozdraviti vsakega obiskovalca posebej, pa naj se ob tej priložnosti prisrčno zahvalim za vse cvetje, darila, še posebej pa za udeležbo in iskrene misli ob tem, zame tako pomembnem dogodku. Mislim, da so obiskovalci začutili, da nismo priredili dogodka zame, ampak je bilo to veselje za vse, ki me razumejo in podpirajo.

Pa nastopajoči, kako si izbrala te?

Tako z Boštjanom Odrom, ki je program povezoval in dela tudi recitiral, kot z igralco Danijelo Tamše, ki je uprizorila eno od zgodb iz knjige, sem se srečala pri Hotenjih in sem z njima sodelovala že prej, tako da se je zasedba ponujala kar sama od sebe. Z Bojanom Dobrino, ki je prijazno uglasbil in zapel nekaj mojih pesmi, se prav tako poznavam že od prej. Tudi njim sem hvaležna, da so pripomogli k lepemu večeru.

In pevci, ki so pripravili glasbeni uvod v dogajanje?

To je kvartet fantov, ki sicer sodelujejo pri ansamblu Špev. Med njimi je tudi moj nečak in ker res lepo pojejo, odločitev ni bila težka. Vesela sem bila, da so pristali na sodelovanje.

Si vedela, da bo v tvojo čast napisana tudi nova pesem?

Ne, to je bilo prijetno presenečenje. Takšno darilo mi je pripravil moj prijatelj pesnik Josip Bačič Savski.

Precej so ti pri izvedbi pomagali tudi člani tvoje družine. Kako oni gledajo na tvoje pisanje?

Velika zahvala za vse moje skromne dosežke gre predvsem moji družini. Že od nekdaj so kazali razumevanje za moje pisanje in me pri tem niso omejevali. Lahko pa rečem, da me od izida knjige »jemljejo« bolj resno, kot doslej. Pomagali so mi tudi na sami predstavitvi. Za vse to sem jim izredno hvaležna.

Pa nazaj h knjig Ljubezen gre z mano. Lep naslov.

Naslov je pomenljiv. Izraža moje prepričanje, da je ljubezen tista gonilna sila, ki je v človekovem življenju najpomembnejša. Ne samo ljubezen med moškim in žensko. Tudi starševska, tudi prijateljska ljubezen. Govorim o univerzalni sili, ki deluje na ravni nezavednega.

Koliko je v knjigi autobiografskega?

Autobiografski sta dve zgodbi, in sicer tista o očetu in tista o sinu. Ostale zgodbe so refleksije na dogodke, ki jih opažam in se me kakor koli dotaknejo. Nekaj je pri tem tudi »pisateljske svobode«. Seveda pa zgodbe izražajo moj odziv na dogodke, moj način razmišljanja o ljudeh in stvareh.

Dela so pisana precej simbolično, z veliko metaforami. So pa tudi zelo iskrena, celo intimna. Si pri tem kaj mislila na odziv okolice?

Res sem pomislila tudi na to. Vendar, če nekaj delaš, mora biti tisto iskreno in

pošteno, sicer ne velja. Noben avtor se ne more čisto distancirati od tega, kar piše. Težko bi rekli, da je lahko kdo popolnoma objektivni. Vsakdo v svoja dela vnaša svoj pogled na svet, kar je povsem razumljivo. Matej Bor je nekoč napisal, da objektivnega pisanja sploh ni.

Jasno je, da v tako majhnem okolju, kot je naše, ljudje iščejo v zgodbah podobnost z resničnimi osebam. Kar seveda ni nič narobe. Jaz sem o tem premislila in se s tem tudi pomirila.

Peter Rezman je na predstavitvi dejal, da ne mara delitve na žensko in moško pisanje, vendar je tvoje knjiga »ženska« knjiga.

To je res, ni mogoče, da ženska ne bi pisala »ženske« knjige. In kot je na prireditvi dejal Zoran Pevec, pesnik in literarni kritik, ženska dela govore tudi o moških, saj je vsak spol samo polovica nedeljive celote prepletenih ljudskih odnosov.

Pisateljica piše knjigo o ženskah in jo predstavi v marcu, mesecu, ko ženske praznujejo kar dva praznika. Je bil to slučaj?

To ni bil slučaj, za tak termin smo se odločili čisto namenoma, saj nosi s seboj tudi veliko simbolike.

Pa seveda še čisto »klasično« vprašanje. Tvoji načrti? Na prireditvi te je k nadaljnjemu pisanju spodbudil tudi pesnik Ivo Stropnik z besedami, da je izdati drugo knjigo najtežje.

Pisanje je neločljivi del mene same. Pomeni mi sprostitev in izpolnitev. Gotovo bom še pisala. In najbrž bom tudi objavljala. Želim si, da bi tokrat izdala knjigo z bolj humorno vsebino. Včasih imam občutek, da je ta vrsta literature pri bralcih morda malo podcenjena. Zdi se, da raje uvrstimo pod naslov »umetnost« nekaj, česar ne razumemo. Pa bi se morali več smejati, biti bolj vedri in pozitivno naravnani.

Občutek imam, da je dobro humorno delo težje napisati, še težje pa pri bralcih zbuditi želeni odziv.

Pravkar pa sodelujem na natečaju za pesniškega viteza ali vitezino Maribora, kjer sem se izmed 110 prijavljenih s pesmijo v prostem verzu uvrstila v finalnih dvanajst.

Čestitamo k izdaji prve in z nestrpnostjo čakamo izid druge tvoje knjige!

Stanovanjski kredit NLB.

Za več prostora in udobja.

Izberite stanovanjski kredit NLB, ki vam ponuja vrsto prednosti:

- dolgo dobo odplačevanja,
- pokritje cele investicije,
- možnost izplačila v gotovini,
- posebne ugodnosti, ko kredit najame več kreditojemalcev hkrati,
- kredit v tolarjih ali v evrih,
- možnost sočasne sklenitve življenjskega zavarovanja,
- veliko izbiro različnih načinov zavarovanja ...

Obširnejše informacije o stanovanjskih kreditih NLB pa dobite tudi na spletnih straneh www.stanovanjskikredit.si in na brezplačni številki 080 15 85.

Do konca maja vam ob najemu stanovanjskega kredita podarimo **kuverto presenečenja**, v kateri najdete kupone z ugodnostmi.

Občanom in občankam čestitamo ob 27. aprilu in 1. maju.

Ljubljanska banka

Novo Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
Podružnica Savinjsko-Šaleška

Mesto so ljudje

Umetnik

Tomaž Langus

Kadar koli grem mimo Mestne cvetličarne LANGUS, čutim, kako iz notranjosti prostora veje kreativna energija. Tomaž in njegova Brigita delita nasmeh, pozornost, predvsem pa rožicam vdihujeta pomen. Cvetlicam dajeta priložnost, da spregovorijo, da postanejo opazne, ljudem pa te osmislijo in polepšajo trenutek. Tomaž ni pravi domačin, prišel je od drugod, pa vendarle se mi zdi, da ga poznam že dolgo. V pogovoru z njim sem ugotovil, da imava veliko skupnih točk, med drugimi tudi to, da te lahko življenje uči odprtosti do soljudi.

Od kod prihajaš?

Prihajam iz Ljubljane. Otroško obdobje sem preživel v bloku, kjer sem imel topel dom, prijazne starše in sestro ter mnogo vrstnikov, s katerimi sem delil lepo mladost.

Pred mano si postavil sliko, družinsko drevo, lepo izoblikovano in pregledno. Iz nje se da razbrati, da je bil tvoj prapradedni brat velikega umetnika Matevža Langusa iz časa Prešerna.

To družinsko drevo je staro preko sto petdeset let (napisano v originalu), korenine pa segajo vse tja do leta 1750, ko se je rodil prvi potomec na slovenskih tleh. Rodbina Langus drugače izvira iz okolice Muenchna. Matevž Langus je naslikal Prešernove sodobnike: Matijo Čopa, pesniku ljubo Primičevo Julijo in še druge. Poslikal je kupolo v ljubljanski stolnici, strop frančiškanske

cerkve, celotno notranjost cerkve na Šmarni gori in še vrsto drugih del. Bil je zelo dober nabožni slikar, v času socializma pa ravno zato odrinjen v senco.

Ali so deli njegovih genov zašli tudi v tvoje kreativne?

Morda, kdo bi vedel, lahko pa povem, da je tudi moj oče risal in da ustvarja še danes. Njegova posebnost je izdelovanje pirhov, velikonočnih obarvanih jajčk, ki jih poslikava s posebno vrsto tehnike, ki se imenuje jedkanje. Najstarejši pirh, ki ga ima ohranjenega, je iz leta 1959.

Kam si šel po končani osnovni šoli?

Šolanje sem nadaljeval na bežigradski gimnaziji, vendar me je ustvarjalni duh po dveh letih usmeril na aranžersko šolo, na kateri sem moral

opravit dvanajst diferencialnih izpitov – kot so se imenovali takrat. Vse sem moral plačati s svojim denarjem, ki sem ga v popoldanskih urah zaslužil v cvetličarni in vrtnariji Šimenc. Tudi v cvetličarni Seliškar – cvetje Eli, ki ni poznana samo pri nas, temveč tudi v tujini, sem zaslužil kakšen dinar.

Torej si počasi spoznaval, kaj te veseli, kje bo tvoja prava pot, kje bo smisel tvojega življenja?

Želel sem na akademijo za umetnost, poskušal trikrat, pa mi vendarle ni uspelo. Langusi s cerkvenimi poslikavami in nemškimi poreklom niso bili dobro zapisani v ustaljeni družbi. Neka sila me je enostavno vlekla v ustvarjalni svet in zato sem znanje, ki ga potrebujem, sklenil plačati. V letih 1983–86 sem obiskoval tečaje na likovni akademiji za slikarstvo, kiparstvo in restavriranje in si tam pridobil osnovno znanje za začetek svojega ustvarjanja.

Kakšno je bilo nadaljevanje tvoje poti?

V podjetju Tkanina v Ljubljani sem preživel devet let, kjer sem aranžiral in si služil kruh. To je bilo obdobje nemirnega duha, velikih izzivov,

dokazovanja, služenja, vzponov in padcev. Zanimalo me je precej stvari, moja nemirna pot je zahtevala tudi davke, na drugi strani pa sem skozi izkušnje krepil svojega duha. Moram povedati, da sem potem zamenjal službo, začel kot prodajalec v zavarovalniških vodah, se povzpela do direktorja marketinga ter predaval psihologijo prodaje in retoriko na Gea collegu. Svojo ženo Brigito iz Topolšice sem spoznal prav na zavarovalnici, kjer sva oba veljala za dobra predavatelja.

In kako je prišlo do te cvetličarne?

Potem sem menjal dve službi in se naposled zaposlil v Slovenj Gradcu v Merkatorjevi cvetličarni Aura. Brigita je prav tako zapustila zavarovalniške vode, menjala dve službi in se na koncu zaposlila v velenjski cvetličarni Mačica. Po nekaj letih in dobrem premisleku sva se z Brigito odločila za samostojno pot. Danes je to Mestna cvetličarna Langus.

Kaj vse nudite svojim strankam?

Najin moto je, da naj pri nas cvetje spregovorijo, v cvet vdahneva moč besede. Svojo kreativno energijo in aranžerske sposobnosti uporabiva za različne namene. Trudiva se nuditi nekaj posebnega. Ustvarjava za dogodke, kot so rojstvo in poročni slavlje. Vsa znamenja radosti poskušava polepšati, seveda pa ne smem pozabiti žalne floristike, saj je to čas, ko smo še posebej čuteči do vsega, kar nas obdaja. Če bi rože znale govoriti, bi si želele biti dolgo pomembne in vsakem od teh trenutkov življenja. Cvetlice poskušava umestiti v posamezne situacije in jih narediti opazne. Pri naju lahko ljudje dobijo rožice, Ikebana, šopke, vse pa tudi aranžirano v trendu, ki ga v svetu narekuje nizozemska cvetličarska zbornica. Pounjava lončnice, rezano cvetje, sadike, trajnice in delo na terenu, saj urediva različne zunanje in notranje objekte. Ukvarjava se tudi s scenskim oblikovanjem na prireditvah, predstavah, podelitvi šopkov. Piševa diplome, priznanja, temeljne listine, vabila, vse v tehniki, kot jo vidiš pred seboj. Skratka, pri naju lahko dobiš od A do Ž, tudi narisano sliko, uokvirjeno in aranžirano s posvetilom za različne priložnosti, nudiva pa tudi svetovanje našim strankam.

Vsekakor sem presenečen nad tvojimi izdelki, ki jih gledam v slikovnem albumu pred sabo. Vidim polno poslikanih kapel, cerkva, risb, slik v tehniki olja, akvarela in podobno. Prepoznavam imitacije velikih svetovnih umetnikov, ki se zdijo, kot da bi presegle original.

Vse te stvari so v večini ustvarjene v teh zadnjih letih, odkar sem spoznal Brigito. Zdi se mi, kot da mi je dala nov zagon in inspiracijo. Vsekakor je spodbuda nekoga, ki ga imaš neizmerno rad, največ, poleg veselja in ljubezni do stvari, ki jih v življenju rad počneš.

Največje zadovoljstvo pa pride, ko naredim sliko, poslikavo ali kip, ali ko morda obnovim kakšno umetnino in vidim srečo v ljudeh, ki so mi zaupali, da lahko izpolnim njihove želje. Prav tako z Brigito začutiva neizmerno radost v svoji notranjosti, ko v cvetličarni v strankinih očeh opaziva iskrico veselja in zadovoljstva. Mnogo ljudi si zaželi tihožitja v tehniki olja, razne naslikane živali, mnogi želijo slike na fasadi svojega doma, nekaj je restavratorskega dela na kapelicah, notranjosti cerkva, freske in podobno. Naučil sem se te umetnosti in rad jo opravljam. Ljudem lahko nudim veliko, samo povedati morajo za svoje želje.

Ali ti sploh še ostane kaj tako imenovanega prostega časa in zakaj ga uporabiš?

Zelo rad pojem. V Ljubljani sem pel pri šestih pevskih zborih, od kvarteta, oktetov in tudi mešanih pevskih zborov. Rad potujem in vse bi dal za to, da bi šli z družino vsako leto za en teden na morje in nekaj dni na smučanje, a žal je prostega časa vedno manj. To so skrite želje, ki jih ljudje sestavljamo v mozaik v svojem življenju. Nekatere se izpolnijo hitro, nekatere bolj počasi, spet druge pa so naložba za našo prihodnost, saj so sanje in hrepenenja tisto, kar cel svet drži pokonci. Zelo rad tudi kuham in še rajši dobro jem, kar je ena od lepših stvari v življenju. Z mojo Brigito in štirimi čudovitimi otroki skupaj tvorimo družinsko podjetje. V tem timu sodelujejo tudi najini starši in še kdo, ki po najboljših močeh in zmožnostih pomaga ustvarjati sliko najinega oziroma našega podjetja, naše male, domače, tople, skromne, a vendar ekskluzivne cvetličarne. Vsak se trudi po svoje in prispeva svoj delež. Brigita je polna idej in hitra v ustvarjanju. Sam sem nekoliko počasnejši, pa vendar akcija steče, še preden Brigita izreče idejo. Sva izredno usklajena in lepše ne bi moglo biti.

Kaj bi rad povedal bralcem našega Lista, sedaj ko je tu pomlad, čas, ko se cvetje prebuja, ko ozelenijo travniki in oživijo drevesa?

Ni pomembno, kakšen letni čas je, pomembno je zavedanje, da je življenje prekratko, da bi zavestno naredili eno samo slabo stvar. Zato delajmo dobro drug drugemu in samemu sebi. Delajmo to, kar nas veseli in osrečuje, kajti s tem ustvarjamo lepši in boljši svet. Življenje je lepo - a še lepše je z rožico, ki vedno pove nekaj več.

J. N.

»Moja muza ni bleđična«

Letos mineva 150 let od rojstva Antona Aškerc, našega največjega epskega pesnika. Njegova dela, kot so *Mejnik*, *Ponočna potnica* in *Brodnik*, predstavijo že otrokom v osnovni šoli. V počastitev obletnice so v kulturnem društvu v Rimskih Toplicah razpisali literarni natečaj, na katerem so sodelovali tudi nekateri člani Šaleškega literarnega društva Hotenja. Natečaj z imenom Čaša nesmrtnosti, po eni od Aškercovih pesmi, pa so razpisali tudi pri Poetikonu.

Anton Aškerc se je rodil 9. januarja 1856 v Globokem pri Rimskih Toplicah kmetu Antonu in materi Agati, roj. Knez. Mati mu je umrla, ko je bil še otrok. Njegov oče je rad prebiral knjige in otrokom pripovedoval povesti, kar je zaznamovalo pesnikovo življenje. Ker je bil vedoželjen in bister, so ga kljub neznosni revščini poslali v šolo, najprej v domačem kraju, nato pa v Celje. Šolanje je plačevala teta Agata in tako je leta 1877 stopil v mariborsko bogoslovje. V tem letu je tudi objavil svojo prvo pesem, in sicer Sv. Ciril in Metod.

22. julija leta 1880 je bil posvečen v duhovnika. Naslednje leto je bil imenovan za kaplana v Podsredi, kjer je ostal do leta 1883. V tem času je že sodeloval pri Ljubljanskem zvonu pod imenom Gorazd. V Podsredi je spoznal učiteljico Ano Pečovnik in ji namenil pesem *Gre po polju Anka mlada*. Od oktobra 1883 dalje je bil kaplan v Šmarju pri Jelšah, kjer se je spoznal in sodeloval z mnogimi naprednimi in zavednimi Slovenci. V kraju je bilo namreč, prav tako kot prej v Celju, močno nemškutarško razpoloženje. Aškerc je kot izreden bорец za slovenski jezik s somišljeniki dosegel, da so le-tega oblasti dovolile kot uradni jezik v šoli, kar je bil za tiste čase, ko so bili poskusi germanizacije Štajerske zelo agresivni, izreden uspeh.

Aškerc s svojim položajem duhovnika ni bil zadovoljen, kar je izražal na različne načine. Eden od teh je bilo tudi njegovo nagnjenje do popotovanja in s tem povezano učenje (zlasti slovanskih) jezikov. Ker je bil s predpostavljanimi v nenehnih sporih, so sledile premestitve po raznih župnijah tedanje mariborske škofije.

Precej uspešno je prevajal iz ruščine. Ves čas pa je tudi pisal in objavjal pod različnimi imeni in v različnih publikacijah. A to ni ustavilo njegovih nasprotnikov, da ne bi prepoznali njegovih del in jih kritizirali. Pri tem je bil zlasti napadalen Anton Mahnič, tudi sam duhovnik.

Leta 1890 so nastale *Balade* in *romance*, njegovo najboljšo delo. V tem času se je v bran Aškercovi poeziji postavil dr. Ivan Tavčar, takrat odgovorni urednik Ljubljanskega zvona. Naslednje leto je bil Aškerc premeščen v Vitanje, kjer so ga zlasti mučile večurne strme poti do podružničnih cerkva, pa tudi hladen odnos njegovih vernikov.

Po stalnih tožarjenjih in ovadbah pri škofu ga je ta premestil v Mozirje in naročil tamkajšnjemu župniku, naj pesnika pustijo čim bolj v miru. Tukaj mu je zelo ugajalo. Lahko je v miru pisal. Še posebej pa mu je bil všeč kraj, ki je bil čisto slovenski. Tukaj je spozna Franca Kocbeka, znamenitega borca za ohranitev slovenskih planin. Aškerc, ki je bil vedno pripravljen na borbo za svoj jezik, je Kocbeka podprl pri označevanju poti in imenovanju planinskih koč.

Foto: Marija Lebar

V tem času se je pesnik na zunaj tako zapustil, da so mu Mozirjani pripeli na vrata listek z napisom, da trški brivec brije in striže zelo poceni. Sicer pa so bili na svojega kaplana ponosni in navezani, tako da so mu ob odhodu, ko je leta 1894 zapuščal kraj, priridili veličastno slovo. V času, ko je služboval v Mozirju, je potoval celo v Carihrad, kar je pustilo svojevrsten pečat na njegovih pesmih, ki imajo pridih Orienta. Takrat je menda tudi sodeloval na nekem shodu v Šoštanju.

Iz Mozirja je bil kazensko premeščen v Škale pri Velenju. Temačen, zapuščen kraj, kot ga opisuje sam, in težke usode rudarjev, ki jih je nekaj tudi upesnil, so ga morile. Edina tolažba mu je bila pošta. Naročen je bil na več časopisov, imel pa je tudi pisne stike z vidnimi predstavniki takratne napredne struje slovenskih pisateljev in urednikov.

Leta 1898 je bil Aškerc kot duhovnik upokojen. Ljubljanski župan Ivan Hribar je posredoval, da je dobil službo arhivarja na ljubljanskem magistratu. V tem času se je veliko družil s pisateljico Zofko Kvedrovo.

Aškerc je v svojih pesmih večkrat potožil, da je osamljen. V njegovem življenju je bilo kar nekaj žena, ki so osvojile njegova čustva, a njegovo hrepenenje ni bilo nikoli uslišano.

Na začetku prejšnjega stoletja je Aškerc pričel urejati Ljubljanski zvon. Kakor je prej podpiral ustvarjalce slovenske moderne, tako je zdaj z njo prišlo do odkritega preloma in s Cankarjem celo do besednega spopada, ko je ta kritiziral najnovejša Aškercova dela.

Dejstvo je, da je pesnikova muza usihala in naj se je še tako trudil, prvih *Balad* in *romanc* ni nikoli presešel. Poleti leta 1912 je Aškerc v njegovem stanovanju v Ljubljani zadela kap. Vso noč je ležal nemočen na tleh. Šele zjutraj ga je našla njegova gospodinja, ki ga je spravila v bolnišnico. Tam je po nekaj dneh tudi umrl.

Marija Lebar

Med solzami in smehom, da o ljubezni ne govorimo

Ko je že nekaj let sem izgledalo, da je Šoštanjčane, razen peščice, ki obiskuje prireditve v galeriji, težko pritegniti v živahnejše kulturno dogajanje, sta v zadnjem času dva dogodka pokazala, da temu le ni tako. Prvi je bil obisk obeh Napotnikovih razstav, drugi pa predstavitev knjižnega prvenca naše kolegice Milojke Komprij. Ta je bila zadnji četrtek v marcu v Kulturnem domu Šoštanj. Avtorica je s pomočjo številnih prijateljev iz predstavitve naredila dogodek, ki ga bo občinstvo pomnilo.

Zametni glasovi pevske zasedbe ansambla Spev so bili tisti, ki so ustvarili primerno ozračje za nadaljevanje predstavitve. Povezovalec programa in recitator Boštjan Oder je s svojo igrivo spontanostjo hitro navezal stik z obiskovalci. Lahkotnost in humornost njegovega podajanja sta bili ravno pravšen kontrast Milojkini zgodbi, ki jo je za gledalce oživila igralka Danijela Tamše. Glavni rekvizit v predstavljeni zgodbi je mobilni telefon, ki noče in noče zazvoniti, ko pa že, to ni klic, ki ga pričakuje junakinja. Ta se ne more odločiti med gospodinjskimi opravki, ki bi jih morala postoriti, in med vabljenim nakupovanjem nove spomladanske kolekcije, kamor jo tudi vleče. Med tem ko čaka klic svojega »izbranca«, najmanj desetkrat preveri, če mobilnik deluje, če zvonjenja morda ni preslišala. Kajti ona njega že ne bo klicala. Kar naj si misli, da ji ni zanj. Pravzaprav ji sploh ni zanj, prepričuje tudi samo sebe. Ko se končno mala naprava v roki le oglasi in se na ekrančku pokaže tako zaželena številka, na klic sploh ne odgovori. Pomembno je, da je prvi poklical on. Ona mu bo odgovorila kasneje. Sedaj lahko mirno gre pogledat najnovejšo pomladansko kolekcijo. Navdušena nad

tem, da je dosegla, da jo je njen moški prvi poklical, z vzklikom: »Zmaga!!!« igralka zapusti oder.

Lahko rečemo, da zgodba prikazuje odnos med moškim in žensko na dveh nasprotnih begovih, kaže na nepomirljiv antagonizem obeh spolov, ko ljubezen kot čustvo stopi v ozadje in se odnos spremeni v boj za prevlado do končne »zmage«.

Glasbenik Bojan Dorina je uglasbil nekaj Milojkinih pesmi, ki so pripisane kot uvod k vsaki zgodbi v knjigi. Ob spremljavi kitare je nekatere od njih občuteno zapel občinstvu. Nato sta Boštjan Oder in Milojka Komprij skupaj predstavila še eno od zgodb iz njene knjige. Poleg pesniškega in pisateljskega daru lahko Milojki priznamo tudi dobrošno mero igralskega talenta, ko je v tej točki, najprej le kot glas za zaveso, nato pa na odru, dostojno parirala Boštjanu.

O nastajanju dela z naslovom Ljubezen gre za mano, ki je opremljeno s sliko Marjane Verbuč in exlibrisi Arpada Šalamuna, je spregovoril urednik knjige Peter Rezman. Nedvomno je za odločitev o izdaji kratkih zgodb v knjižni obliki »krepko zaslužen« tudi on. Delo je nato z očmi kritika predstavil Zoran Pevec, s stališča založnika pa Marjan Pungartnik. Za jezikovni pregled dela je poskrbela Marijana Boruta, fotografije sta prispevala Dejan Tonkli in Marjan Tekauc. Knjigi je priložena zgoščenka s pesmimi Bojana Dorine na Milojkine stihe.

Komprijeva se je s toplimi besedami zahvalila vsem, ki so pripomogli k temu, da je to, kar je, in da je lahko izdala svoj prvenec. Znani šaleški pesnik Josip Bačič - Savski je slavljenci napisal in prebral pesem ter ji tako čestital. V imenu Milojkinih »sotrudnikov« iz Hotenj je s čestitkami in šopkom k lepemu večeru prispeval tudi pesnik in predsednik regijskega odbora društva pisateljev Ivo Stropnik ter avtorico spodbudil k pisanju naslednje knjige. Nato se je vsul pravi slap čestitk in grmada cvetja. Seveda so bili med prvimi, ki so ji želeli stisniti roko, njeni domači in najbližji prijatelji.

Bil je to večer, ki je marsikomu izvabil solze ganotja, manjkalo pa ni niti smeha.

Naj si za zaključek izposodimo besede direktorja Zavoda za kulturo Šoštanj Kajetana Čopa, ko je dejal: »Če bomo še kdaj želeli tako do zadnjega koticika napolniti dvorano šoštanjkega kulturnega doma, kot je nočoj, bomo pač morali spet predstaviti kako Milojkino knjigo.«

Marija Lebar

Škratje Derenovi

Otroška igra, predstavitev otroške pobarvanke »Škratje Derenovi« in nastop vokalne skupine »SONCE«, pod vodstvom Irene Vrčkovnik

Podjetje Avalonia x je v dvorani centra Nove v Velenju ob mednarodnem dnevu otroške knjige (2. aprila), pripravilo krajšo igrano otroško predstavo in promocijo otroške knjige ŠKRATJE DERENovi, pisateljice Katje Kočevar iz Šoštanja.

Foto: Blagus

Akaj, kot večno lačni škrat išče svoja prijatelja.

Foto: Blagus

Centru za socialno delo smo podelili knjige (direktorica centra ga. Jelka Fužir, pisateljica Katja Kočevar in voditeljica Mateja Koren).

Prireditve so otvorili pevci in pevke vokalne skupine SONCE pod vodstvom Irene Vrčkovnik. Otroci iz vokalne skupine SONCE prihajajo iz Ljubnega ob Savinji, Prebolda in Velenja. Pripravili so pravi mali program, s štirimi pesmimi. Tri so zapeli vsi skupaj, eno, »Ko boš prišla na Bled«, pa so triglasno zapela dekleta iz skupine Ljubnega ob Savinji. Obiskovalce v dvorani, posebej pa otroke pa je najbolj navdušila pesem Marjane Deržaj, »Ptičje strašilo«.

Sledila je igrana predstava, o treh nagajivih in nabritih škrtatih, in bila zanimiva predvsem za otroke stare od štiri do šest let. Prikazali so, kako so predvsem škrtati krivi, da imajo otroci razmetane sobe in da se mamice, malo po »krivici« jezijo na otroke. No ja, čeprav je res, da se škrtatje Deren (obrnjeno NERED), najbolje počutijo v že razmetanih sobah, so bili ta dan posebej nagajivi in »pospravili« Lejino sobo in si priredili pravo malo zabavo. No ja, na koncu predstave sta voditeljica in pisateljica povedali, da je dobro, da otroci poslušajo svoje mamice in si pospravljajo sobe.

Otroci so igrice sprejeli z zanimanjem in se celo s komentarji vključili v prireditev. Po predstavi smo vse otroke presenetili z sestavljanjkami, ki jih je podarilo podjetje ARIEL - otroške trgovine.

Promocija knjige pa ni bila edini namen prireditve tega dne. Vanja Blagus, organizatorica prireditve, se je odločila razveseliti ne samo otroke v dvorani, ampak otroke iz Dnevnega centra, Centra za socialno delo iz Velenja in otroke Medobčinske zveze prijateljev mladine in jim podeliti nekaj izvodov knjig.

Prijazno se je odzvala povabilu tudi lokalna VTV-vaša televizija. Provicom pa je pripravil zanimivo spletno stran www.proweba.com/skratje.

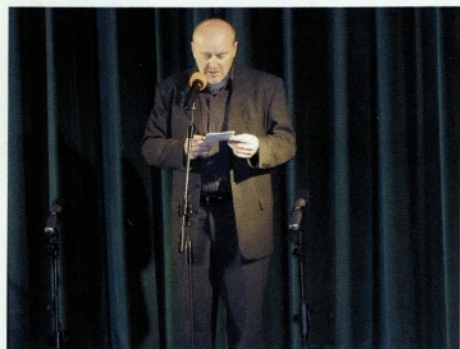

Foto: Marija Lebar

Foto: Marija Lebar

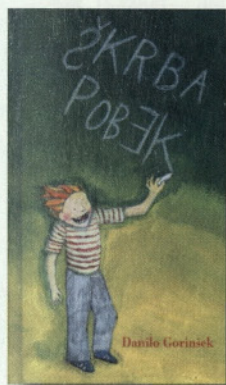
Knjižne novosti in dogodki v mestni knjižnici Šoštanj

Maja Rezman

Smo že globoko v pomladnem zelenju in dnevom kar ni videti konca.

Ta mesec predstavljamo tele knjižne novosti iz naše knjižnice.

Prva je seveda za najmlajše, in nosi naslov *Škrba pobek*. Je antološka zbirka pesmi **Dani-la Gorinška**, tenkočutnega pesnika, ki se začel objavljati že pred drugo svetovno vojno, še več pa je objavil desetletja po njej. Obsežen opus je ob stoletnici avtorjevega rojstva za Celjsko Mohorjevo družbo uredila Marinka Svetina, ki je za knjigo napisala tudi poglobljeno spremno besedo. Izmed približno tisoč pesmi jih je zbrala dvainštirideset in jih uredila v tri sklope. V prvem so pesmi letnega kroga, v drugem pesmi z otroškimi junakom in v tretjem pesmi z živalskim junakom. Ilustracije so delo Tine Krašovec.

Druga za mladino nosi naslov *Slikarski projekt* in je delo **Fione Watt**. V njej boste našli več kot 80 projektov z barvami, pasteli, voščenkami, vezenjem, flomastri, različnimi predmeti ... Knjiga je polna navdihujočih zamisli, kako s pomočjo široke palete umetniških materialov ustvariti vzemirjljive risbe, slike, tiske in kolaže. Poleg tega so v knjigi tudi nasveti za okvirjanje slik ali izdelavo voščilnic. Preprosto upoštevajte navodila ali pa z lastno domiselnostjo ustvarjajte svoje umetnine. Založba Karantanija.

Naslednja knjiga je tako za otroke, kot tudi za odrasle in je o ... tortah! Naslov knjige je *Reč torta!* in je delo **Rade Kos** in **Špele Kuhar**. Naj omenim, da nista izučeni kuharici ali slaščičarki, pa vendar njune mojstrovine na fotografijah izgledajo

super zapeljivo. Zamisel je nastala na otroški zabavi, ko so se sladkali z novo čokoladno torto in so se otroci prerekali, katero marcipanovo zverino bodo pojedli ... Ni pomembno, če ima torta napake. Tudi njune niso brezhibne. Želita nas vzpodbuditi in pokazati, kako preprosto je narediti slastno in prikupno torto. Pri izdelavi in krašenju lahko sodelujejo prav vsi družinski člani, s čimer bo praznovanje še bolj veselo. Recepti v knjigi so izbrani družinski recepti, nekatere pa sta iznašli kar sami in jih z užitkom preizkušata že nekaj let.

Torte so vse sorte. Čokoladne, skutne, sadne, smetanove, kokosove ..., za izkušene, manj izkušene in tiste, ki jim peka ne leži.

Samozaložba.

Naslednja je knjiga **Tatjane Pirc**, z naslovom *Radio - zakaj te imamo radi*. Tatjana Pirc je bila petnajst let novinarka na Valu 202, zadnja leta pa je urednica na Prvem programu Radija Slovenija. O radiju je predavala študentom novinarstva na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani in takrat se je začela poglobljati tudi v radijsko teorijo, v kateri je našla mnogo odgovorov na vprašanja, ki so se ji porajala ob ustvarjanju radijskega programa.

Težko si je predstavljati življenje brez radia, ki nas obvešča, izobražuje, zabava, uspava ali jezi. Knjiga je zgodba o tem, kako je radio nastal, kako nastaja in zakaj ga poslušamo. Zato ni namenjena le radijskim ustvarjalcem na velikih in majhnih postajah, ampak tudi poslušalcem, ki želijo spoznati radijsko zakulisje. Knjiga je zmes radijske teorije in izkušenj, ki so se nabrale v stoletni zgodovini radia in v dobrih dveh desetletjih dela avtorice v radijskem mediju.

Založba Modrijan.

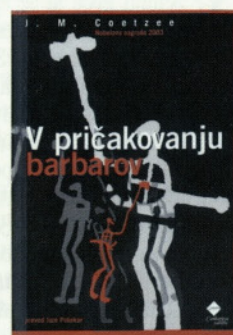
Še dva romana za odrasle.

Prvi je izpod peresa **Chrisa Bohjaliana** z naslovom *Preden spoznaš prijaznost*. Tri generacije družine Seton se vsako poletje za teden dni zberejo na njihovem posestvu v Novi Angliji. Čez dan igrajo golf in tenis. Zvečer pa na verandi uživajo v osvežilnih gin - tonikih, s katerimi nazdravljajo koncu poletja. Toda enajsto poletje se vse to spremeni. Lovska puška z enim samim nabojem v ležišču se pojavi v nepravih rokah, v nepravem času ter povzroči grozljivo nesrečo, ki postavi na preizkus vse vrednote, ki jih združujejo, in prepričanja, ki jih bodo morda za vedno ločila. Preden spoznaš prijaznost je družinska saga, ki v koraku s časom postavlja pod drobnogled nekatera od najbolj pomembnih vprašanj naše dobe, hkrati pa je brezčasna v svojem raziskovanju nenavadnih in nepričakovanih krajev, kjer najdemo ljubezen.

Založba Meander.

Drugi roman je napisal **J. M. Coetzee**, in nosi naslov *V pričakovanju barbarov*. Južnoafriški dobitnik Nobelove nagrade leta 2003, dvakratni nagrade Booker in številnih drugih nagrad, je z več prevodi dobro znan tudi slovenskim bralcem. Roman *V pričakovanju barbarov* (1980) je nemara njegovo najbolj dovršeno delo, globalne metafora o totalitarizmu, postavljena v nedoločljiv čas in prostor. Brezimni upravnik mejne province ob mučenju ujetih barbarov spoznava meje človečnosti in pravičnosti in se v vladavini moči »počuti neumno, kot mož, ki je že davno izgubil svojo pot, pa se še kar naprej žene po cesti, ki morebiti ne vodi nikamor«. Roman prinaša vselej aktualno opozorilo, da »kadar kakšni ljudje nepravilčno trpijo, je usoda tistih, ki so pričr temu trpljenju, da trpijo zaradi sramu«. Cankarjeva založba.

Imejte se lepo na vrtovih, na travnikih, v knjižnicah ... na kavi in sladoledu.

Knjige so ključ do zaklada modrosti;
knjige so vrata v deželo užitek;
knjige so steze, ki vodijo navzgor;
knjige so naše prijateljice.
Pridite, berimo!

(Emilie Poulsson)

KNJIŽNICA

KNJIŽNICA VELENJE

Knjižničarke in knjižničarji vas pričakujemo v Šoštanju, Šmartnem ob Paki in Velenju!

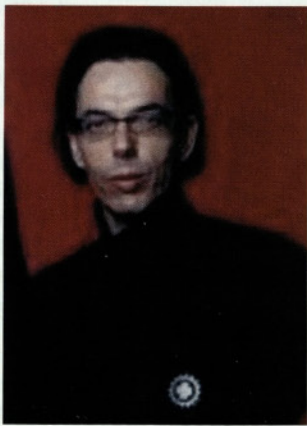

ČEZ URŠIJO GORO

pripravila Ajda Prislan

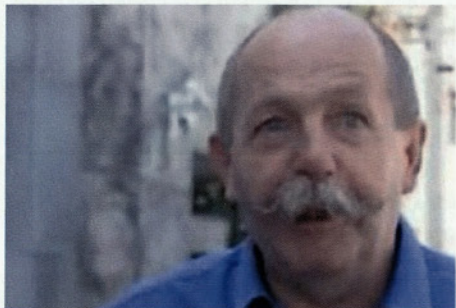
Vrovu Moring v Rudniku Mežica - v Podzemlju Pece se je zgodil koncert skupine 300.000 Verschiedene Krawalle ali »Tristo tisoč različnih ritmov«. Skupina je samostojen projekt enega od članov skupine Laibach DEJANA KNEZA. V elektronskem live-actu, torej nastopu v živo, je predstavil svoj zadnji album z naslovom Titan. Glasbo izvirno dopolnjujejo tudi video-artisti, domačini Korošci iz tria DeKaos.

Že samo ime skupine 300.000 V.K. nosi v sebi misel na svetlobno hitrost. Tokrat v Mežici so predstavili svoj četrti album Titan, Titan je luna, ki se vrti okrog planeta Saturn. Prvi album skupine je bil Paracelzsius, drugi Also sprach Johann Paul II., tretji Hard disk. Glasbo Titan spremljajo in nadgrajujejo likovna dela Dejana Kneza, slike o svetlobi »Time exposures« - »Časovna ekspozicija«.

V Koroški osrednji knjižnici doktorja Franca Sušnika na Ravnah je v sodelovanju z Društvom pisateljev Slovenije gostoval dobitnik Prešernove nagrade 2006 za življenjsko delo na področju literature MILAN DEKLEVA. Milan Dekleva je pesnik, esejist, pisatelj in urednik. Z njim sta se pogovarjali Barbara Žviric in Vesna Roger Lužnič, z glasbeno točko je nastopila tudi Nina Grošelj.

Na prijetnem razgovoru v ravenski knjižnici

je Milan Dekleva predstavil sebe in svoje delo. Od svojih pesniških zbirk mu je najljubša zbirka Šepavi soneti, izpostavil je pesem Sonet o cipresi. Deklevino zadnje literarno delo je roman Zmagoslavje podgan. Povedal je tudi, da je televizija osebna izkaznica države oziroma naroda.

Predstavljal se je vrtec v Doliču. Ta vrtec deluje že tretje leto, v skupini je 11 otrok, starih od 4 do 6 let. Oddelek obiskuje tudi otrok z Dawnovim sindromom. Za predstavitev širši javnosti so se vzgojiteljice odločile, da krajane seznanijo z delom v vrtcu.

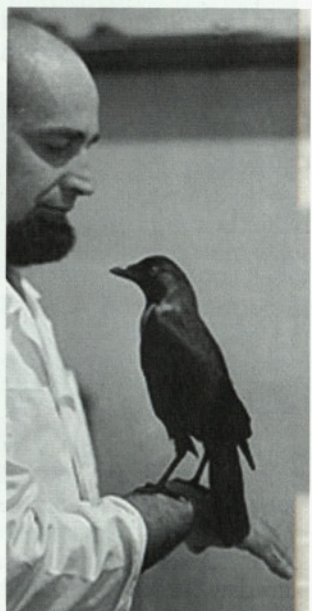
Projekt poteka skozi celo šolsko leto. V vsak letni čas otroke popelje lutka: tetka Jesen, babica Zima, dekle Pomlad in fant Poletje. Tako vse letne čase doživljajo skozi pravljичni svet in ga z neposrednim opazovanjem narave prenesejo v realni svet. Spoznavajo tudi ožje in širše družbeno kulturno in naravno okolje. Vzgojiteljice jih seznanjajo tudi s kulturo, tradicijo, zgodovino, običaji in turizmom našega kraja. S predstavami v kraju in izven tako vsi skupaj doživljajo umetnost kot del družbenega, kulturnega, športnega in turističnega življenja. Pripravili so razstavo, kjer je prikazan celoten projekt. Poimenovali so jo »Narava naša prijateljica« - v sklopu Turizem in vrtec. Otvoritev je bila v nedeljo v dvorani Osnovne šole Dolič. Nastopila sta tudi pevska skupina Fortuna in instrumentalni trio Jag, sodelovala sta Kulturno društvo Avgusta Hribarja Dolič in Turistično društvo Mislinja.

V Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec so odprli 16. bienalno razstavo domačih in umetnostnih obrti DUO. Odprta bo do 7. maja, nato se bo preselila v Ljubljano, kjer bo odprta do 30. junija 2006. Njen rojstni kraj je Slovenj Gradec, kjer se je zgodila prvič leta 1977. V okviru Obrtne zbornice Slovenije komisija (predsednik odbora komisije je etnolog, dr. Janez Bogataj) sistematično strokovno ocenjuje in izbirajo rokodelske izdelke. Vsi, po strogih kriterijih izbrani izdelki, dobijo oznako kakovosti Slovenia Art&Kraft. Izbirajo tudi dolgoletne kakovostne ustvarjalce in jim podelijo priznanja Zlata vitica, ki jih za dosežke na področju DUO in za življenjsko delo podeljuje ob bienalnih razstavah Obrtna zbornica Slovenije. Priznanja so bila prvič podeljena leta 1988. Do sedaj jih je prejelo 11 rokodelcev (Zbornica podeli največ štiri priznanja na dve leti). Ob letošnji razstavi so bile podeljene štiri Zlate vitice. Dr. Bogataj izpostavil izdelke iz porcelana Catbryur, ki nastajajo na Prevaljah.

Na razstavi DUO v Slovenj Gradcu se tokrat predstavlja 200 razstavlajočih s 1500 izdelki.

V okviru Koroške galerije likovnih umetnosti Slovenj Gradec že od decembra 2005 poteka dejavnost poimenovana Kronos, ki jo izvajajo s podporo nacionalne agencije Movit na Mladina. Projekt združuje predvsem študente raznih umetniških, humanističnih in tehniških smeri, ki jih zanima tema umetnosti. Ime Kronos so vzeli iz mitologije, pomeni poosebitev Časa, gre pa za

odnos do časa danes. Projekt bo potekal do novembra 2006. Po udarek je na procesih dela sodelujočih. V tem okviru se je že zgodilo predavanje Marka Košana na temo sodobne umetnosti, v načrtu imajo dve razstavi, od katere je ena že bila odprta. Prva ima naslov Kronos: Končnost in predstavlja razna slikarska, kiparska, restavratska in arhitekturna dela, fotografije in video ter dosežke v industrijskem oblikovanju. Druga bo imela naslov Kronos: Neskončno.

Do 3. maja 2006 v Koroški galeriji likovnih umetnosti poteka tudi natečaj za predlogo maskote galerije za pedagoške dejavnosti. Maskota bo kavka Koki, ki je tudi v resnici živela z znanim slovenjgraškim slikarjem svetovnega slovesa Jožetom Tisnikarjem. Karakteristike, ki naj bi jih ustvarjalec maskote upošteval, so: Koki je zelo učen, nagajiv, se ponoči sprehaja po galeriji, tudi skriva slike, veliko govori, a le takrat, ko on hoče. Kandidati lahko na naslov galerije pošljejo največ tri predloge v poljubnih tehnikah v formatih med A5 in A3.

V muzejskem razstavišču na ravenskem gradu Muzeja Koroškega pokrajinskega muzeja enote Ravne na Koroškem so odprli gostujočo razstavo z naslovom Vitrine meseca, ki tokrat zajema besedila o življenju in delu družine Zois, razstavljen je tudi KAVNI SERVIS DRUŽINE ZOIS. Gradivo za vitrino meseca predstavljajo Gorenjski muzej Kranj, Gorenjski muzej Jesenice, Prirodoslovni muzej Slovenije,

Triglavski narodni park in Muzej Ravne. Z razstavo Kavni servis družine Zois Muzej na Ravnah predstavlja tudi delček zgodovine železarstva na Koroškem.

Baron Žiga Zois, pred tem tudi njegov oče, sta bila lastnika železarne v Mislinji. Ohranjena poslovna dokumentacija opozarja na dragocene vire gospodarske zgodovine 18. in 19. stoletja. Pri tej razstavi je ravenski muzej torej prispeval zanimivo korespondenco družine Zois. Barbara Ravnik Toman iz Gorenjskega muzeja pravi, da so omenjena pisma izpred več kot 300 let bila napisana v lepi, čisti slovenščini brez tujk (germanizmov, romanizmov, anglizmov in turcizmov).

Javni sklad Republike Slovenije Območna izpostava Ravne je tudi letos pripravila območno srečanje otroških folklornih skupin. Plesali so v Družbenem domu na Prevaljah. Sodelovale so otroške folklorne skupine: Osnovna šola Šentanel, Vrtec Črna - Kralj Matjaž, Osnovna šola Prevalje - Hlaček, Osnovna šola Koroški jeklarji Ravne - Koroške jekleničke, Osnovna šola Javorje, Osnovna šola Prežihov Voranc Ravne - Anzej Panzej, Osnovna šola Črna in Kulturno društvo Prežihov Voranc Ravne.

V telovadnici Osnovne šole Podvelka je bilo območno srečanje otroških in mladinskih pevskih zborov »Koroška poje 2006«. Prireditelvi prireja Javni sklad Republike Slovenije za kulturne dejavnosti Območna izpostava Ravne ob Dravi. Nastopilo je 13 zborov, strokovni spremljevalec je bil Dimitrij Gobec.

V Koroški galeriji likovnih umetnosti Slovenj Gradec so pokazali tudi dokumentarni film »THE BAKIGA« avtorja MIHE LOGARJA, ki živi in dela v Ugandi. Logar je ustanovil dobrodelno organizacijo Edirisa, ki s sponzorskim programom Srce pomaga podeželski osnovni šoli. Poleg skrbi za dopolnilno izobraževanje otrok skrbi tudi za osveščenost ljudi glede afriške kulture. V ta namen je nastal film Bakiga - Our colture and how we throw it away. Dokumentarni film v angleškem jeziku prikazuje izgubljeno kulturo ljudstva Bakiga, ki živi v okolici Kabaleja in jezera Bunyonyi v Ugandi, na meji z Ruando. Festo Karwemera, starešina ljudstva Bakiga, gledalca popelje do kulturnih običajev, ljudskih plesov, ter nam predstavi pravo slamnato hiško, v kakršni je preživljal otroštvo. Predstavi nam ročno izdelana glasbila, košare, pripomočke za preganjanje bolh in podgan, popelje do pravih kovačev železa, ki se še vedno držijo stare obrti. Podoživljamo lahko usodo neporočenih nosečih žena. Ob pristni Afriški glasbi izpod rok Geralda, ki izvablja zvoke iz tradicionalnega instrumenta, se lahko popotite v tok življenja na Afriškem podeželju.

V Koroški galeriji likovnih umetno-

sti je na ogled tudi stalna razstava »Tretjakova afriška zbirka«. Ob filmu Bakiga pa v koroških kulturnih ustanovah kroži fotografska razstava o Ugandi Brigitte Paar »Chili in cukr«.

Društvo Hugo Wolf Slovenj Gradec in Kulturni dom Slovenj Gradec sta zopet organizirala večer samospelov z naslovom »SPOMLADANSKO HREPENENJE« romantičnega Goetheja (glasba Huga Wolfa, Roberta Schumann, Franza Schuberta in Petra Iliča Čajkovskega). Nastopila sta Andreja Zakonjšek - sopran in Breda Zakotnik - klavir. Poezijo je brala Natalija Križaj.

Sopranistka Andreja Zakonjšek prihaja iz Celja. Diplomirala je na Pedagoški fakulteti, študij petja je nadaljevala in uspešno zaključila na Visoki šoli za glasbo in izvajalsko umetnost v Gradcu. Od leta 1998 je solistka mariborske Opere. V zadnjih dveh sezonah redno gostuje v ljubljanski Operi in sodeluje na koncertih doma in v tujini.

Breda Zakotnik je rojena v Mariboru. Študirala je na Akademiji za glasbo v Ljubljani; kot koncertna pianistka je diplomirala na Dunajski visoki šoli za glasbo. Izpopolnjevala se je pri Yvonne Lefebvre in Sandorju Veghu.

Kot asistentka Nikolaus Harnoncourta se je ukvarjala z interpretacijo stare glasbe. Posebej se posveča izvedbi Mozartovih del; zelo znani so njeni posnetki na originalnem Hammerjevem klavirju v Mozartovi rojstni hiši. Težišče njene dejavnosti sta v zadnjem času komorna glasba in samospjev. Sodeluje s številnimi znanimi solisti ter komornimi ansambli. Je redna profesorica za interpretacijo samospelva in oratorija na Visoki šoli za glasbo in gledališko umetnost Mozarteum v Salzburgu, kjer tudi živi, seminarje samospelva pa redno vodi v različnih mestih Avstrije, Švice, Holandije, Japonske ter v Slovenj Gradcu. Je častna članica slovenjgraškega Društva Hugo Wolf.

Koroški pokrajinski muzej Enota Ravne na Koroškem in Slavistično društvo Koroške sta predstavila knjigo

LESENE COKLE - FOLKLORNE PRIPOVEDI IZ MEŽIŠKE, MISLINJSKE IN ŠALEŠKE DOLINE avtorice BOJANE VERDINEK. Na predstavitvi je sodelovala tudi doktorica Zinka Zorko.

V kulturnem domu na Ravnah na Koroškem je nastopila gledališka skupina Kulturnega društva Svitanje Ravne. Igrali so francosko komedijo v treh dejanjih Dnevi naše sreče, ki jo je v slovenščino prevedel Ciril Kosmač. Igro je režirala Cvetka Kramberger. Zgodba v igri govori o življenju mladih in je aktualna še danes. Vsebina se prepleta med odraščanjem in rahlih zaljubljenosti in simpatijami med bratrance.

Gledališka skupina Svitanje je igro Dnevi naše sreče igrala tudi 22. aprila na Lešah, 13. maja jo bo pa v Črni na Koroškem.

V Kulturnem domu Ravne je bila tudi gledališka predstava, komedija Toneta Partljiča »Štajerc v Ljubljani«. Igrala je gledališka skupina Prevalje Mežica.

V cerkvi sv. Vida v Dravogradu so odprli razstavo objektov iz voska Rafaela Samca. Razstava nosi naslov »Prameni svobode«.

V Mladinskem kulturnem centru Slovenj Gradec je bil tečaj čarobnih gibov. Čarobni gibi, ki se jih lahko učimo, predstavljajo sklope zelo uporabnih gibov, ki nas peljejo do odkrivanja različnih dimenzij, tako kozmičnih kot naših osebnih, pravijo. Veliko lepega o svetu in sebi lahko z njimi vidimo z vsemi našimi odkritimi ter še neodkritimi čutili. Pot nas pelje prek razkrivanja lastnih sposobnosti in moči samemu sebi, samozdravljenja - do kreativnega ustvarjanja lastnega življenja. Delavnico vodi Damjan Plut, naravni zdravilec in učitelj »čarobnih gibov«.

Naj se prižgejo kresovi prihodnosti.

Zavrtajmo u nove priložnosti.

1. maj

je dan za izostritev solidarnosti

in sodelovanja.

Srečno!

čut za prihodnost

Podnebna spremenljivost

Martina Pečnik

Aprilsko vreme je že od nekdaj znano kot nepredvidljivo in hitro spreminjajoče se. Meteorološka opazovanja moderne dobe pa dokazujejo spremenljivost podnebja tudi v daljših časovnih razdobjih. Podnebne spremembe vse bolj vplivajo na družbo in življenje ljudi.

Podnebne spremembe

V naravi vseh stvari nenehno prihaja do sprememb. Spreminjamo se ljudje, spreminja se struga potoka, spreminja se izgled krajine in podoba mest. Vse te spremembe opazimo, saj se zgodijo v zelo kratkem času, v povprečni življenjski dobi enega človeka. Se pa v naravi odvijajo tudi spremembe, katerih potek ne more opaziti ena generacija, temveč se dogajajo čez daljša časovna razdobja. Tako je s podnebjem, za katerega je geološka zgodovina oz. paleoklimatologija ugotovila številne spremembe temperature in sestave ozračja. Podnebne spremembe postajajo v dobi modernega človeka vedno pomembnejši dejavnik, predvsem zaradi vse večje ranljivosti človeka, ki izhaja iz globalne soodvisnosti držav in trga. Pojavi otoplitve in ohlaiditve podnebja so sicer sestavni del planetarnih procesov. Od male ledene dobe, ki smo ji bili priča med 17. in 19. stol., se temperatura ozračja na Zemlji povečuje. V preteklem stoletju se je ozračje segrelo za 0,6 °C–0,9 °C. Meteorološke projekcije napovedujejo poviševanje povprečne temperature tudi v prihodnje. Enotnega mnenja o tem, ali je poviševanje temperature ozračja del naravnega procesa spreminjanja podnebja ali gre za učinek tople grede, ki ga povzroča onesnažen zrak, med strokovnjaki še ni. Je pa moč sklepati, da gre marsikje za kombinacijo obeh omenjenih vzrokov, saj vpliva človekovih dejavnosti tudi na globalni ravni ni več moč zanikati.

Vplivi in ukrepi

Podnebne spremembe se v vremenu današnjega časa kažejo kot povečevanje globalne temperature, spremembe v razporeditvi padavin, povečanje števila izrednih vremenskih pojavov (tropski cikloni, izredne padavine, suše) ter v poteku globalnih pojavov, kot je npr. El Niño na obalah Južne Amerike. Te spremembe povzročajo premik podnebnih in ekoloških pasov, s čimer vplivajo na kmetijstvo in gospodarstvo, dvig gladine svetovnega morja vpliva na prihodnost priobalnih območij, izredni vremenski pojavi povečujejo število naravnih nesreč (poplave, plazovi) ipd. Ogroženost posameznih držav je precej različna, odvisna je predvsem od geografske lege, ranljivosti družbe pa tudi od sposobnosti države za prilagoditve posledicam podnebnih sprememb. Dvig gladine svetovnega morja bo npr. lahko zbrisal z zemljevida marsikatero otoško azijsko državo, prenekatera zahodna država pa bo z učinkovitimi ukrepi uspešno ohranila obalna mesta svojega ozemlja.

Ukrepi za zmanjšanje posledic podnebnih sprememb so vezani predvsem na zmanjšanje

Foto: dr. Karel Nalek

Izredne padavine so pogost povod za proženje zemeljskih plazov. Na sliki plaz v Podvolovlju leta 1990, ki je dolini prizadel veliko materialno škodo in zahteval smrtno žtev.

človekovega vpliva na naravne procese, pri čemer prednjači zmanjševanje onesnaženosti zraka. Mednarodna skupnost je tako leta 1997 pripravila mednarodni dogovor t. i. Kyotski protokol, ki predvideva sistematično zmanjševanje izpustov toplogrednih plinov (ogljikov dioksid CO₂, metan CH₄, dušikov suboksid N₂O, fluorirani ogljikovodiki HFC, perfluorirani ogljikovodiki PFC in žveplov heksafluorid SF₆). Prvi ukrep protokola je znižanje emisij CO₂ v gospodarsko razvitih državah do leta 2012 za 8 % glede na leto 1990. V Evropi sta ta ukrep že uresničili Velika Britanija in Švedska. Ni pa prišlo še niti do sprejetja protokola pri državah z največjim deležem onesnaževanja zraka (npr. Avstralija, ZDA), Kitajska in Indija v protokol nista vključeni. Države uresničujejo ukrepe na različne načine – povečanje energetske učinkovitosti, preusmeritev na druge energetske vire, uvajanje čistejših tehnologij, spreminjanje proizvodnih procesov, trajnostna gradnja, prehod na alternativna goriva, reciklaža odpadkov, kakovostnejša transportna politika, trgovanje z emisijami ipd., ki so nenazadnje tudi poslovne priložnosti in prinašajo dolgoročne gospodarske in socialne koristi.

Foto: Arhiv

V gospodarsko razvitih državah povzroča promet že četrtno vseh emisij ogljikovega dioksida. Zaradi tega namenljajo posebno pozornost razvoju javnih prevoznih sredstev.

Spremembe podnebja v Sloveniji

Medvladni panel za podnebne spremembe (IPCC) z meteorološkimi modeli ugotavlja učinke tople grede in izdeluje scenarije prihodnjega podnebnega dogajanja. Glede na napovedi za Evropo se Sloveniji obeta otoplitev podnebja, ki bo poleti postalo tudi bolj sušno. Najbolj naj bi se otopleli zima in pomlad, manj poletje in jesen. Zaradi višjih temperatur se bo podaljšala sušna doba, zmanjšal pretok rek, kar bo vplivalo na pridelavo poljščin, proizvodnjo travinja in lesni prirastek v gozdu. Konica padavin se bo prestavila v pozno jesen, ki je zunaj dobe rasti in visoke evapotranspiracije¹, kar povečuje količino padavin in s tem nevarnost poplav in proženja plazov. Zaradi povečanega ogretja površja se bo povečalo dvigovanje zraka od tal in ob vlažnem zraku bo nastajalo več točenosnih oblakov ... Katere napovedi se bodo v prihodnosti dejansko uresničile, je torej odvisno od naravnih dogajanj, a hkrati tudi od naše učinkovitosti pri zmanjševanju škodljivih vplivov človekovih dejavnosti.

¹ Izhlapevanje iz rastlinskih površin – listov, trave, ipd.

Čestitamo za prazniki!

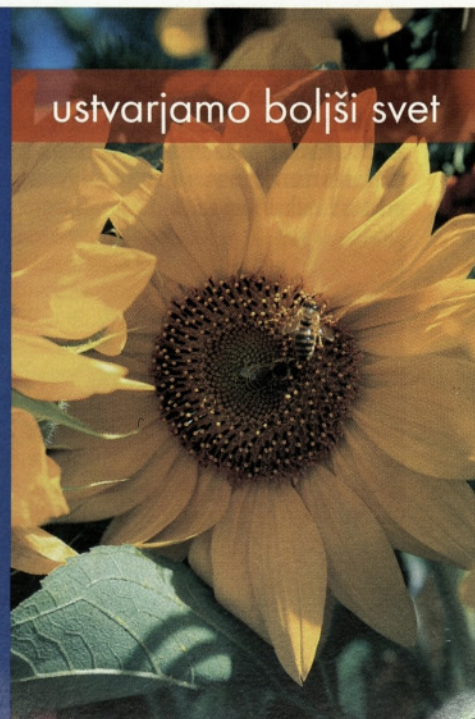
ESOTECH

velenje@esotech.si
www.esotech.si

giz eg

giz-eg@esotech.si
www.giz-eg.si

ustvarjamo boljši svet

In vendar se premika

Besedilo in fotografije: Marija Lebar

Vsako leto 22. aprila obeležujemo svetovni dan Zemlje. Zgodovina tega dogodka sega v leto 1963, ko je Gaylord Nelson v Ameriki organiziral predsedniško kampanjo, kjer so bile na programu tudi ekološke teme. Šest let kasneje je postal senator, leto zatem pa so 22. aprila že potekale prve demonstracije in prireditve na temo Zemlje. Od leta 1990 je ta dan postal svetovni dan Zemlje.

Da ljudje z našim edinim domom v vsem vesolju ravnamo mačehovsko, ni nobena nova ugotovitev. Če uničimo lasten dom, kam bomo šli? Kje bi še našli planet, ki tako povsem ustreza našim potrebam, tudi če zanemarimo tehnološko plat take »preselitve«? Še vedno se najdejo onesnaževalci, ki jim vsega naštetega ni mar. Važen je le trenutni dobiček, kaj bomo zapustili zanamcem, pa ni pomembno. In vendar nas je že sredi 19. stoletja »neuki« indijanski poglavar opozoril, da moramo dediščino svojih očetov neokrnjeno zapustiti svojim otrokom.

Vse prevečkrat se dogaja, da za ta dan šole, vrtci, taborniki, naravovarstveniki pripravljajo posebne akcije, ki so sicer hvalevredne, žal pa ostale dni v letu na to preradi pozabljam.

Če že ne s svojim pohlepom, pa s svojo radovednostjo človek prodira v najoddaljeneše kotičke našega planeta in moti naravni red. V imenu »znanosti« divjim živalim namešča ovratnice, da lahko sledi njihovim potem. Pri tem na vprašanje, kako to živali moti, še ni pravega odgovora. Menda v nedostopni Himalaji za številnimi alpinističnimi odpravami ostajajo kupi smeti in umazanije, v stenah pa kilometri plastičnih vrvi.

Prodrli smo celo na negostoljubno Antarktiko. Najbrž nekatere znanstvene raziskave res dajejo rezultate in tako pomagajo človeku razumeti naravo in procese v njej, vendar pa se z izpušnimi plini iz agregatov in motornih sani naravi tam dela nepopisna škoda. Ali ste vedeli, da se zaradi pomanjkanja glivic in kar je še takih organizmov na Antarktiki še po sto letih pozna, če ste šli nekje zunaj lulat?

In če pogledamo v deževni pragozd Južne Ame-

rike, kjer je največja različnost vrst na Zemlji. Vsak dan izgine kar nekaj od njih, tako živalskih kot rastlinskih, ne da bi jih človek sploh poznal. In pri nas ni kaj dosti bolje. Še se tu in tam zgodi, da ozko specializirani strokovnjaki najdejo in obelodanijo kako novo odkrito živalsko ali rastlinsko vrsto, a kljub visoki tehnološki podpori je teh odkritij vse manj. Tiste vrste, ki umirajo, pa izginjajo tiho in neopazno. Res so nekatere od njih tako neznatne, da navadni ljudje zanje sploh ne vemo, a so pomemben delček mozaika, ki mu rečemo življenje na Zemlji.

Človekovo pozornost je že od nekdaj pritegovala lepota in raznolikost barv cvetic, čeprav se je ta v evoluciji razvila iz čisto praktičnih razlogov, da privabi oprasovalce in tako nadaljuje vrsto. Tudi Slovenija je na tem področju izredno bogata, kar omogočajo različni klimatski tipi od alpskega do mediteranskega in celo panonskega. Ni torej čudno, da je naša biotska diverziteteta ali raznovrstnost živih bitij med največjimi v Evropi in še vedno dokaj neokrnjena. Številni tuji znanstveniki so se z našo floro ukvarjali že v šestnajstem in sedemnajstem stoletju, med njimi so bili tudi idrijski rudniški zdravnik Hacquet pa Scopoli in Wulfen. Veliko sta na tem področju naredila Valvasor in Kugy.

Slovenci so se kmalu zavedli pomembnosti in krhkosti nekaterih redkih rastlinskih vrst in zato že leta 1898 kot prvega zavarovali Blagajev volčin. Večjo skupino – zlasti alpskih – rastlin smo zavarovali leta 1922, nato pa so se na seznam redkih in ogroženih ter zato varovanih rastlin uvrščale še mnoge lepe, pa tudi nekatere za povprečno oko neugledne rastline.

V zadnjem času je med slabimi vestmi v zvezi z okoljem, kot so tiste o večanju ozonske luknje, o izpušnih toplogrednih plinov in posledičnem pregrevanju ozračja, tu in tam slišati že kaj bolj razveseljivega. Menda se je izsekavanje in požiganje deževnega pragozda v Amazoniji upočasnilo. To je že kar lepa novica, če vemo, da ta sistem zaradi svoje velikosti lahko vpliva na klimatske razmere na vsej Zemlji. Torej se stvari vendarle premikajo na bolje.

Nikar ne recimo, da mi sami ne moremo pomagati k izboljšanju razmer na našem planetu. Vsako, še tako majhno dejanje šteje, največ pa bi moral vsak od nas narediti s svojim zgledom.

Porušene hiše v Gaberkah XIV. del

A. Grudnik in Z. Mazej

Jeričeva kmetija

Ob raziskovanju zgodovine porušenih domačij v Gaberkah sva ugotovila, da je bilo nekdaj precej v navadi, da so se v družinah ista imena ponavljala iz roda v rod.

Družina Franca in Jožefe Spital pred domačo hišo 1939; z leve stojijo: Franc, Pepi, Marica, Tilka, Ivan; z leve sedijo: Tone, Tončka, oče Franc, Ivica, mama Jožefa in Pepca.

Tako se večkrat zgodi, da imajo sedanji lastniki, njihovi sinovi, očetje in stari očetje enaka imena in priimke. Skozi zgodbe se pojavljajo različne osebe z enakimi imeni in priimki, kar malo oteži pripovedovanje. Tako imamo v primeru Spital (gospodarji na Jeričevi kmetiji) naslednje generacije lastnikov: našemu sogovorniku je ime Tone (roj. 1919). Enako ime ima tudi njegov sin (roj. 1960). Tonetovemu očetu je bilo ime Franc (roj. 1884), enako ime pa je nosil tudi Tonetov dedek Franc. Poleg tega pa je človeški spomin omejen. Spomnimo se tistih dogodkov, ki so se nam zaradi tega ali onega močno vtisnili v spomin, medtem ko so drugi dogodki spolzeli mimo, kot da jih nikoli ni bilo. Dogodki pa skozi čas celo dobijo drugo vsebino, časovno umestitev, spremenijo pa se lahko celo sami akterji dogodka. Tako se zgodi, da ti več ljudi isti dogodek popolnoma različno opiše. Predvsem težko pa je opisati neko osebo, ki se je rodila že predavnimi časi in se celo njenega rojstnega datuma nihče več ne spomni. O slednjem je sicer podatke mogoče dobiti na nagrobnem spomeniku (če še obstaja) ali pa v arhivu.

Sredi gaberške vasi, v bližini bivšega gasilskega doma, je nekoč stala Jeričeva kmetija, katere lastniki že vsaj pet generacij nosijo priimek Spital. Prva njim znana hišna številka je bila Gaberke 11, z leti pa sta se izmenjali še hišni številki 44 in 81. Kmetija je stala le kakšnih 100 metrov stran od levega brega Velunje, nekako vzporedno z jezom, ki je nekoč

z vodo napajal Kašev mlin. Nastanek kmetije in izvor prvih lastnikov sedanjim Spitalom ni poznan. Da je bila domačija zgrajena že predavnim časom, pa je pričala na oboku kletnih vrat hiše vklesana častljiva letnica 1840.

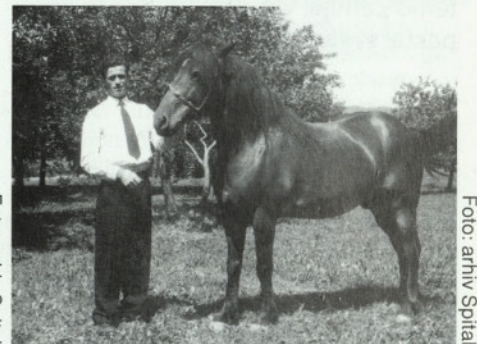

Pogled na Jeričevo kmetijo s ceste.

Pritlična hiša je bila bele barve, pogled skozi majhna okna pa so zakrivale lesene polkne v zeleni barvi. Očitno je bil tedanji lastnik Franc Spital premožen. V bližini hiše je namreč stal kozolec s tremi »štanti«, na katerega je leta 1842 neznan cimerman vklesal svoj monogram in letnico izdelave. V tistem obdobju se je v vasi verjetno veliko gradilo. Leta 1853 je bil namreč slabih 200 metrov nižje od Jeričeve kmetije ob Velunji zgrajen tudi mlin, danes bolj znan kot Kašev mlin (Gaberški mlin), ki sta ga zgradila Franceva sestra Elizabeta (roj. Spital) in njen mož Anton Lužinc. Med Jeričevo hišo in kozolcem je ob ozki cesti stala kapela. Kapelo je konec 19. stoletja zgradil že zgoraj omenjeni gospodar Franc Spital. Njegova žena je namreč hudo zbolela. Bogu je zaprisegel, da mu bo v primeru, če mu žena ozdravi, v zahvalo zgradil kapelo. Hvala bogu, žena je ozdravela, Jerič je držal besedo in pred domačijo zgradil kapelo, ki stoji še danes.

Franc in njegova žena sta imela sedem otrok. Štirje otroci so jima umrli, preživeli pa so trije: dva sinova (Franc, ime drugega sina pa je nepoznano) in hčerka Cilka. Za očetom Francem je Jeričevo kmetijo prevzel sin Franc. Ta se je v času pred svetovno vojno, leta 1911, poročil z Jožefo Grbinšek (roj. 1891) iz Škal. Ko je hodil snubit Jožefo v Škale, so mu škalski fantje večkrat grozili. Ker pa se je Franc bal, da bi mu fantje storili kaj hudega, je večkrat naprosil Orožvega Johana za spremstvo. Johan je bil zelo močan mož in v njegovi družbi se je lahko počutil varen. Franc in Jožefa sta imela kar 10 otrok. Prvi sin je leta 1912 kmalu po rojstvu umrl, potem pa so mu sledili Marica (1913), Tončka (1915), Pepca (1916),

Tone (1919), Ivan (1921), Franc (1922), Pepi (1927), Tilka (1931) in Ivica (1937). Po drugi svetovni vojni je od otrok kmetijo prevzel Tone Spital. Jeričeva kmetija je takrat premogla 12 hektarjev zemlje z gozdom vred in Spitali so

Gospodar Tone in njegov žrebec Žan leta 1968.

bili med večjimi kmeti v Gaberkah. V hlevu so imeli okoli deset glav živine in dva konja ter prašiče. Od gospodarskih objektov sta na domačiji stala tudi hlev in sušilnica za hmelj. Najprej je bila lesena sušilnica majhna, kasneje pa so jo podrli in zaradi intenzivnejše pridelave hmelja zgradili večjo, ampak še vedno leseno sušilnico. Pridelava hmelja je nekoč h kmetiji prinašala velik zaslužek. Jeriči, ki so bili takrat med največjimi pridelovalci hmelja v Gaberkah, so se s tem ukvarjali vsaj 60 let. Poleg njih so hmelj v Gaberkah masovno pridelovali še Oroži, Jermani in Plešeji. Hmelj je na njivah najprej rasel po lesenih stebrih (hmelovkah – rantah), kasneje pa so postavili žičnico za hmelj. Sušenje hmelja je bil poseben postopek, saj se je moral sveži hmelj sušiti na točno določeni temperaturi, dokler ni bil ravno prav suh. Nato so ga našuli v velike žaklje in jih z vprego odpeljali v Žalec. Med delom se je po vasi večkrat razlegala pesem, zvečer pa je bila po zaključenem delu obilna malica. S pridelavo hmelja so Jeriči končali okoli leta 1970.

Tonetov oče Franc je bil tudi kolar. Pozimi, ko ni bilo drugega dela, je skupaj s sinovi izdeloval sode, čebre, lesena kolesa za vozove, notranje pohošstvo, stavbno pohošstvo in še marsikaj drugega, kar se je rabilo.

Včasih opeke ni bilo možno kupiti v trgovini. Zato so Jeriči zase in za svoje sorodnike sami izdelovali opeko iz gline. Rdečo glino so kopali v bližini gaberške cerkve. Zraven jame z glino je stal manjši kozolec, pod katerim so oblikovali opeko dimenzij 24 x 12 x 6 cm. Ko so izdelali zadosti opeke, jo je bilo potrebno še žgati. To pa ni bilo delo za vsakogar, zato

je to delo opravljal opekar Vrtačnik (Cigler) iz Raven. Hiše, zgrajene iz Jeričeve opeke, še danes stojijo v Gaberkah. Rdečo opeko so Jeriči prenehali izdelovati okrog leta 1960. Veliko jamo, kjer so včasih kopali glino, pa so sčasoma zasuli, vendar je še danes opazna.

Zaselek, ki ga v Gaberkah imenujejo gaberška vas, je bil nekoč kar gosto naseljen. Tam so stanovali: Mlinarji (Kaši), Jeriči (Spitali), Kosi (Videmški), Penezi (Dobnik-Povše), Obšteterji (Oštirji, Kovači), Smodeti (Pajerji), Krti (Jevšniki) in Mehi (Blazinški-Ostrovršniki). Dolga leta pa jim je družbo delal tudi gasilski dom. Danes v tem delu Gaberk stanujeta le še dve družini, in sicer Kosi (Videmški) ter družina Podjavoršek-Blatnik.

Foto: arhiv Spital

Spital Tone, ml., se je leta 1986 odločil, da se bo poročil. Na fantovščini so ga prijatelji hoteli z nošenjem težkega lesenega križa prepričati, da bo življenje po poroki vsaj tako težko kot nošenje križa. A Tone je vseeno prinesel križ do doma, ga postavil pred hišo ter se še bolj trdno odločil, da se bo poročil. Na desni strani je viden del njihove kapele.

Pri Jeriču so pred in med drugo vojno za oranje in za vprego uporabljali par velikih volov. Po koncu vojne pa je takrat že jugoslovanska vojska oba velika Jeričeva vola zaplenila; najbrž za golaž. Francev sin Ivan, ki je imel nekajleten staž pri partizanih, se je šel pritožiti na upravo v Šoštanj. Upravnika je nagovoril, da se med vojno niso borili za to, da bo vojska po koncu vojne ljudem še vedno jemala osnovne stvari, ki jih rabijo za preživetje. Želel je, da mu upravnik obrazloži, kako naj na kmetiji delajo brez volov. Na srečo je bil upravnik »usmiljen« in mu je dal v zameno za dva velika vola enega drobnega konja. Nekaj časa so na kmetiji shajali z enim konjem, ko pa se je Tone vrnil iz ruskega ujetništva in začel gospodariti na Jeričevi kmetiji, pa je kupil še enega konja. Od takrat naprej so pri Jeriču imeli po dva konja. Začeli so se ukvarjati s furmanstvom, za kar so morali nabaviti tudi vozove in opremo. Takrat so bili v Gaberkah glavni furmani Plešejev Franc, Orožev Edi in Jeričev Tone. Furmanski dan se je začel že zelo zgodaj zjutraj, saj je bilo potrebno konje nahraniti in pripraviti vozove. Vozili so les in ostali material iz Šentvida, Razborja, Graške Gore, Cirkovc, kamor je pač bilo naročeno. Poleti, ko ni bilo snega, so les največ vozili iz hribov, pozimi pa iz Velunje. Po vojni je bila obvezna oddaja in so morali veliko lesa zvozi-

ti na Strojnikovo žago v Šoštanj in na rudnik.

Jeriči so bili bližnji sosedi bivšemu gasilskemu domu. Za postavitve gasilskega doma so skupaj s sosedi Kosi leta 1930 podarili potrebno zemljo za Velunjo za izgradnjo gasilskih objektov. V naslednjem letu so ustanovitelji gasilskega društva skupaj s pomočjo krajanov zgradili manjšo leseno uto z lesenim stolpom, kjer so imeli shranjeno gasilsko opremo. Tone Spital, starejši, je od vsega začetka sodeloval pri gradnji gasilskega doma. Ker včasih gasilci niso premogli motornih gasilskih vozil, so morali v primeru intervencije najbližji kmetje s konji prihiteti v gasilski dom, vpreči par konjev v gasilski voz in odhiteti na mesto intervencije. Največkrat je bil to požar.

Foto: arhiv Spital

Nekoč so lahko Jeriči pasli živino na velikem pašniku za hlevi.

Gasilska vprežna vozila so takrat predstavljala: dvoosna ročna brizgalna črpalka, enoosni voz s cevmi, pa tudi lojtrni voz za prevoz moštva. Po vojni, ko so tudi Jeriči imeli konje, je tudi Tone nekajkrat svoja konja vpregel v gasilske vozove in zdiral z njimi do požarišča.

Kmetija je konec 19. stoletja premogla za tiste čase moderno novo kovačnico. Kovačnica je merila 6 x 10 metrov in je bila zidana iz kamnja, stala pa je za Velunjo v bližini cerkve sv. Urha. Stoji tudi še danes in je v lasti družine Ravljen. Trenutno je kovačnica v zelo žalostnem stanju, vendar pa se ji obeta boljša prihodnost, saj jo v bližnji prihodnosti čaka renoviranje. Kovačnico je nekje med leti 1880 in 1890 zgradil Tonetov dedek Franc. Čas izgradnje kovačnice morda dokazuje strešnik bobrovec, na katerega se je 1883 podpisal opekar (cigler) Johan Hlep. Poleg tega še vedno obstaja strešni robnik, ki je bil izdelan 17. maja 1890. Jerič je hotel izboljšati svoj proračun, zato je v Ravnah od Marovškega kovača kupil kovačnico z vso kovaško opremo (stala je v bližini sedanjega kovinarstva Sovič). Tedanji lastnik se je preselil v Braslovče in kovačnice ni več uporabljal. Opremo iz kovačnice v Ravnah je Tone preselil v novo zgrajeno kovačnico v Gaberkah. Kovaško opremo so poganjala tri vodna kolesa. Prvo vodno kolo je poganjalo meh, drugo kovaško kladivo, tretje pa brus. Dva metra visok jez je imel dvizžno zapornico za izpust vode. Zraven je bila čez Velunjo postavljena tudi lesena brv, ki je kovaču in sosedom dolgo časa služila kot bližnjica čez Velunjo. Ker Jerič sam zaradi dela na kmetiji ni imel dovolj časa za

delo v kovačnici, je zato zaposlil kovača Miha Ravljena (roj. 1. 9. 1856). Miha je bil izučen kovač in je dobro vedel, kaj pomeni imeti kovačnico. Ko si je zaslužil dovolj denarja, je rekel Jeriču, naj mu proda kovačnico, saj se sam zaradi dela na kmetiji tako nima časa ukvarjati s kovaštvom. Zaslužek iz kovačnice je Jeriču prinašal le majhen delež, poleg tega pa tudi dela kovača ni mogel nadzirati. Čez nekaj časa, ko je Jerič stvari malo premislil, se je odločil, da bo kovačijo z zemljo vred prodal Ravljenu. Pred tem pa je iz kovačije vzel ampus (nakovalo) in kladivo, ker si je kasneje doma naredil manjšo kovačnico za popravilo in izdelavo drobnega orodja. Za potrebe kovačnice je Franc tudi sam znal kuhati oglje. Kopo je postavljaj nad gaberško cerkvijo.

Foto: arhiv Spital

Kmetijo so začeli rušiti sredi oktobra 1998.

Meh za žerjavico pa doma ni več poganjala voda, ampak sam oziroma otroci.

Tone, starejši, se še vedno živo spominja, kako je bilo včasih, ko je kovačnica še obratovala in je navsezgodaj zjutraj glasno pelo Ravljenovo kovaško kladivo. Kovači in vajenci so izdelovali motike, razne sekire, kladiva, orodje in razne kovaške izdelke ter jih prodajali na vseh sejmihi oz. po naročilu. Če je Spitalov Franc imel svoj kovaški žig, pa se sedanji Spitali tega ne spomnijo. Je pa svoj kovaški žig imel kovač Miha Ravljen. Oznaka MR je prešla že v četrti rod kovačev Ravljenov in najbrž so tudi zaradi tega 4 generacije sinov imele enako ime – Miha Ravljen. In če v svojih delavnica pogledate za starimi sekirami, sekuni, kladivi ..., se zna zgoditi, da najdete na njej žig MR, kar pomeni, da jih je skoval eden od treh kovačev z imenom Miha Ravljen, kovač iz Gaberk.

Jeričev Tone, starejši, je v treh različnih vojskah preživel dobrih pet let svoje mladosti, čeprav za vojaka ni imel niti najmanjšega veselja. Pravi, da namesto da bi v tistih časih hodil k dekletom, je moral služiti vojski. Tone je šel prvič služiti vojsko leta 1939, in sicer vojsko Kraljevine Jugoslavije, ki je bila pod vodstvom kralja Petra. Najprej je služil v Kragujevcu v Srbiji, nato pa je so ga prestavili za graničarja na jugoslovansko-italijansko mejo na Goli vrh - Žiri. Tam je služil do kapitulacije starojugoslovanske vojske aprila 1941. Nato pa je odšel domov na domačo kmetijo. Tone ni bil niti dobri dve leti doma, ko je bil leta 1943 vpoklican v nemško vojsko. Kaj kmalu po njegovem vpoklicu pa sta poziv za služe-

nje nemške vojske dobila še njegova brata Ivan in Franc. Ivan in Franc sta kasneje po prvem dopustu zbežala v partizane, Tone pa je služil daleč od doma in možnosti za pobeg ni imel. Ena redkih priložnosti za prebeg je bil dopust, vendar ga Nemci iz strahu, da bi prebegnil v partizansko vojsko, niso pustili bližje doma, kot v Gradec. Takoj po vpoklicu so Nemci najprej Toneta poslali v Francijo v Lion, kjer je imel nekajtedensko usposabljanje, nato pa so ga poslali na fronto v Ukrajino. Tam je dobro občutil hudo rusko zimo, katere posledice čuti še danes, saj je domov prinesel ozebla ušesa. Poleg tega je bil ranjen tudi v roko, poškodbo pa še danes občuti. Ko se je pozdravil, so ga prestavili v enoto, kjer so stražili angleške ujetnike. Angleži so zaradi boljših odnosov s stražarji le-te zalagali s cigaretami, cigarami in čokolado. Ker Tone ni kadil, je cigarete shranil za druge priložnosti. Za cigarete in cigare ga je nekoč zaprosil nemški oficir. Med njima se je spletel kratek pogovor v nemščini. Oficir ga je vprašal, koliko Rusov je že kaj postrelil. Pa mu je Tone odgovoril, da še na nobenega ruskega vojaka ni pomeril. Oficir ga je ves začuden vprašal, zakaj ne. Pa mu je Tone rekel, da so tudi Rusi ljudje. Po kratkem premisleku ga je oficir pohvalil, da je dober človek. Nato pa so ga prestavili v Vzhodno Nemčijo, kjer je na kmetijah stražil ruske ujetnike. Pravi, da je bilo tam skoraj tako lepo kot doma. Nobenega nasilja, nobene vojne, ruski ujetniki so bili mirni, saj jim je dobro šlo; celo bolje kot doma. Zelo se mu je v spomin vtisnilo brnenje zavezniških bombnikov, ki so proti koncu vojne vedno bolj pogosto bombardirali nemška mesta. Spomni se tudi, da so bile nemške vasi že takrat veliko bolj napredne od slovenskih, saj so, na primer, skozi vasi vodile asfaltirane ceste. Tam so njegovo enoto leta 1945 zajeli Rusi in jih za 5 mesecev zaprli v bivše koncentracijsko taborišče Auschwitz. Na ruske vojake Tone nima slabih spominov. Ti so bili vsaj do slovenskih ujetnikov prizanesljivi. Nekoč je ruski oficir iskal kuharja, pa se je Tone, kljub temu da ni bil kuhar, takoj javil. V kotlih res ni bilo težko kuhati, pa še hrana je boljša, če se kuha v večjih količinah. Tudi pritoževal se nad hrano ni nihče, tako da je Tone zadnje mesece bivanja v taborišču preživel kot kuhar. Ko se je kuhinje in ujetništva naveličal, je zbral pogum in je ruskega oficirja v solidni ruščini vprašal, zakaj jih kljub koncu vojne še vedno zadržujejo. Ta mu je odgovoril, da naj bo vesel, da je še tukaj in je živ. Povedal mu je, da v Jugoslaviji komunisti izvajajo čistke, v okviru katerih so zaprli in pobili že veliko vojakov, ki so služili v nemški vojski. Za vse Slovence bo zato bolje, da počakajo še nekaj časa, da se zadeve umirijo, nato pa bodo lahko odšli domov. Po petih mesecih ruskega ujetništva so Slovenci končno le lahko šli na vlak in domov. Iz ujetništva se je Tone srečno vrnil domov, oblečen sicer v nemško uniformo. Ko je ponoči potrkal na domača vrata, se je v šali predstavil v nemškem jeziku. Domači, ki s tem niso poznali šale, mu niso hoteli odpreti vrat. Tone je kaj hitro spoznal, da šala ni bila ravno najbolj posrečena, in se je hitro še enkrat predstavil, kdo je. No, njega pa so bili domači veseli in so mu tudi takoj odprli vrata. Kmalu po prihodu domov je uniformo vrgel stran, saj je ni hotel obdržati. Imeti doma opremo iz nemške vojske, je bilo nekaj časa po vojni zelo tvegano, saj si v primeru kontrole lahko kaj hitro pristal za rešetkami. Tone pa se kljub skoraj dve leti dolgemu stažu vojaka v Kraljevini Jugoslaviji in dve leti in pol služenja nemški armadi še ni rešil vojske. Nova Jugoslavija je namreč zahtevala, da Tone za njo služi še 5 mesecev. A to služenje je bilo zelo zanimivo. V vojski je namreč vladal velik strah pred vojnimi veterani, ki so v drugi svetovni vojni služili bivši nemški armadi. Strah je bil celo tako velik, da ti vojaki sploh niso smeli nositi orožja. Pa saj v resnici nihče od njih ni imel več želje po kakršnem koli oprasku z orožjem.

Po vojni kar nekaj časa ni bilo mogoče ničesar kupiti. Vse kar se je dalo dobiti, je bilo na karte, a ko je teh zmanjkalo, je bilo potrebno počakati na nove. Tako so na kmetijah imeli srečo, da so veliko hrane pridelali sami. Delo na kmetiji pred drugo vojno, ko še ni bilo strojev, pa si danes le težko predstavljamo. Na roke so kosili travnike, sušili seno, suho seno nalagali na vozove in potem zopet na roke premetali seno na skednje. Na njivah so orali z voli, sejali na roke, ženske so kasneje cele tedne plele od njive do njive, od soseda do soseda. Žito so želi s koso in srpi, ko pa je bilo klasje suho, so ga na marofih več dni mlatili s cepci. Dodaten denar so si na vaseh služili tudi s furmanstvom, saj »fur« ni nikoli zmanjkalo. Tako so ljudje delali dolga leta. Napredek tehnologije je bil počasen, nova oprema pa zelo draga oziroma je ni bilo

mogoče nabaviti. Da je delo teklo, je bilo potrebno veliko pridnih rok. Družine so bile številčnejše kot danes, ob »rukerjih« pa so na pomoč priskočili tudi sosedje in sorodniki. Le zelo marljiv in varčen gospodar si je lahko privoščil novejša mehanska kmetijska orodja. Tone se je leta 1957 poročil z Alojzijo Hrastnik iz Lajš, v zakonu pa so se jima rodili štirje otroci: Alenka 1958, Tone 1960, Jože 1961 in Andrej 1971.

Ker je bil včasih traktor drag in redek stroj, sta se soseda Jerič in Krt okoli leta 1960 dogovorila, da bosta skupaj kupila ta dragoceni stroj. Kupila sta starega Steyrja, ki pa ni bil dovolj močan za delo na dveh kmetijah. Zato so se pri Jeriču odločili, da bodo še naprej varčevali in so si zato leta 1969 kupili svoj prvi lastni traktor IMT 533. Ta še danes služi svojemu namenu. Od takrat naprej je bilo delo na kmetiji veliko lažje. Kupili so tudi nove priključke za traktor in ročno delo je izginilo z njiv in travnikov. Tudi konjske vprege niso več rabili. Ker s hmeljem, ki je dolga desetletja prinašal pomemben delež dohodka h kmetiji, ni bilo več dobička, so ga opustili in se začeli intenzivneje ukvarjati z živinorejo in pridelavo mleka.

Okoli leta 1975 so staro pritično hišo obnovili in dvignili. Na kmetiji so potem gospodarili še dobrih 23 let, konec oktobra 1998 pa so Jeričevo kmetijo porušili z gradbenimi stroji. Zaradi tega, ker je kmetija stala na pridobivalnem območju, Premogovnik Velenje že pred leti Jeričem ni dovolil gradnje novega večjega hleva, ki so ga zaradi intenzivnejše živinoreje na kmetiji nujno potrebovali. Rekli so jim, naj si raje poiščejo nadomestno lokacijo za celo kmetijo. Našli so jo kakšen kilometer višje proti Gaberkam, v bližini njihove bivše kovačnice. Spitali pravijo, da jim je bilo na prejšnji lokaciji lepše. Imeli so več prostora in so se zato počutili svobodnejše. Za hišo so bili namreč pašniki za živali, za novo lokacijo pa v šali pravijo, da si še »kur« ne upajo imeti zunaj, ker ni prostora.

Pričujoča zgodba o Jeričevi kmetiji je nastala na osnovi pripovedovanja Toneta in Alojzije Spital ter Ljudmile Špital.

ZA UREJENO OKOLJE

*Želimo vam
prijetne praznike
27. april in 1. maj*

VAŠ PARTNER PRI UREJANJU OKOLJA

- strojne in gradbene storitve pri sanacijah komunalnih objektov in naprav,
- zunanje ureditve objektov in sanacije površin po posegih v prostor (tlakovanje, asfaltiranje, ipd),
- komunalno vzdrževanje industrijskih objektov in površin,
- vzdrževanje zelenih in zasajenih površin, ter notranjega zelenja in cvetočih rastlin,
- prevzem, sortiranje ter odstranitev različnih odpadkov.

VRTNARSTVO
GRADNJE

Koroška cesta 40 A, 3320 Velenje, www.pup.si, info@pup.si
tel.: 03/896-87-00, fax.: 03/896-87-60

Dogodek življenja

Franci Hudomal

Vsak človek si v mladostni predstavlja idealno življenje prihodnjih let. Šolski čas mu da osnovo za nadaljnje šolanje za bodoči poklic.

Tako sem razmišljal tudi jaz. Po opravljeni mali maturi na domžalski gimnaziji sem se jeseni leta 1947 vpisal na TSŠ v Ljubljani za rudarstvo ter v letu 1950 končal šolanje. Ministrstvo za rudarstvo nas je z dekreti porazdelilo po rudnikih v Sloveniji.

Tako sem 1. julija 1950 nastopil službo rudarskega tehnika na RLV v Velenju. Po nekajtedenskem spoznavanju premogovnika v Velenju sem bil dodeljen v oddelek za izračunavanje zaslужka rudarskega dela po postavljenih normativih. S šefom oddelka Karlom Miletičem sva skupno opravljala to nalogo.

Za kontrolo dela v jami sem bil tudi večkrat poslan na posamezna delovišča v nočnih izmenah. Ob zapovedanju opažanj dela v jami sem, sedeč v mali niši ob medli svetlobi jamske svetilke, pomislil tudi na moje dekletke, živče daleč od tega rudarskega kraja. Porajale so se mi misli, ki sem jih zapisal v obliki pesmic in jim dal skupni naslov Svet brez sonca.

Tako so nastale rudarske pesmi, vsaka s točno oznako datuma nastanka v jami, in sicer 30. 8., 12. 8. in 19. 8., vse v letu 1950. V oktobru 1951 sem bil poklican na službenje vojaškega roka v Karlovac. V jeseni naslednjega leta pa sem se ponovno javil na RLV, a nisem dobil zaposlitve. Zato sem v začetku leta 1953 sprejel ponujeno zaposlitev na Občini Blagovica kot v. d. tajnik. V avgustu 1953 sem se poročil z izvoljenko Marijo Trdin, učiteljico v Blagovici, ki je dobila službo na šoli v Velenju. Tudi jaz sem ponovno zaposlil za zaposlitev na RLV, a je nisem dobil zaradi odpuščenja delavcev, pa tudi stanovanja ni bilo za naju. Na predlog ravnatelja Kmeclja je žena odšla na okraj v Šoštanj, kjer je takoj dobila stanovanje in zaposlitev na šoli v Ravnah pri

Šoštanju. Sam sem se odločil, da opravi določeno izobraževanje na Učiteljski šoli v Ljubljani. Takoj sem dobil zaposlitev učitelja na šoli v Ravnah in tam poučeval od 1954 do 1972, nato pa nadaljeval na centralni šoli Bibe Ročka v Šoštanju do upokojitve jeseni 1982.

Moje literarno ustvarjanje se je pričelo takoj po končani vojni v letu 1945. Tedaj sem napisal štiri pesmi za nastop na partizanskih mitingih v domači vasi, v Korpah. Mnoge pesmi so nastale kasneje: partizanske, epske, ljubezenske in priložnostne, ki so zbrane v treh knjižicah z naslovom Mlada leta. Skupno z ženo Marijo, ki je tudi večkrat rada sama kaj napisala, sva vse zbrala in pripravila za izdajo v knjigi leta 1994.

Pri DU Šoštanj, kjer sva postala člana, je bila leta 1993 ustanovljena literarna sekcija, v kateri se nas je zbralo osem amaterskih piscev. Skupno smo v letu 1994 izdali knjigo z naslovom Utrinki življenja in še istega leta razširjeni ponatis.

V samozaložbi sva leta 1994 izdala knjigo Na bregovih Radomlje v nakladi 350 izvodov s kratko zgodovino Črnega grabna.

Ker je bila najina knjižica hitro razprodana, sva pripravljala material za izdajo obširnejšega opisa doline Črnega grabna z opisi krajev, zgodovine, legend in spominov. Tako je bila v samozaložbi v marcu leta 2000 izdana knjiga z naslovom Po dolini in bregovih Črnega grabna, ki jo je natisnila tiskarna Bizjak v Velenju. Za kritje nastalih stroškov se je na najino vlogo nabralo tudi nekaj finančne pomoči, kar je omenjeno z zahvalo na zadnjih straneh knjige.

V letu 1999 je bil v rovih pod zemljo Premogovnika Velenje urejen rudarski muzej. Med ljudmi je nastalo zanimanje za ogled muzeja oziroma za prikaz, kako so nekoč velenjski rudarji v težkih pogojih delali v jami. Za pododbor upokojevcev Ravne, članov DU, sem leta 2000 organiziral obisk rudarskega muzeja. V skupini 18 udeležencev sem ob prisotnosti vodiča g. Notesberga prisotnim pojasnil, kako sem tudi jaz pred petdesetimi leti delal v teh podzemskih prostorih, kjer je zdaj muzej. Prebral sem tudi pesem Svet brez sonca s pojasnilom, da je bila pesem napisana prav tu v jami točno pred 50 leti dekleto, ki je danes moja žena.

Verjetno je to edinstven primer iz življenja rudarjev. Zato sem ta dogodek tudi zapisal, pesem pa sem javno že recitiral na srečanju upokojevcev Slovenije leta 1994 na Rogli in kasneje tudi ob drugih prilikah v okviru literarne sekcije.

SVET BREZ SONCA (Rudarske pesmi)

I.

*Nežen poljub – ah, lep spomin –
si dala meni Ti
v pozni urici,
ko šel sem v ta rudarski kraj.*

*Iz objemov zemlje,
iz temnih teh globin,
ko lučka poleg tu gori
in orodja pesem se glasi,
pošiljam Ti srca smehljaj
po sončni svet, kjer šepet
ustnic Tvojih v tihi noči
je čustvo srčeca izdal.*

II.

*V roki nosim lučko malo,
sence riše pred menoj v temo
in moj truden čuje se korak ...*

*Le misli plovejo v daljine
čez gore daleč, čez doline.
Tam prostost je, cvet, krasota,
tam daleč Ti si,
tu noč, samota
in tesen nad ljudmi obok.*

*Ven, ah, ven na vrh gora,
na zelene trate,
saj tu je večna le tema,
a tam so jase zlate!*

*Le pridi, pridi za menoj,
da duši daš miru, pokoj!
Kaj kaplja mi bo znojna,
saj Ti boš večno moja
in svet bo lep
kot nikdar prej!*

III.

*Spomladi rože zacvetijo
in pesem sreče poje maj ...
A dnevi ti so že od nas,
saj zunaj je jesenski čas,
rumen bo kmalu zopet gaj.*

Listi že na vejah rumenijo ...

*V zemlji tej pomladni ni,
ni sonca, ni vročih dni poletja –
Tu bogastva časov tisočletja
bila so v zemlji zakopana,
zdaj dvigamo na dan,
da tedaj, ko pride zima
v toplo sobo nasmejan
bo stopil očka
in roko toplo v pozdrav prejel
od žene, hčere ali sina ...*

*In Ti, ah, Ti prihajaš mi
v tih objem bodočnosti ...?*

Velenje, v jami 1950

Ne spreglejte!

Priklop
1 SIT
0,0042 EUR

paket	hitrosti	cena v SIT / EUR	prve 3 mesece cena v SIT / EUR / mesec
MINI	256 / 128 Kbps	4.990 / 20,82	2.990 / 12,48
STANDARD	1536 / 384 Kbps	6.990 / 29,17	4.200 / 17,53
TROJKA	3072 / 512 Kbps	8.700 / 36,30	5.200 / 21,70

Znesek v EUR je informativen in preračunan po centralnem paritetnem tečaju 1 EUR = 239,64 SIT

Spomladanske cene internet paketov v omrežju KRS Velenje

več na

UPC 080 22 88
www.upc telemach.si

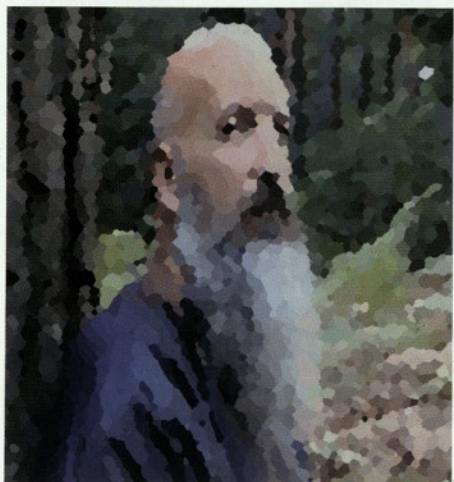
**KABELSKO RAZDELILNI
SISTEM VELENJE, d. d.**

Svetloba

Meditacija

AVtoporitet: ZenAj

Trpjenje – čas, ko bi človek najraje skočil iz svoje kože, čas, ko so bolečine premočne, žalost prevelika, depresija prehuda, samota preveč ubijalska, razumevanje pa odsotno. Trpjenje – trenutki, ko smo najbolj zapostavljeni, ko najbolj pritiskajo na nas, ko svet od nas pričakuje nekaj, česar ne zmoremo, ko hoče zunanost iz nas narediti to, kar nismo. Trpjenje – življenje, ki ga živimo, pa dobro vemo, da to ni naše življenje, ampak nas okolje potiska v nekaj, kar moramo živeti, v nekaj, kar nas ne osrečuje. Trpjenje – čas, ko nas naš ljubljani ne opazi, ko moramo sami nositi vsa bremena tega življenja, ko nam nihče ne pomaga in ne priskoči na pomoč. Trpjenje – ko moramo vzeti drogo, alkohol in iskati kratkotrajne užitke v seksu. Trpjenje – ko hočemo uživati v stvareh, ki so na dosegu in ki nas trenutno zadovoljijo, na dolgi rok pa imajo

negativne posledice in nas ne morejo nikoli dokončno izpolniti. Trpjenje – ko spoznamo, da so vsa naša dela obsojena na končno in minljivo, da je ves trud zaman, da bo vse ustvarjeno propadlo in bo na koncu vse podobno železu, ki ga rja spremeni v prah. Trpjenje – ko čas mineva, ko smo iz otroka postali mož, žena, ko se staramo, ko nimamo več moči, ko se na nas nihče več ne obrača, ko nismo več predsednik ne šef ne delavec, nič več mladi in ne opaženi. Trpjenje – ko ugotovimo, da smo prazni, da bomo vse zapustili, da o namenu svojega življenja nismo nikoli razmišljali niti poskušali izvedeti, kdo smo, poskušali spoznati, od kod prihajamo in kam gremo. Trpjenje – čas, ko je naše življenje v rokah usode, ne da bi spoznali, kaj usoda je, kaj je resnično in kaj je tisto, kar nas bo končno izpolnilo.

Ali ste kdaj trpeli? Morda ste trpeli precej bolj, kot si sploh kdo lahko zamišlja? Mogoče ste pravkar na smrt bolni, morda prav sedaj, v tem trenutku močno trpite, prenašate neznanske bolečine? Mogoče imate kakšno kronično bolezen in zaradi nje ne spite ure in ure ter hodite okrog zdravnikov in ne najdete rešitve? Mogoče ne želite biti to, kar ste, ne želite igrati lutke na vrvice nekoga, ki nima vpogleda v ljubezen, sočutje, razumevanje in lepoto. Mogoče ste nesrečni, ker ste odvisni od človeka ali ljudi, ki hočejo posesati še zadnje dele vaše energije, vaše naivnosti in vaše poštenosti. Morda se vse življenje napravljate in ste samo igralec na odru življenja, dobro skriti za masko, vaš pravi obraz pa ne dobi priložnosti biti to, kar v resnici je. Morda ste kaj drugega, za kar mislite in ste prepričani, da ste. Tako minevajo ure, dnevi, meseci, leta in več življenj, vi pa se vrtite v krogu trpljenja in tavanja ali pa iz dneva v

dan živite v krogu kratkotrajnih in nesmiselnih užitkov.

Potem ko človek vse to sprevidi, ko ugotovi, da je res nemočen, da je prevečkrat razočaran, da je svet ena sama dolina smrti, trpljenja, mučenja, naporega dela, se lahko končno vpraša, kaj je pravzaprav resnično in izpolnjujoče. Kje najti trajno radost, kako pobegniti pred neznanjem in usodo, ki z nami baranta in počne, kar hoče? Kako se rešiti pred tem, da nam usoda vzame, kar nam je najdražje in pri srcu, da nam povzroča trpljenje in bolečino in zadaja težke udarce? Kako postati srečen in neodvisen, kako priti v trenutke blagosti in popolnega znanja o celoti, o vesoljnih prostranstvih, o najmanjšem delcu materije in resničnem Bogu. Ne o bogu, ki si ga mnogi lastijo in v imenu katerega nastajajo vojne in manipulacije. Vse odgovore in rešitve lahko dobimo v Meditaciji, v poglabljanju v svojo notranost, v svojo lepoto in mirnost. Odgovori so v nas, samo odkriti jih je potrebno, s pomočjo edinega znanja, znanja duha, ki je vreden prave pozornosti. Vse drugo znanje je namenjeno temu svetu in je seveda prav tako potrebno, vendar mu dajemo preveliko veljavo in zato je to ovira v duhovnem svetu. Kdor hoče ven iz sveta minljivega, končnega, iz sveta, kjer vladajo trpljenje, nesreča, bolezen, navidezna krivica in kratkotrajni minljivi užitki, lahko poskusi stopiti na POT. Obstojata Tisti, ki ve za POT in je kompetenten, da nas popelje do te neminljive sreče, naše prave narave, do našega pravega Doma. Zdaj nismo v našem pravelem domu, zdaj smo na nekem potovanju in ne vemo, od kod sploh prihajamo, kam smo namenjeni in ali bo vlak, v katerem se peljemo, sploh prišel na kakšen cilj. Trpjenje – priložnost za duhovni dvig. Normalno življenje, v katerem se nič ne zgodi – stagnacija. Užitek – priložnost za blaženost. Sreča – možnost spoznanja o minljivosti. Nesreča – uvid v spremembo ali sprejete. Zadovoljstvo – spoznanje o nedokončnem in minljivem. Ljubezen – biti to, kar si, si večna SVETLOBA. Da, vsak človek je Svetloba, vse živali, vsa drevesa in rastline, vse je celota v Svetlobi.

Zen Aj

Z letošnjim geslom Skupaj delajmo za zdravje je tudi Območno združenje Rdečega križa Velenje namenilo skrb in pozornost mednarodnemu dnevu zdravja, 7. aprilu, ki je bil letos posvečen zdravstvenim delavcem.

Veseli smo bili številnega obiska ob naši stojnici v središču Velenja. Širšo javnost smo želeli osvestiti o vplivu zdravja na kvaliteto življenja vsakega posameznika ter prikazati, da se morajo ljudje spoprijeti z boleznijo, še najboljše pa je, če preventivno ravnajo tako, da ne zbolijo. Delili smo zloženke in informativno merili krvni tlak, krvni sladkor in nivo holesterola v krvi. Z zadovoljstvom smo zaznamovali dan pod geslom:

»Delajmo skupaj v prid zdravja.«

Štorman
 Že od leta 1980
Vabljeni vsak dan v letu!

Gostilne, Restavracije, Hoteli, Slaščičarska delavnica
 • Torte • Slašče • Cocktails • Catering • Postržba na terenu •

ŠEMPETER	Tel.: 03 703 83 00
VRANSKO	Tel.: 03 700 12 40
PARIŽLJE	Tel.: 03 491 20 80
ŽALEC	Tel.: 03 710 18 60
VELENJE	Tel.: 03 897 21 50
KAVARNA ŠOŠTANJ	Tel.: 03 891 15 44
ŠMARJE	Tel.: 03 817 11 00
TRBOVLJE	Tel.: 03 561 29 50
HOTEL CELJE	Tel.: 03 426 04 26
GRAD TABOR LAŠKO	Tel.: 03 734 50 40
HOTEL ŠTORMAN LAŠKO	Tel.: 03 734 48 00

www.storman.si

Maj 2006

Oona

Oven

Počutili se boste srečni in zadovoljni. Magnetno privlačni boste, pred vami je ugoden mesec. Z lahkoto boste navezovali stike, sklepali prijateljstva in nova poznanstva. Postali boste aktivnejši, veliko boste naredili za svoj videz. Vaša komunikativnost bo prišla do izraza v poslu. Obdobje je ugodno za potovanja, učenje, za izpite in za poslovne kontakte. Vložite dodatne napore, da vaše usluge najdejo pot do čim večjega števila ljudi. Oprezno s financami!

Bik

Mesec maj je mesec odločitev. Nek notranji glas vam bo govoril in vam svetoval, kaj morate storiti. Razčistili boste z nekaterimi ljubezenskimi zgodbami. Počutili se boste, kot da ste odložili tovor s hrbtna, lažje boste šli naprej. Ne bodite preveč impulzivni in neoprezni, če gre za zakon ali posel. Posvetujte se z odvjetnikom, s pravno službo in zberite vse potrebne informacije, preden se odločite. Družinski odnosi bodo občutljiva tema meseca, zahteve pa bodo velike. Dokažite, da ste zreli in pripravljeni prevzeti nekatere dolžnosti.

Dvojčka

Lahko bi se vam zgodilo, da v krogu prijateljev odkrijete osebo, ki vam bo všeč. Še preden greste v akcijo, razmislite, če je vredno žrtvovati prijateljstvo zaradi avanture. Nekatera prijateljstva se bodo tako ali tako znašla na preizkušnji. Odprite se nekaj časa in ne delajte zaletavih zaključkov. Odločitev o prekinitvi prijateljstva prepustite času. Po 20. maju boste učinkovito komunicirali z okolico, posli bodo uspešni. Vaše intelektualne sposobnosti vam bodo pomagale, da hitreje pridete do cilja.

Rak

V pravem pomenu besede: ljubezen prihaja skozi velika vrata! Priložnosti za spremembo ljubezenskega statusa vam ne bo manjkalo. Aktivni boste, ne boste dopuščali, da grede priložnosti mimo vas. Močno se boste angažirali v družbi in spojili prijetno s koristnim. Lahko bi sklenili novo poslovno partnerstvo ali pa bi se spustili v strastno avanturo v službi. Pazite le na odnose z ženskami v delovnem okolju; le-te vam ne bodo preveč naklonjene.

Lev

V mesecu maju dobro poslušajte svoj notranji glas. Lahko bi odkrili nekoga, ki vam dela za hrbtom. Vsi, ki se ukvarjate s privatnim poslom, lahko računate na dobre rezultate. Dobili boste nepričakovan priliv denarja. Tisti, ki iščete delo, vaša upornost in vztrajnost se bo obrestovala. Komunikativni boste, druge boste z lahkoto prepričali v pravilnost svojih idej. V neki situaciji boste morali resnično malce prirediti, pazite, da se ne boste preveč zapletli. Čustveno boste mirnejši kot v aprilu, nekatera nesoglasja se bodo pomirila.

Devica

Če ste nameravali kupiti avto ali kako nepremičnino, zdaj je pravi čas za to. Veseli in sproščeni boste, prekipeli boste od energije. Razmišljali boste o daljšem potovanju, vendar ne bo šlo; zadovoljiti se boste morali s kako bližnjo varianta. Vse neugodnosti preteklih dveh mesecev bodo izginile, počutili se boste kot prerojeni. Ne zapostavljajte dnevnih obveznosti. Študenti se bodo težje skoncentrirali, razmišljali bodo o poletju, ki prihaja.

Tehtnica

Začetek maja je ugoden za sklenitev poslov in za podpis pogodb. Gre za nek posel, o katerem ste dolgo govorili, zdaj pa končno prihaja priložnost za realizacijo. Dobili boste neke tajne informacije, ki vam bodo veliko pomagale. Zelo razburjeni boste zaradi tega in še bolj pripravljeni na izzive. Če iščete delo, od 3. do 5. maja ga boste zagotovo našli. Če študirate, pazite konec maja. Lahko se vam zgodi, da ne boste dobro razumeli vprašanj ali pa boste kako drugače odsotni. Izpit bo zato treba ponavljati.

Škorpion

V začetku meseca se boste nekaj poslovno dogovarjali, vendar vam ne bodo predstavili vseh negativnih stvari. Intuitivno boste zaznavali, da nekaj ni v redu in ugotovili, da ni vse tako, kot so vam v začetku predstavili. Sredi maja je možen denarni priliv. V tem mesecu boste začutili potrebo, da spremenite nekatere stvari v svojem privatnem življenju. Posvetili se boste čiščenju doma. Odvrgli boste vse, kar vas bo spominjalo na slabe trenutke preteklosti.

Strelec

Za vas bo maj eden najlepših mesecev tega leta. Že po prvem tednu se bodo prebudila vaša čustva. Pomlad boste doživeli na najboljši način, svoje dobro razpoloženje in entuziazem pa boste prenesli tudi na druge. Nič vas ne bo ustavilo, požvižgali se boste na opozorila. Izbojšave sledijo tudi na drugih področjih vašega življenja. Če boste preveč jedli, bi lahko imeli manjše težave. Konec meseca boste imeli nekaj težav s sodelavci, ki z vami ne bodo hoteli deliti vašega optimizma in ležernosti do posla.

Kozorog

Letošnji maj ne bo posvečen užitek. Posvetiti se boste morali zaostalim obveznostim, delovne obveznosti bodo precej naporne, sodelavci pa vam ne bodo nudili podpore. Lepe trenutke v ljubezni boste doživljali samo kot kratkotrajne bliske. Postali boste nemirni, občasnno tudi malodušni. Skrbelo vas bo zaradi financ, dolgove boste težko plačevali. Potrebovali boste kak dan odmora, da boste v miru razmislili o situaciji. Bodite potrpežljivi, konec meseca vas čakajo prijetna presenečenja. Ugoden čas za vse, kar je v zvezi z otroki.

Vodnar

Pred vami je mesec, v katerem boste spremenili svoj odnos do nekaterih oseb. Razočaranja v prvi polovici meseca vas bodo prisilila, da boste delali radikalno čiščenje. Malce težko boste to storili, no, konec je neizbežen. Nekateri pravi prijatelji vas bodo podpirali. Imeli boste veliko dobrih idej, uspešni boste v skupinskem delu. Morda boste začeli iskati novo delo. Izpostavljeni boste stresu in dovzetnejši za bolezni. Zdravje se bo izboljšalo po 20. maju.

Ribi

Uspešni boste pri vseh poslih, ki zahtevajo spretnost. Počutili se boste zelo dobro, optimistični in veseli boste. Naklonjenost planetov vam bo omogočila uspeh brez velikega truda, presenetili vas bodo finančni prilivi. Po 20. maju se boste malce upočasnili. Kontakti s tujino bi vam lahko nudili dragocene izkušnje. Usmerjeni boste na finance in na urejanje doma.

Policijsko poročilo za zadnje obdobje na območju Občine Šoštanj

Dogodki na področju prometa

V NEDELJO, 19. 3., smo zjutraj obravnavali prometno nesrečo na Koroški cesti v Šoštanju, pri odcepu za Topolišico. Ugotovili smo, da je voznik os. avtomobila zaradi neprimerne hitrosti trčil v vrtno ograjo. Vozi-lo je bilo neregistrirano, na njem sta bili nameščeni dve različni registrski tablici, alkokest pa je tudi pokazal, da je voznik pod vplivom alkohola. Ta je eden izmed dvojecov, ki smo ju ta teden privajali na zaslišanje k preiskovalnemu sodniku zaradi vlomov.

V PONEDELJEK, 20. 3., smo popoldan obravnavali prometno nesrečo v Lokovici. Voznik motornega kolesa – štirikolesnika je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal s ceste in se kotatil 26 metrov po strmini.

Področje javnega reda in miru

V SREDO, 5. 4., smo zvečer posredovali v bifeju Upokojenec v Šoštanju. Ugotovili smo, da je že znani kršitelj razbijal steklovino in odšel iz lokala pred prihodom policistov. Policisti so ga nato izsledili v mestu in mu predočili prekršek.

V PETEK, 7. 4., smo ponoči posredovali v stanovanju na Trgu bratov Mravljak v Šoštanju. Pijan moški je maltretiral svoja otroka, ki sta na pomoč klicala po telefonu mamo v službo. Za prekršek se bo zagovarjal na sodišču – oddelek za prekrške, poleg tega pa bomo o ravnanju z otroki obvestili Center za socialno delo.

Področje kaznivih dejanj

V SREDO, 15. 3., smo obravnavali vlom na gradbišču čistilne naprave v Šoštanju. Ugotovili smo, da sta dva storilca v ograjenem območju vlomila v kontejner in si pripravila dve vibracijski igli, ki pa ju nista odnesla, saj ju je pregal eden izmed delavcev.

V PETEK, 17. 3., smo obravnavali tatvino pred trgovino Košarica v Gaberkah. NN storilec je vzel razstavljenno vrtno kosilnico znamke Husquarna 6,5 KM.

V PETEK, 25. 3., je občan prijavil, da mu je prejšnji večer v lokalu Rocky bar v Šoštanju, neznani storilec s pulta vzel mobilni telefon znamke Sony Ericsson 500i.

Zatem smo obravnavali vlom v skladišče prodajalne Vegrad v Šoštanju, kjer si je NN storilec sam postregel in s kraja odpeljal parni čistilec znamke Kircher HDS.

V PETEK, 7. 4., smo posredovali v Šoštanju, kjer je neznani storilec preko noči na oškodovankinem vozilu, parkiranem pri bivši OŠ Bibe Rôcka na Kajuhovi cesti prerezal vse štiri gume.

V SOBOTO, 8. 4., smo obravnavali vlom v trgovino Mercator v Šoštanju. Pri ogledu smo ugotovili, da je storilec vzel 7 kartonskih škatel cigaret v vrednosti 100.000 SIT.

PREVENTIVNI NASVETI

Vsi udeleženci v cestnem prometu smo opazili spremembo prometnega reživa v križišču cest iz smeri Šoštanja, Lokovice in Velenja pri »POLANCU«. Tam v teh dneh nastaja KROŽNO KRIŽIŠČE, tako da ne bo odveč nekaj nasvetov.

Križišče oziroma krožno križišče je križišče z otokom in krožnim smer-nim voziščem, na katerem teče promet v nasprotni smeri urinega kazalca. Križišča ponekod zamenjujejo običajna križišča, ker imajo nekaj prednosti:

- V primerjavi s klasičnimi križišči je na krožnih križiščih manj konfliktnih točk za nastanek prometne nesreče.

- Zaradi oblike križišča (središnji otok) je voznikom onemogočeno, da bi z nezmanjšano hitrostjo prevozili križišče, zato so tudi posledice prometnih nesreč v primerjavi s klasičnimi križišči manjše, običajno brez smrtnih žrtev in hudih telesnih poškodb.

- Prednost krožnih križišč v primerjavi s klasičnimi je tudi v večji propustnosti prometa, kar ima za posledico zmanjšanje hrupa in emisij plina.

KAKO SE OBNAŠAMO V KROŽNEM KRIŽIŠČU?

V krožnem križišču mora biti promet urejen s prometnimi znaki tako, da ima prednost tisti, ki že vozi v krožnem prometu.

Prednost v krožnem križišču

V križišče s krožnim prometom se vključujemo v smeri, ki je nasprotna smeri urinega kazalca. V krožnem križišču ima prednost vozilo, ki je že vključeno v krožni promet, pred vozili, ki prihajajo v krožno križišče.

Vožnja skozi krožno križišče

Hitrost vožnje naj bo prilagojena značilnostim krivine krožnega križišča. Lepo je, da že pred vključitvijo v krožno križišče vemo, na katerem izvozu ga bomo zapustili. Vključimo se brez smernika, razen če bomo križišče zapustili na prvem izvozu. Pred izvozom, kjer bomo krožno križišče zapustili, spremembo nakažemo s smernikom. V primeru, da zgrešimo želen izvoz, nikakor ne ustavljamo ali vozimo vzvratno, ampak še enkrat odpeljimo v naslednji krog in se ponovno pripravimo na izključitev.

Nasveti naj vam bodo v pomoč pri srečevanju z novo prometno ureditvijo krožnega križišča.

Vodja policijskega okoliša:
Zoran STOJKO-KREVZEL

						List	ŠOLSKA KAZEN	NAPRAVA ZA BARVANJE	ZDRAVILNA RASTLINA	NEMŠKI GLASBOSLOVEC	KRATICA TOVARNE ELEKTR. APARATOV	(K)ARAJAN	STAR GERMAN		
						LITOVSKI ATLET (ROMAS)									
						HITRO POKLICNO NAPREDOVANJE									
						ANGL. IGRALKA (MONIQUE)									
						PANČEVO									SARAJEVO
Avtor: LoM	AMERIŠKA VESOJSKA SONDA	NOVI SVET	POKRAJINA V KONGU	ALŽIRSKO PRIŠTANIŠČE	NEM. POROČ. AGENCIJA TERMIDELEKTRARNA										
						IZRAELSKO PRISTANIŠČE							VIŠOKA IGRALNA KARTA		
						PRIVRŽ. ZARATUST. NAUKA							INDUSKA PODCELINA		
SLOVENSKA PEVKA (ANDREJA)															
						VISOKOGORSKI PASNIK									
VRSTA VIŠNJE															
						ALFRED NOBEL									
						SKAND. DROBIŽ									
						OZNAKA ZA NEZNANCA									
						EGIPT. VELETOK									
VELIKO REŠETO					ŠPANSKI DRAMATIK (JOSE)										
						SPODNJI DEL POSODE									
BLIŽNJEZHODNA DRŽAVA					VNOSI										
						ORGAN VIDA									
						NAELEKTREN DELEC									
						GORA V ŠVICI									
ZGODOVISKI KRAJ PRI ZADRU					OSJE GNEZDO										
						VRTNA GRM. RASTLINA									
						ŽIVALSKA MASCOBA									
						MNOŽICA ALGEBR. ŠTEV.									
						ITALIJ. ZVEZDOSLOVEC (GIOVANNI)									
						AR(NA)TT									
ELEKTROKARDIOGRAM					KU-KLUX-KLAN										
						GARI KASPAROV									
						... SMOLAR									
						PASJA NOGA									
						POKRAJINA OB NILJU									
EGIPT. BOG SONCA					OLIMPIJSKE IGRE										
						ČLEN (KRAT.)									
						100 M2									
						GERMAN. OREL									
															
						NIGERLJSKO LJUDSTVO									
						AVTOM. OZNAKA REKE									
						NIKOLA TESLA									
						RIMSKA 49									
						ABELOV BRAT									
						NIŠ									
						GRŠKI DIDAKT. PESNIK									
						ILJUŠIN									

UGANKARSKI SLOVARČEK:

AZORIN - španski dramatik (Jose); CASINI - italijanski zvezdoslovec (Giovani); MAKOTER - slovenska pevka (Andreja); RIEMANN - nemški glasboslovec (Ludwig); ORNELAS - angleška igralka (monique); UBARTAS - litovski atlet (romas).

Izmed pravih rešitev križanke bomo izžrebali dva nagrajenca, ki bosta prejela po: dve vstopnici za gledališko predstavo v Slovenskem ljudskem gledališču Celje, po lastni izbiri ter eno knjižno nagrado. Izžrebani nagrajenki prejšnje ktižanke (List 2/2006), sta: Suzana Friškovec, Ravne 165, Šoštanj, ki prejme dve vstopnici za SLG Celje in Tinkara skornšek, Šalek 97, Velenje, ki prejme knjižno nagrado.

Nagradna križanka

April 2006

Gesla Križanke:

Ime in priimek:

Naslov:

Izpolnjen kupon pošljite na naš naslov do 13. maja 2006.

Listnek za steljo

Listnek

Uganka

Kaj imata skupnega tile dve »rožici«?
Odgovor: Skupen jima je LIST. Milojka Komprej in Jožica Andrejc sta namreč nepogrešljivi sodelavki šoštanjskega LISTA.

Sveti Florjan, ki bo kmalu godoval, ni izbirčen svetnik. Pod svoje okrilje vzame predvsem gasilce, po potrebi pa tudi delovno predsedstvo šmarskega odbora društva invalidov.

Govorjenje o turizmu človeku zares izsuši grlo. To so skusili tudi udeleženci okrogle mize v Topolšici.

Listje je pograbila Marija

Čestitamo
za
27. april
in
1. maj.

Svet, uprava in župan
občine Šoštanj

Velenje
Sp Do 35
LIST
2006

352(497.4 šoštanj)

9003317,4

COBISS

KNJŽNICA VELENJE

ZA

VAM ŽELIMO VELIKO KULTURE

**ZAVOD
ZA KULTURO
ŠOŠTANJ**

